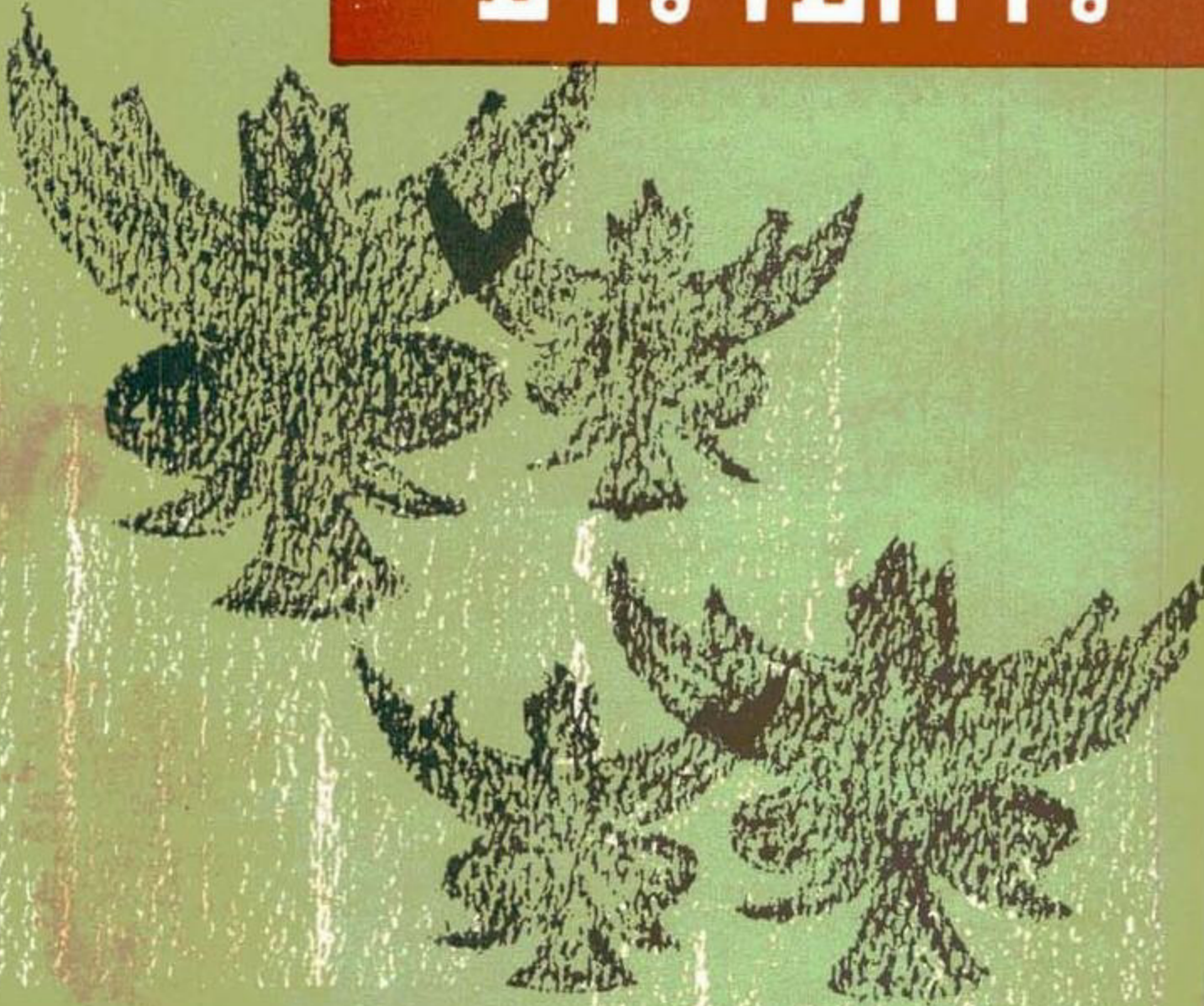

วารสาร

ข้าราชการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 7
กรกฎาคม 2505

วารสารข้าราชการ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2505

เจ้าของ

บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

คณะกรรมการดำเนินงาน

ดชาธิการ ก.พ. เป็นประธาน
 กองเลขาธิการ ก.พ. เป็นรองประธาน
 ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
 ในสำนักงาน ก.พ. เป็นกรรมการ

บรรณาธิการ และผู้จัดการ

นายประวิทย์ ณ นคร

กองบรรณาธิการ

นายไต้รัจ สุจริตกุล

นายชูชาติ ประมุขผล

นายสายบัว พุ่มแดง

กำหนดออก

เดือนละฉบับ

ระเบียบการรับ

ค่าบำรุงรวมค่าตั้งมีละ ๓๕ บาท บอกรับ
 ร่วมกับส่งเงินค่าบำรุงล่วงหน้าไปยัง "ผู้จัดการ
 วารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ในพระบรม
 มหาราชวัง พระนคร" จ่ายเงินที่ทำการไปรษณีย์
 หน้าพระตาม (สำหรับตามกระทรวงทบวงกรม
 ใ้พระนคร) ตั้งทางโทรศัพท์ ๒๒๗๐๓ ก็ได้

สารบัญ

ข่าว

	หน้า
อะไรใหม่ในเดือนนี้	13
ข่าวสอบข้าราชการ	19
สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก	20
ข่าวการประชุมบริหารงานบุคคล	21

วิชาการ

วิธีทำความเข้าใจคนอื่น	24
เรื่องของปม	27
คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ...	32
ปัญหา พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน...	35
ปัญหาคลัง	44

บทเรียนภาษาอังกฤษ

Government Organization	51
News Summary (สรุปข่าว)	54
คำอังกฤษ	56

ความรู้ในการสอบ

เลขปัญหาภูมิศาสตร์	63
เลขข้อสอบข้าราชการพลเรือน	67

กฎหมาย ระเบียบ

พ.ร.ฎ. การจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของ ข้าราชการอัยการ	(๑)
กฎ ก.พ.	(๒)
ระเบียบและ น.ว. ต่าง ๆ	(๖)

ปกิณกะ

วันนี้เมื่อร้อยปีก่อน	3
ตอบสมาชิก	71
เลขสอบเขาวนั้และความรู้รอบตัว	72
สอบเขาวนั้และความรู้รอบตัว	หลังปก

ขอถวายแด่
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

วาระสารข้าราชการฉบับนี้ ขอถวายแด่ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่ง
แม้พระองค์ท่านจะสิ้นพระชนม์ไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๘๖ แต่ถึงแม้วัน
พระจริยาวัตรของพระองค์ก็ยังคงดำรงแน่นอยู่ในความทรงจำของคนไทยมากขึ้น

ไม่เป็นการเกินเลยไป ถ้าจะกล่าวว่า พระองค์ท่านได้สร้างประโยชน์สุขให้แก่
ส่วนรวม ให้แก่คนรุ่นหลังๆ อย่างสิ้นเหลือ เกินกว่าที่เราจะหวังว่า ระยะเวลาเพียง
๘๑ ปี ของชีวิตใครคนหนึ่ง จะสร้างสรรค์ สำสมคุณความดีได้อย่างมากมายไพศาล
เช่นนั้น พระองค์ทรงเป็นเพชรน้ำเอก ประดับมงกุฎของพระราชาติดต่อกันมาถึงสี่
แผ่นดิน จากรัชกาลที่ ๔ จนถึงรัชกาลที่ ๗ และได้ทรงเป็นเสมือนแก้วมณีอันล้ำค่า ให้
ความสว่าง ความร่มเย็น แก่คนไทยติดต่อกันมาโดยตลอด และยังคงต่อไปอีกมีรูจวบ
มีรูสิ้น พระกรณียกิจของพระองค์ เป็นผลโดยตรงให้ราชการต่างๆ ทุกหนทุกแห่งที่
ทรงยื่นพระหัตถ์เข้าไปเกี่ยวข้อง มีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ราชการ
พลเรือนได้เป็นหนี้พระกรุณาธิคุณของพระองค์อย่างชนิดที่กล่าวได้ว่า ไม่มีวันจะชำระ
ได้หมด

วาระสารข้าราชการ มีความยินดีอย่างยิ่งที่พระองค์ท่านได้รับเลือกให้เป็นบุคคล
สำคัญของโลก ขอพระเกียรติคุณของพระองค์ จงดำรงอยู่คู่ฟ้า เทอญ

วนน เมอรอยปกอน

มณีคำมหาหอนไค้	ทุกเขา
ดวงมุกตาฤเอา	ทุกข้าง
จันท์แดงบ่ดาคนา	ทั่วทุก ป่าเฮ
เวียงใหญ่ทุกทิศสร้าง	ปราชญ์สร้อง สุดหา
	— โลกนิติ. —

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และพระจิตา
 ม.จ. พูนพิศมัย ดิศกุล ได้เสด็จไปประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป ทรงเห็นรูปและรูปปั้นของ
 พระราชบุรุษและผู้มีชื่อเสียงอื่น ๆ ที่หลายประเทศได้ตั้งแสดงไว้ รวมทั้งตั้งของเครื่องใช้ประจำตัว
 ที่เก๋ขนาด ๑๐๐-๒๐๐ ปี ของท่านผู้มีชื่อเสียงเหล่านั้นด้วย ท่านหญิงพูน ๆ ทรงสะดุดพระทัย
 จังตรัสว่า “ที่นี่ไม่มีใครตาย” และทรงปรารภกับเสด็จในกรมว่า “แหม อยาก เป็นคนไม่ตาย บ้าง
 จริง! ทำไมเราไม่ทำอย่างนี้บ้าง? มันหนุ่นกำลังใจดีพิลึก!”

สมเด็จฯ ตรัสว่า “ทำยังไง?”

“ก็ระเบียบวัดพระแก้วมีถมไป ตั้งให้เป็นแถวก็จะดีจริง ๆ” ท่านหญิงทรงตอบ

“ใครจะเป็นคนเลือกจะทำรูปใคร?”

“ก็เอางานที่ทำเป็นเครื่องตัดสินไม่ได้หรือ?” ท่านหญิงกล่าว

สมเด็จฯ ทรงยิ้มแล้วตอบว่า “เธอยังรู้จักเมืองไทยน้อยนัก ถ้าเลือกผิดไปแม้คนเคี้ยวมันก็
 หมกค้ำ แล้วจะเป็นประโยชน์อะไร? นอกจากรกและรำคาญตา”

อีก ๑๗ ปีต่อมา คือวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๐ ได้มีการเปิดหอสมุดดำรงราชานุภาพ
 และพระรูปของพระองค์ท่าน แกะสลักด้วยหินอ่อนสวยสง่างาม ก็ถูกนำไปประดิษฐานไว้ในหอสมุด
 นั้น ท่ามกลางหนังสือ เอกสาร ภาพ และสิ่งต่างๆ ของพระองค์ นับเป็นเรือนหมื่นชิ้น เป็น
 สมบัติของชาติอันล้ำค่าเกินกว่าจะประมาณได้

การที่คนไทยตัดสินให้สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ “เป็นคนไม่ตาย” นั้น เป็นการ
 เลือกที่ไม่ผิดอย่างแน่นอนที่สุด เพราะพระองค์ยังได้รับเลือกให้ “เป็นคนไม่ตาย” สำหรับคน
 ทั่วโลกอีกด้วย กล่าวคือ ๑๕ ปี ต่อมาจากวันเปิดหอสมุดดำรงราชานุภาพ องค์การศึกษาวชิยา-

พระนิพนธ์ ม.จ. หลวงพูนพิศมัย ดิศกุล, ในสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ และงานปกครอง
 ของพระองค์, พิมพ์โดย กรมมหาดไทย พระนคร พ.ศ. ๒๕๐๕ หน้า ๙๔

ศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้จัดงานฉลองวันเกิดครบรอบ ๓๐๐ ปี ของบุคคลที่ถือว่าเป็นคนสำคัญของโลก และได้เลือกให้ฉลองวันประสูติของสมเด็จพระนารายณ์มหาราชที่เวียดนามมาครบรอบ ๓๐๐ ปี ในวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๕ นี้ นับว่าพระองค์ทรงได้รับการยกย่อง และรับนับถือว่าเป็นบุคคลสำคัญของโลก อันเป็นเกียรติยศสูงยิ่ง ที่ไม่เฉพาะแต่พระองค์ท่านเองและสกุล "ศิษกุล" ได้รับเท่านั้น ยังเป็นเกียรติยศอันน่าภาคภูมิใจซึ่งตกแก่คนไทยทั้งชาติอีกด้วย

ผู้ได้ศึกษางานของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จะทราบได้ว่า พระองค์ทรงเกิดมาเพื่อบำเพ็ญคุณประโยชน์ต่อโลกอย่างแท้จริง พระองค์ท่านได้ทรงปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์สุดสุดต่อตัวมีรวมตลอดพระชนม์ชีพ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งได้ประโยชน์เป็นอันมากจากพระกรณียกิจของพระองค์ จนยากที่จะพรรณนาให้ครบถ้วนได้ พระกรณียกิจอันสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติยิ่งประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการปรากฏชัดในสมัยรัชกาลที่ ๕ ขณะที่ยังกษัตริย์และฝรั่งเศสกำลังล่าเมืองขึ้น ทางตะวันออกอย่างชานใหญ่ ขนาดกล่าวกันว่า ได้ขีดเส้นแบ่งประเทศไทยกันไว้แล้วนั้น สมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ทรงมีส่วนร่วมอันสำคัญที่สุด ที่ช่วยให้ไทยอยู่รอดปลอดภัย ไม่ต้องกลายเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งได้ กล่าวคือ ในระยะนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่า ไทยเราจะดำรงเอกราชมีบูรณภาพต่อไปได้ ก็แต่โดยจะต้องจัดขบวนการยุติธรรมให้ดี สร้างการคมนาคมและจัดการทหารให้ทันสมัย ส่งเสริมการศึกษาให้ก้าวหน้า และปรับปรุงระบบการปกครองภายในให้มีประสิทธิภาพขึ้น เท่านั้น จึงเป็นเหตุให้เมืองไทยมีการเปลี่ยนแปลงชนิดที่เรียกได้ว่าอย่างพลิกแผ่นดินขึ้น ในกรณี เป็นที่รู้ที่อยู่ทั่วไปว่า สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นกำลังสำคัญที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงอันยากยิ่งนั้นสำเร็จด้วยดี และนอกจากประเทศไทยจะรอดปลอดภัยจากการเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งแล้ว ก็ยังเจริญก้าวหน้าไปอย่างเกินความคาดหมายอีกด้วย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาบำราบปรปักษ์ ทรงเป็นอัจฉริยภาพ ทรงเป็นนักปราชญ์ ผู้ทรงคุณวิเศษในการต่าง ๆ มากมายหลายสาขา ทรงเป็น นักการทหาร นักการศึกษา การทูต การโบราณคดี การประวัติศาสตร์ การภาษา การรัฐประศาสนศาสตร์ และอื่น ๆ

๒ หลักฐานรายละเอียดของการเป็นผู้ทรงคุณวิเศษของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช บ่อมปรากฏแพร่หลายจากผลงานและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น เนื่องในการฉลองวันประสูติที่เวียดนามมาครบรอบร้อยปีของพระองค์

ในบรรดาการเหล่านี้ พระองค์ได้รับการยกย่องอย่างถูกต้อง ให้เป็น "พระบิดา" ของวิทยาการ
สาขาต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก

ในโอกาสนี้ จะขอหยิบยกข้อสังเกตบางประการ ตามแต่เนื้อที่และระยะเวลาอันกระตั้นหัน
จะอำนวยให้ได้ เพื่อแสดงถึงความริเริ่ม ความเป็นต้นแบบอย่าง ความเป็นอัจฉริยะ ในจิตปของ
การรับราชการของพระองค์ ตลอดจนความเป็นเอกทัคคะในการบริหารงานบุคคลของพระองค์ไว้
เป็นหลักฐานในพระเกียรติคุณเฉพาะอย่างต่างสาขาอีกแขนงหนึ่งด้วย

ประมุขศิลป์. สมเด็จ ฯ ทรงเป็นประมุข เป็นผู้นำที่ด้อยของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ทรง
มีคุณลักษณะเป็นผู้นำโดยแท้จริง ไม่ว่าจะเป็น ความมานะ อดทน ชัยแข็ง ซื่อสัตย์ เด็ดเดี่ยว
มั่นคง ความปรีชาสามารถ ความรับผิดชอบ หรือความสุ่มุขมคัมภีรภาพในการปกครองคน พระองค์
ทรงมีอยู่ครบถ้วนทงน ทรงเป็นผู้นำที่เข้มแข็งดุจแม่เหล็ก ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาประพฤติ
ปฏิบัติตนตามแบบอย่างอันดีเลิศของพระองค์ท่าน กล่าวกันว่า สมัยนั้น เจ้านายผ่านเมือง นายอำเภอ
ตลอดจนกำนันผู้ใหญ่บ้านทั้งหลาย ต่างก็แต่งเนื้อแต่งตัว มีกิริยาท่าทางส่ง่าผ่าเผยหน้าเกรงขาม
ตะม้ายคล้ายกับสมเด็จ ฯ ไปได้อย่างน่าสังเกต ความปรีชาสามารถในด้านปกครองคนของพระองค์
ทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาทั้งฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน มีความสุขกายสบายใจ ทั้ง ๆ ที่ต้องทุ่มเท
กำลังแรง กำลังปัญญา ปฏิบัติราชการอย่างเหน็ดเหนื่อยเต็มที่ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเหล่านี้ก็กระทำ
ไปด้วยความตั้งใจและเต็มใจ ทำให้การปฏิบัติราชการภายใต้การนำของพระองค์เป็นไปในลักษณะ
สามัคคีธรรมอันดียิ่ง บังเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนในส่วนรวมเป็นอันมาก

หลักที่พระองค์ทรงใช้ในการปกครองคนอยู่ในคำว่า "ปกครอง" นั้นเอง เป็นหลักของการ
"ปก" ประการหนึ่ง และการ "ครอง" อีกประการหนึ่ง การ "ปก" นั้น พระองค์ท่านทรงหมาย
ถึงการจัดดูแลให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้รับความร่มเย็นเป็นสุขเสมือนอยู่ใต้ร่มโพธิ์ร่มไทร การเอาใจ
ใส่ได้ถามความเป็นอยู่ของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาและครอบครัว การให้โอวาท แนะนำสั่งสอน ให้ปฏิบัติ
ตนอยู่ในระเบียบวินัย เหมาะสมกับกาลเทศะและฐานะแห่งตำแหน่งหน้าที่ ตลอดจนการช่วย
เหลือในทางที่ถูกต้องด้วยประการต่าง ๆ ส่วนการ "ครอง" นั้น หมายถึงการผูกจิตผูกใจให้
ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เคารพ เชื่อมั่น และไว้วางใจในความสามารถเข้มแข็งของผู้บังคับบัญชา หรือ
ความมีสติในการครองใจคน ให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ ให้ปฏิบัติกรต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ
แบบแผน ตามที่ได้มอบหมายอย่างเต็มกำลังแรง และกำลังปัญญา โดยทรงถือหลักว่า

พระกรณียกิจของพระองค์จะสัมฤทธิ์ผลมิได้ ถ้าไม่อาศัยผู้ใดบังคับบัญชาของพระองค์^๓ ด้วยประการฉะนี้ ทำให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ สามารถทำการยากให้เป็นง่าย การใหญ่ให้เป็นเล็ก ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณของงานเกินกว่าที่คนทั้งหลายคาดหมายไว้

ศิลปในการตาม. นอกจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ จะทรงมีศิลปในการเป็นผู้นำแล้ว พระองค์ยังทรงมีศิลปในการตามอย่างดีเลิศอีกด้วย ตั้งแต่ชั้นต้นขึ้นเห็นได้ชัดจากประกาศพระบรมราชโองการ^๔ ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้เดือน กรมหมื่นดำรงราชานุภาพ เป็นกรมหลวงดำรงราชานุภาพ ในปี พ.ศ. ๒๔๔๒ มีความตอนหนึ่งว่า "...เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เริ่มจัดตั้งการกระทรวงใด กรมใด ก็ทรงสามารถที่จะจัดการฉลองพระเดชพระคุณให้สำเร็จเป็นคุณมั่นคงยั่งยืนเป็นหลักฐาน แบบอย่างได้ดังพระราชประสงค์ทุกหน้าที่มา เป็นเหตุให้เจริญพระเดชานุภาพ และเป็นความสุขแก่ประชาราษฎร์ทั่วพระราชอาณาเขต นับว่าเป็นความชอบพิเศษยิ่งใหญ่ และมีพระหฤทัยจงรักภักดีต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท สมินทริคชอบพระราชอัธยาศัย..." ซึ่งแสดงให้เห็นว่า พระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ในการปฏิบัติตามแนวนโยบายหรือตามพระราชอัธยาศัย เป็นที่ถูก พระราชหฤทัยของพระพุทธรเจ้าหลวงยิ่ง แหะเหมิใช่จะ "ตาม" เฉพาะแต่พระราชผู้ยิ่งใหญ่เท่านั้น แม้กระทั่งในวงข้าราชการบริพารชั้นผู้น้อยหรือผู้ที่มิประสพการณ์ และมีความเจนจัดในราชการ พอที่จะให้คำปรึกษาหรือขอแนะนำที่คมประโยชน์ต่อพระองค์ท่านได้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ก็ทรงดำเนินการตามโดยดี มิได้มีความรังเกียจเคียดแค้นอย่างใดทั้งสิ้น เช่น เมื่อคราวที่ทรงรับตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยใหม่ๆ เวลาก็ทรงบัญชาการที่ทรงเชิญพระยาราชวรา นุกูต (อ่วม) ปลัดทูลฉลอง มานั่งกำกับให้คำปรึกษาในราชการต่างๆ เป็นเวลาหลายเดือน และได้ทรงตั้งการเป็นอันมากไปตามคำแนะนำของปลัดทูลฉลอง เป็นต้น^๕

พระคุณลักษณะใดที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ มีอยู่ในการเป็นผู้นำ พระองค์ได้ทรงถือปฏิบัติในการตามทั้งสิ้น กล่าวกันว่า ครั้งหนึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประชวรหนัก ไม่เสวยพระโอสถ เนื่องจากเสียดพระราชมหิตเป็นอันมากในคราวที่ฝรั่งเศสเข้ามาขู่ไทยให้ยกดินแดนบาง

๓ พระยาสุนทรพิพิธ ในราชการโทรทัศนของบริษัทยไทยโทรทัศน เพื่อฉลองวันคล้ายวันประสูติครบรอบ ๑๐๐ ปี ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ดำรงราชานุภาพ เมื่อคืนวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

๔ พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ดำรงราชานุภาพ, ประวัติเจ้าพระยาบรมราช (บัน สุขุม), พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าพระยาบรมราช (บัน สุขุม) พ.ศ. ๒๔๘๒ หน้า ๕๘-๖๒

ส่วนให้ พระพุทธเจ้าหลวงได้ทรงนิพนธ์ฉันทชนบทหนึ่งเพื่อว่าตาพระญาติพระองค์ สมเด็จพระ
ทรงเป็นทุกขหนกยง จึงทรงนิพนธ์คำฉันทชนกถวายตอบสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ความตอนหนึ่ง
ในคำฉันทนั้น ได้แสดงคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งของผู้ตาม คือ ความจงรักภักดีและเชื่อมั่น
อย่างเด็ดเดี่ยวในผู้นำที่ดี กล่าวกันว่า พอสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้ทรงอ่าน ก็ทรงเกิดกำลังใจ
ขึ้น และเริ่มเสวยพระโสดาใหม่ ในไม่ช้าก็ทรงหายเป็นปกติ ความตอนที่เกี่ยวกับผู้ตาม มีดังนี้

ในน้ำใจข้า	อุปมาบังคลทูล
ทุกวันนี้อาตุร	แต่ที่ประชวรนาน
เปรียบตัวเหมือนอย่างม้า	ที่เป็นพาหนะยาน
ผูกเครื่องบังเหียนอาณ	ประจำหน้าพลับพลาชัย
คอยพระประทับอาสน์	กระหยับบาทจะพาโคล
ตามแต่พระทัยไท	ชจะชักไปซ้ายขวา
ไกลใกล้ได้เลือก	จะกระเดือกเต็มประดา
ตราบเท่าจะถึงวา	ระชีวิตมลายปราด
ขอตายให้ตาหลับ	ด้วยข้อนับว่าชายชาญ
เกิดมาประสพการ	ชूरได้บำเพ็ญทำ

ความเชื่อมั่นในผู้นำ ความสามารถในการปฏิบัติตามแนวนโยบายที่ผู้นำกำหนดไว้ ความ
ริเริ่มให้ปฏิบัติการได้ผลเกินคาดแต่อยู่ในวงเขตแห่งแนวนโยบายที่กำหนดไว้ ศิลปในการโอนอ่อน
อ่อนตาม ความรักงาน ความมานะอดทน และพระคุณลักษณะประการอื่นๆ ของสมเด็จพระเจ้า ๗ เป็น
ตัวอย่างอันดีค่าของการเป็นข้าราชการที่ดี การมีศิลปในการตาม ซึ่งไม่มีคำรับคำราที่ไหนเขียนไว้
พระราชกรณียกิจของพระองค์เป็นหลักแห่งราชการในสมัยนั้นโดยแท้

การใช้เจ้าหน้าที่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ทรงเป็นนักบริหารงานบุคคลที่เยี่ยมยอด
ทรงเป็นเอกทัตตะในการเลือกคนให้เหมาะแก่งาน เรียกตามหลักบริหารงานบุคคลว่า put the right
man on the right job เช่นคราวหนึ่งในขณะที่ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย พระ

พระราชวินิจฉัยของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ราชานุกาภาพ สำนักพิมพ์อู๋คม พระนคร พ.ศ. ๒๔๘๓ หน้า ๔๓-๔๗

องค์ได้ก่อให้เกิดความประหลาดใจแก่คนทั้งหลายเป็นอันมาก ด้วยทรงเลือกพระสังครามภักดี (เฟื่อง) ให้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ และภายหลังได้ทรงสนับสนุนให้เลื่อนขึ้นเป็นที่พระยาศรีธรรมราชสังคราม สมุหเทศาภิบาลมณฑลเพชรบูรณ์อีกด้วย เพราะพระสังครามภักดีนั้น มีฝีมือต้องติดกับคนสามัญ ซ้ำยังไม่ปรากฏเกียรติคุณแพะหลายว่ามีความสามารถหาหาญอย่างไร สมุหเทศาภิบาลในมณฑลอื่น ๆ นั้นเท่า ก็ล้วนเป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งแต่เจ้านายหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ได้รับยกย่องนับถือว่ามีความสามารถอย่างยิ่งทั้งสิ้น ต่อภายหลังจึงปรากฏแก่คนทั้งหลายว่า พระสังครามภักดีผู้นั้นเหมาะแก่ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นอันมาก เพราะตัวเหล็กของเขาคู่แก่ความใช้อันร้ายกาจของเมืองนั้น มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความเข้มแข็งและสามารถเยี่ยมคนหนึ่ง สมกับที่ได้เลื่อนเป็นพระยาเพชรรัตนราชสังคราม สมุหเทศาภิบาลมณฑลเพชรบูรณ์อย่างยิ่ง

ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของพระองค์ท่านที่แม่แวมดี ก็ได้รับการสนับสนุนทุกวิถีทางที่จะได้แสดงความสามารถให้ปรากฏแก่ปวงชนทั้งหลาย แม้ในบางครั้งการสนับสนุนเช่นนั้น ทำให้พระองค์ต้องมีภาระเพิ่มขึ้นหรือขาดกำลังอันสำคัญไป ก็มีได้ทรงเห็นแก่ความระส่ำระสายของพระองค์เอง กับขอมรับการระงูระงูนั้น ๆ เพื่อที่จะให้ "คน" ของพระองค์เจริญขึ้น สมเด็จพระสังครามภักดีอย่างหนึ่งในการดูแลคนและการฝึกหัดพัฒนาคนหนุ่ม ๆ ให้เป็นข้าราชการที่ดี ทำประโยชน์อย่างเต็มที่ให้แก่ประเทศชาติได้ ผู้ที่พระองค์ได้ทรงฝึกหัดพัฒนามาแต่แรก ภายหลังได้เลื่อนยศฐาบรรดาศักดิ์เป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ที่ซื่อสัตย์ รักชาติ และปฏิบัติราชการตามแบบอย่างของพระองค์ จนมีชื่อเสียงเกริกไกรมีอยู่หลายท่าน เช่น * เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) เจ้าพระยาสุรศักดิ์วิชชุศักดิ์ (เชย กัตยานมิตร) เจ้าพระยาพระเสด็จ (ม.ร.ว. เบี้ย มาลากุล) พระยาฤทธิรงค์รัตนเดช (สุข ชูโต) พระยามหาอำมาตย์ (เส่ง วิริยศิริ) พระยาอาหารบริรักษ์ (ผ่อง ชูโต) เป็นต้น

ในสมัยที่ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยอยู่นั้น พระองค์ทรงแต่งตั้งพระอัครนิพนธ์ใน เรื่องการใช้คนไว้เป็นข้อนำคิดและนำถือเอาเป็นแบบอย่างตลอดไป กล่าวคือ ทรงแต่งตั้งให้เห็นว่า

๖ โปรดดูรายละเอียดในพระนิพนธ์สมเด็จพระนริศรมหาจักรีบรมราชูปถัมภ์, นิทานโบราณคดี, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ เรื่องความใช้เมืองเพชรบูรณ์, เขมมบรรณกิจ, พระนคร พ.ศ. ๒๕๐๑ หน้า ๑๘๑-๑๘๖

กิจกรรมใด ๆ แม้จะมีโครงการและวิธีจัดดำเนินการที่ดี ตลอดจนอุปกรณอื่นพร้อมมูลเพียงใดแล้วก็ตาม แต่ถ้ายังไม่มีความบุคคลผู้จะเป็นหัวหน้ารับผิดชอบในสิ่งที่รับมอบหมายมาปฏิบัติให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพแล้ว ก็ยังจะดำเนินการต่อไปไม่ได้ ต้องรอไว้จนกว่าจะได้ตัวบุคคลที่เหมาะสมก่อน ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ในระยะเริ่มแรกของการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการในกระทรวงมหาดไทยนั้น พระองค์ได้รวบรวมหัวเมืองทั้งหลายเป็นมณฑลใหญ่เพียง ๒-๓ มณฑล เฉพาะแต่ที่มีตัวสมุหเทศาภิบาลที่เหมาะสมพอจะปกครองมณฑลเหล่านั้นได้เท่านั้น ยังมีได้ทรงจัดตั้งมณฑลอื่น ๆ อีก จนกว่าจะทรงแน่พระทัยว่ามีตัวบุคคลซึ่งเหมาะสมแล้ว พระองค์ได้ทรงปรับการใช้คนให้เข้ากับหลักและภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้ได้ผลดีแก่ราชการในสมัยนั้นเป็นอันมาก^๑

ปรัชญาในเรื่องนี้ที่พระองค์ทรงยึดถือ น่าจะอยู่ในตอนหนึ่งของพระดำรัส ซึ่งประทานแก่ข้าราชการในโอกาสหนึ่งว่า “การเลือกใช้คนให้เหมาะแก่ตำแหน่ง เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เป็นนายคน การที่จะรู้ว่าถูกหรือผิดนั้น จะต้องขยันเอาใจใส่ดูอยู่เสมอว่า ผลงานที่เขาทำนั้นเป็นอย่างไร ถ้าเขาทำได้ดี ก็ต้องยอมให้ว่า เป็นความดีของเขาเอง เราจะรับเอาได้แต่เพียงว่า เลือคนถูก ถ้าเขาทำผิด เราต้องรับเสียเอง ว่าเพราะเราเลือกเขาๆ จึงมีโอกาสมันผิด ทั้งนี้ อำนาจอยู่ที่ไหน ความรับผิดชอบต้องอยู่ที่นั่นด้วย”^๒

นักบริหารงานบุคคล. ในสมัยเดิมนั้น ตำแหน่งขุนนางในราชสำนัก มักจะตกอยู่แก่คนกลุ่มเล็ก ๆ ในวงจำกัด คือ เชื้อพระวงศ์ของพระเจ้าแผ่นดิน และบุตรหลานของขุนนางที่ได้ถวายตัวเป็นมหาดเล็กเท่านั้น แต่ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ราชการได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการจัดหาตัวบุคคลเข้ารับราชการ โดยทรงริเริ่มจัดตั้ง “โรงเรียนมหาดเล็กหลวง” ขึ้นด้วยความเห็นชอบของพระพุทธเจ้าหลวง เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนและได้รับ

๑ โปรดดูรายละเอียดใน นิทานเรื่อง “เทศาภิบาล” สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และงานทางปกครองของพระองค์, ดังอ้างข้างต้น, ภาคสอง, หน้า ๓๓-๓๖ และประวัติเจ้าพระยาบรมราช (บัน สุขุม)

๒ ดังอ้างข้างต้น.

๓ พระนิพนธ์ ม.จ. หลุยพูนพิศมัย ดิศกุล พระประวัติสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ โรงพิมพ์หามกุฏราชวิทยาลัย พระนคร พ.ศ. ๒๕๐๑ หน้า ๑๓

บรรจุก้าวเป็นข้าราชการได้ โรงเรียนมหาดเล็กหลวงนี้ ต่อมาได้กลายเป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน
มีฐานะเท่ากับมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันสำหรับฝึกอบรมคนเข้ารับราชการฝ่ายพลเรือน มีการสอบได้
การฝึกหัดการทดลองปฏิบัติราชการเป็นระเบียบแบบอย่างที่ดียิ่ง^๘

จำเนียรกาลนานมา โรงเรียนข้าราชการพลเรือนก็ได้กลายเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่ง
เป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ที่สุดของเมืองไทย^๙ ความริเริ่มของพระองค์ในการนี้ทำให้บุคคลทั่วไปที่
มิใช่ลูกหลานเจ้านายหรือขุนนางต่าง ๆ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในสถาบันชั้นสูง เพื่อเข้ารับราชการได้
จึงเท่ากับเสมอภาค^{๑๐} ได้หยิบยื่นตำแหน่งราชการซึ่งแต่ก่อนเป็นสิทธิ์ขาดของบุคคลภายในวงจำกัด ให้
แก่ประชาชนทั่วไป สัมกับหลักการในระบบประชาธิปไตย และหลักการในการบริหารงานบุคคล
แผนใหม่โดยแท้

และยังปรากฏว่าการจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนในกระทรวงมหาดไทยสมัยของพระองค์นั้น
ได้มีรากฐานสัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคลแผนใหม่เป็นอันมาก รากฐานที่พระองค์ได้ทรง
วางไว้ ทำให้กระทรวงมหาดไทยมีการบริหารงานบุคคลที่ก้าวหน้าที่สุดกระทรวงหนึ่ง ทั้งในอดีต
และปัจจุบัน^{๑๑} นอกจากนี้ ในสมัยก่อนปรากฏว่าข้าราชการได้รับเงิน “ค่าปฏิบัติราชการ” จากเงิน
ผลประโยชน์หรือเงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ มิได้รับเป็นเงินเดือนตามแบบอย่างในทุกวันนี้ และบางครั้ง
ข้าราชการโดยเฉพาะเจ้าเมืองและกรมการผู้ช่วยเจ้าเมือง ก็ได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการหาเงินผล
ประโยชน์ และเบียดเบียนราษฎรมากขึ้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำริว่าเป็นการไม่เหมาะสมจึงทรงริเริ่ม
และร่วมเป็นกำลังสำคัญที่ผลักดันให้ข้าราชการได้รับเงินเดือนประจำ แทนค่าธรรมเนียมหรือค่า

๘ โรงเรียนมหาดเล็กหลวงหรือโรงเรียนข้าราชการพลเรือนนี้ น่าจะถือเป็นสถาบันของชาติแห่งแรกในโลก ที่ตั้งขึ้น
เพื่อให้นักศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์โดยเฉพาะ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในระยะนั้นสหรัฐอเมริกาเพิ่งจะเริ่มสนใจ
ศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์กันเท่านั้น บทความซึ่งถือเป็นเอกสารชิ้นแรกของประวัติรัฐประศาสนศาสตร์ใน
สหรัฐก็เพิ่งจะเขียนขึ้นโดย Woodrow Wilson ในปี พ.ศ. ๒๔๓๐ ประมาณ ๑๐ ปีก่อน การตั้งโรงเรียนมหาดเล็ก
หลวงเท่านั้น ในสหรัฐฯ ขณะนั้นอย่าว่าแต่จะมีโรงเรียนฝึกอบรมข้าราชการโดยเฉพาะเลย แม้แต่วิชาในแซ
รัฐประศาสนศาสตร์ก็ยังมีได้มีการสอนกันในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

๑๐ โปรดดูรายละเอียด ใน นิทานโบราณคดี ดังได้อ้างข้างต้น, เรื่องโรงเรียนมหาดเล็กหลวง หน้า ๒๕๕-๓๑๒

ผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างแต่ก่อน ทำให้ราชการพลเรือนมีความเรียบร้อย มีระเบียบแบบแผนขึ้น นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานบุคคลเป็นอันมาก^{๑๑}

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงดำริที่จะนำระเบียบการบริหารงานบุคคลตามแบบอย่างในต่างประเทศ เข้ามาปรับใช้กับราชการในเมืองไทย จึงได้ทรงให้ มิดเตอร์ สต์เวนต์ ซึ่งเป็นชาวอเมริกันทำบันทึกเรื่องระเบียบการบริหารงานบุคคลในวงราชการของ สหรัฐอเมริกาถวาย และให้เซอร์ เอ็ดเวิร์ด คูก ชาวอังกฤษ บันทึกระเบียบการในเรื่องนี้ที่ปรากฏอยู่ในเมืองอังกฤษซึ่งถวายเป็นฉบับหนึ่ง แล้วให้สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงอ่าน บันทึกของฝรั่งทั้งสอง และให้เสนอความเห็นเรื่องการปรับระบบข้าราชการพลเรือนไทยให้ทันสมัยขึ้น ด้วย ซึ่งผลในขั้นสุดท้าย ได้ปรากฏออกมาในรูปพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรกของประเทศไทย ประกาศใช้ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑^{๑๒} ก่อนที่จะได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบรัฐธรรมนูญเสียอีก

จึงเห็นได้ว่า พระเกียรติคุณและความเจตนาคือของพระองค์ในการเป็นข้าราชการด้วย และในด้านการบริหารงานบุคคลนั้น มีอยู่ไม่ยิ่งหย่อนกว่าพระกรณียกิจในด้านอื่นๆ เลย ยิ่งไปกว่านั้น พระองค์ท่านเองและบรรดาลูกศิษย์ใกล้ชิดของพระองค์ ยังแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะอันจำเป็นและสำคัญยิ่งของการเป็นข้าราชการ คือ การไม่ค้ำกำไรหรืออาศัยอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งราชการแสวงหาความร่ำรวย หาประโยชน์พิเศษเป็นการส่วนตัว เฉพาะในกรณีของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพนั้น เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่า พระองค์ทรงเป็นเจ้านายที่ยากจนที่สุดแต่ได้ทรงทำประโยชน์ให้แก่ราชการและส่วนรวมมากที่สุด

ฉะนั้น ในวาระดิถีวันคล้ายวันประสูติครบรอบร้อยปีของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ข้าพระพุทธเจ้า ในนามของวารสารข้าราชการ จึงขอบันทึกไว้ด้วยกตัญญูกตเวทิตาธรรมว่า วันนั้นเมื่อร้อยปีก่อน นับเป็นวันมหาศุภมงคลโดยแท้ เพราะเป็นวันที่พระกุมารพระองค์หนึ่งทรงพระนามว่า ดิศวรกุมาร ได้ทรงกำเนิดมาในประเทศสยาม พระกุมารพระองค์นี้ ต่อมาได้เป็นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ผู้ทรงคุณวิเศษนานับประการ ทรงเป็นหลักแห่งราชการอันก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ส่วนรวมอย่างกว้างใหญ่ไพศาล ทรงเป็นพระบิดา พระ-

^{๑๑} โปรดดูรายละเอียดใน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และงานปกครองของพระองค์ ในนิทานเรื่อง "เทศาภิบาล" ดังอ้างข้างต้น

^{๑๒} สัมภาษณ์ คุณหลวงสุขุมน้อยประดิษฐ์ เลขาธิการ ก.พ.

บรมครูในวิทยาการต่าง ๆ มากมายหลายสาขา ทรงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดพระองค์หนึ่งในบรรดาผู้ยิ่งใหญ่ของไทยทั้งประเทศ เป็นเพชรล้ำค่าประดับพระมหามงกุฎของพระราชา พระนามของพระองค์ดำรงอยู่คู่ฟ้า หอมหวดทอมนมไปในที่ไกลแฉะไกล เป็นเหตุให้ได้รับยกย่องว่าเป็น “คนไม่ตาย” เป็นบุคคลสำคัญของโลกอันเป็นเกียรติยศยิ่ง เป็นสิ่งที่คนไทยภาคภูมิใจเป็นต้นพัน

ขอคุณพระศรีรัตนตรัย ได้ดลบันดาลให้พระองค์จงสถิตด้วยพระบรมสุขอยู่ ณ เบื้องสวรรค์ชั้นฟ้า ชั่วกัลป์าวสานต์ เทอญ

ข้าพระพุทธเจ้า

นายไสรจ สุนทรกุล

๒๓ มิถุนายน ๒๕๐๕

อะไรใหม่ ในเดือนนี้

กฎหมาย

มีกฎหมายที่น่าสนใจประกาศใช้ ดังนี้:-

๑. พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีสาระสำคัญคือให้นำ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมการข้าว, กรมชลประทาน (รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ระเบียบ

มีระเบียบและ น.จ. ต่าง ๆ ประกาศใช้ดังนี้:-

๑. ระเบียบการลาของข้าราชการอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีสาระสำคัญคือให้นำระเบียบการลาของข้าราชการพลเรือนและข้าราชการฝ่ายตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของผู้อนุญาตให้ลาได้ กำหนดขึ้นใหม่ท้ายระเบียบนี้

๒. ระเบียบว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๕ และระเบียบว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ มีสาระสำคัญ คือ การจ้างโดยวิธีประกวดราคาให้ทำสัญญาเป็นภาษาไทย แต่ถ้าจำเป็นต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศ ก็ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษได้

๓. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับ กระทรวงการคลังที่เสนอว่าเมื่อลูกจ้างประจำถูกกล่าวหาในคดีอาญาและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวไว้สอบสวน ให้หัวหน้าส่วนราชการเจ้าสังกัดสั่งพักงานไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าคดีหรือกรณีถึงที่สุด และได้กำหนดสิทธิเกี่ยวกับเงินค่าจ้างและเงินบำเหน็จของลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวด้วย

๔. คณะรัฐมนตรีให้หน่วยราชการ และ องค์การต่าง ๆ ปฏิบัติงานประสานกัน และให้ความร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ถ้าปรากฏว่าหน่วยงานใดหรือองค์การใดไม่ให้ความร่วมมือ จะถือว่าดำเนินการขัดขวางความรุ่งเรืองของบ้านเมือง

๕. ก.พ. ได้วาง แนวทาง ปฏิบัติ เกี่ยวกับการขอ กำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ ให้เป็นขั้นและอันดับสูงขึ้น ในบึงบประมาณ ๒๕๐๕ และให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๐๕

๖. กระทรวงการคลังขอความร่วมมือเกี่ยวกับการให้ข้าราชการหรือลูกจ้างขี้อายเงิน ว่า ควรพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการหรือลูกจ้างขี้อายเงินได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นอย่างแท้จริงภายในวงเงินตามประมาณ การค่าใช้จ่ายที่ได้ ประมาณขึ้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุดเท่านั้น และคอยติดตามเร่งรัด ผู้ขี้อายให้ ส่งใบสำคัญ หรือเงินสด ขดใช้ให้ เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนด และไม่ขอมอบอนุมัติให้มีการขี้อายเงินรายใหม่ในเมื่อผู้ขี้อายยังมีได้ชำระเงินขี้อายรายเก่าให้เรียบร้อย (รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

บุคคล

สำนักนายกรัฐมนตรี

ไปศึกษา นายอุศล บุญประกอบ หัวหน้าแผนก ๔ กองทะเบียนประวัติ สำนักงาน ก.พ. เดินทางไปศึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกา โดยทุน จอห์น อี. พิวรีฟอย ตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๕

รับโอน

ร.อ. ไพบูลย์ พุนประสิทธิ์ ประจำกองกฤษฎีกา ทหาร กรมพระธรรมบุญ กระทรวงกลาโหม มาบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภาษีอากรโท กองกำลัง สำนักงาน ก.ค.ภ. ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นางวิมลนารด จันทร์พวง หัวหน้าแผนกองค์การ
ต่างประเทศ กองการเกษตรต่างประเทศ สำนักงานปลัด
กระทรวงเกษตร มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
หัวหน้าแผนกงานสนาม กองสำมะโนและสำรวจ สำนักงาน
สถิติกลาง สำนักงานสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

แต่งตั้ง

ม.ร.ว. ชัยธวัช ศรีธวัช หัวหน้าแผนกระเบียบ
วาระ กองระเบียบข้าราชการ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ดูแล
นักเรียนไทยในประเทศฝรั่งเศส สำนักงาน ก.พ. เดินทาง
ไปรับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายฉลวย พิษัศรหัตถ์ พนักงานรับฟังข่าววิทยุโท
กองการข่าว รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าแผนกข่าวต่าง
ประเทศ กองการข่าว กรมประชาสัมพันธ์ อีกตำแหน่ง
หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

กระทรวงเกษตร

แต่งตั้ง

นายสุจินต์ ชลาชนกอุปถัมภ์ นายสัตวแพทย์โท กรม
ปศุสัตว์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสถานีตรวจโรคสัตว์โท
จังหวัดฉะเชิงเทรา กองสัตวรักษ์

นายจรูญ แผลงมณ นายสัตวแพทย์โท กองสัตว-
รักษ์ ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท กรมปศุสัตว์

ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายพิสิษฐ ศศิผลิน นักกลสิกรรมเอก รักษาการ
ในตำแหน่งหัวหน้าสถานีกลสิกรรมพร้าว จังหวัดจันทบุรี
กองการค้นคว้าและทดลอง กรมกลสิกรรม อีกตำแหน่งหนึ่ง
ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายมนัส นาน่วม หัวหน้าแผนกเผยแพร่และ
ส่งเสริม กองแผนงาน ไปประจำกรม กรมชลประทาน

นายตระศักดิ์ ศาสตราวิทิต ประจำแผนกเผยแพร่
และส่งเสริม กองแผนงาน รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า
แผนกเผยแพร่และส่งเสริม กองแผนงาน กรมชลประทาน

ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายฟู อนุศาสนนันท์ นายช่างใหญ่ ดำรง
ตำแหน่งรองอธิบดีกรมชลประทาน ตั้งแต่วันที่ ๓๑
พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายปรุง โชติช่วง พนักงานป่าไม้โท ประจำกรม
ป่าไม้ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวนบาล กองคุ้มครอง
กรมป่าไม้

นายจิตติ จารุจาร์ ป่าไม้จังหวัดกาญจนบุรี ดำรง
ตำแหน่งพนักงานป่าไม้โท ประจำกรมป่าไม้

นายพาด พูนชัย พนักงานป่าไม้โท ประจำกอง
คุ้มครอง ดำรงตำแหน่งป่าไม้จังหวัดกาญจนบุรี
ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

เลื่อน

นายวีระ วีระสัมพันธ์ รักษาการในตำแหน่งป่าไม้
เขตอุดรธานี ขึ้นเป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งป่าไม้เขต
สุราษฎร์ธานี ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๐๕

นายวิสุทธิ ชุติมา นายช่างเอก สังกัดระบบส่งน้ำ
กองก่อสร้าง และรักษาการในตำแหน่งนายช่างใหญ่ กรม
ชลประทาน ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม
๒๕๐๕

กระทรวงการคลัง

บรรจุ ร.ท. บดี สารกิจปรีชา แต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่ง หัวหน้า แผนกควบคุมธนาคาร และการ ออมสิน
กองควบคุมธนาคารและการออมสิน สำนักงานปลัดกระ-
ทรวง ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

แต่งตั้ง

นายแสวง กาญจนวิจิตร สมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอเมืองราชบุรี ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

นายโกวิท ทัตสกุล สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
จอมบึง จังหวัดราชบุรี ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอเมืองราชบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายจิต อำนวย ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดโท
จังหวัดชัยนาท รักษาการในตำแหน่งสรรพสามิตจังหวัด
เอก จังหวัดชัยนาท ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๐๕

ศ.ต. บำรุง เนตศาสนตร์ สมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วย
สรรพากรจังหวัดโท จังหวัดชัยนาท

นายณรงค์ กาญจนมา สมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
วัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

นายรัตน์ สุวรรณ ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดโท
จังหวัดชัยนาท ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชีอำเภอโท อำเภอ
วัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

ออก

นายแสวง กาญจนวิจิตร สมุห์บัญชีอำเภอโท
อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ลาออกจากราชการเหตุสูง
อายุ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

นายจรัส ถิ่นวัฒนกุล หัวหน้าแผนกเก็บรักษา
กองแสตมป์ กรมสรรพสามิต ลาออกจากราชการเหตุรับ
ราชการมานาน ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

ถึงแก่กรรม นายประจักษ์ เขียวขจี ผู้ช่วย
สรรพสามิตเขต ๕ จังหวัดลำปาง ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๖
พฤษภาคม ๒๕๐๕

กระทรวงศึกษาธิการ

แต่งตั้ง

นายน้อย บัญญาธนนันชัย ศึกษาธิการอำเภอโท
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการ
อำเภอโท อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

นายซันว์ สร้อยจางกูรนต์ ศึกษาธิการอำเภอโท
อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งศึกษา
ธิการอำเภอโท อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

นายคนับ บริสุทธิ์ศรี ประจำแผนกศึกษาธิการ
จังหวัดเชียงใหม่ ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอแม่แจ่ม
จังหวัดเชียงใหม่

ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายกระจ่าง แม้นญาติ เลขานุการกรมวิชาการ
ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองตำรา กรมวิชาการ ตั้งแต่วันที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๐๕

โอน นายเสนาะ ธรรมครองอาตม์ ศึกษาพิเศษ
เอก กรมการฝึกหัดครู มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งหัวหน้ากองการวิจัย กรมวิชาการ ตั้งแต่วันที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๐๕

ถึงแก่กรรม นายศิลป์ พีระศรี อาจารย์ประติมากร
กรมศิลปากร ถึงแก่กรรมด้วยโรคเนื้องอกในลำไส้ เมื่อ
วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕

กระทรวงสหกรณ์

แต่งตั้ง

นายจำกัด กุ้เพ็ชร สหกรณ์อำเภอโท อำเภอเมือง
ลพบุรี ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท อำเภอโคกสำโรง
จังหวัดลพบุรี

นายจิตติ สุรเกียรติ์ สหกรณ์อำเภอโท อำเภอ
โกลสารอง จังหวัดลพบุรี ดำรงตำแหน่งสหกรณ์อำเภอโท
อำเภอเมืองลพบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

กระทรวงคมนาคม

แต่งตั้ง

นายเสงี่ยม พึ่งสมบัติ หัวหน้าแผนกกลาง กองการ
บัญชี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชี และรักษาการ
แทนในตำแหน่งหัวหน้าแผนกตรวจจ่าย กองการบัญชี
ส่วนการบัญชีและการเงิน กรมไปรษณีย์โทรเลข อีก
ตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายอุทิศ ภิณฑุกาหมม ช่างโทเขตการทางเชียงใหม่
เป็นช่างโทเขตการทางเชียงใหม่ที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๒๘
พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายคืบ มั่นศรีกุล ข้าราชการพลเรือนรัฐพาณิชย์
ชั้นพิเศษ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนสื่อสาร กรม
ไปรษณีย์โทรเลข ตั้งแต่วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

กระทรวงเศรษฐกิจ

แต่งตั้ง

นายทรงชัย อินทธีรงค์ ผู้ตรวจการเศรษฐกิจ
(ลำปาง) เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งเศรษฐกิจจังหวัด
ลำปาง อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

นายสุเทพ แสงสว่าง หัวหน้าแผนกสำรวจและ
ประสานงานขนส่ง กองสำรวจและประสานงานเศรษฐกิจ
รักษาการแทนในตำแหน่งหัวหน้าแผนกสารบรรณ สำนัก
งานเลขานุการกรมเศรษฐกิจสัมพันธ์ อีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งแต่
วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๐๕

โชน นายเริ่ม สวัสดิ์วงศ์ชัย เศรษฐกรจังหวัด
ลำปาง ไปรับราชการสังกัดกรมมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๐๕

เถื่อน นางทองพัว ไพนุพงศ์ ประจำแผนกส่ง-
เสริมและจำหน่ายสินค้า กองส่งเสริมร้านค้า ขึ้นเป็น
ชั้นโท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกควบคุมสิ่งของ กอง
ควบคุมการค้า กรมการค้าภายใน ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน
๒๕๐๕

กระทรวงสาธารณสุข

แต่งตั้ง

ร.ท. ถาวร แพทย์ารักษ์ ดำรงตำแหน่งนายแพทย์
อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดตาก

นายแพทย์ประเสริฐ เสริมพงศ์ ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดสิงห์บุรี

นายแพทย์เอี่ยม หะนันท์ ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดภูเก็ต

นายแพทย์สัญญาชัย เกตุรังษี ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดตราด

นายแพทย์สำรวบ อัสวิกุล ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดนครพนม

นายแพทย์ สมพร ธีประสพ ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดสมุทรปราการ

นายแพทย์ อุลิต ลีชะวนิช ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดสกลนคร

นายแพทย์ บรรจบ ยันตฉีก ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดกาฬสินธุ์

นายแพทย์บุญช่วย จันทร์เอี่ยม ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์อนามัยจังหวัดเอก จังหวัดเพชรบูรณ์

นายแพทย์คตติ จิรยุส ดำรงตำแหน่งนายแพทย์
เอก กองควบคุมโรคติดต่อ กรมอนามัย

นายแพทย์ธีระ ชำนาญวงกิจ ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์โท ประจำสถานตรวจโรคปอด เชียงใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๕

กระทรวงยุติธรรม

แต่งตั้ง

นายไพศาล โกลิน รองเจ้าศาลโท
ศาลฎีกา ดำรงตำแหน่งเจ้าศาลโท ศาลจังหวัดแพร่ ตั้งแต่
วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

กระทรวงมหาดไทย

แต่งตั้ง

ร.ต.อ. แถว พรหมประกาย นายอำเภอเมือง
นครพนม ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดนครพนม

นายเจริญ วดีศรีศักดิ์ ปลัดจังหวัดนครพนม
ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองนครพนม

นายกนกศักดิ์ วรรณกนก นายอำเภอสามงา
จังหวัดตาก ดำรงตำแหน่งปลัดจังหวัดนครนายก

นายสนธิ จิตวงศ์พันธุ์ นายอำเภอเมืองบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองลำพูน

นายวัฒนา จริยา นายอำเภอเมืองลำพูน ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเมืองบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายอรุณ ไทวัฒน์ ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม ไปประจำจังหวัดน่าน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายสันติ มณีกาญจน์ จำจังหวัดโท จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกโสตทัศนศึกษา และสาริต กองส่งเสริมและเผยแพร่ ส่วนพัฒนาการท้องถิ่น กรมมหาดไทย

นายฉนวน ขาววิทย์การ ปลัดอำเภอโท อำเภอชาวุรดิเกษมบุรี จังหวัดกำแพงเพชร ดำรงตำแหน่งจำจังหวัดโท จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายอดุล อนุตรกุล หัวหน้าแผนกธุรการ กองอาศรัยชาติดินแดน กรมมหาดไทย ดำรงตำแหน่งนายอำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร

นายนิติ ไชยกุล ผู้ตรวจราชการกรมมหาดไทย ไปประจำจังหวัดสงขลา

นายพฤทธิพงษ์ ชัยะโสทธิ นายอำเภอเมืองสงขลา ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกรมมหาดไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายอุทัย ไกรจักร ปลัดอำเภอโท อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกบัญชี กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวง

น.ส. เพ็ชรผอง สัมภาวะผล ผู้ตรวจราชการส่วนท้องถิ่นโท จังหวัดตราด ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกทะเบียน กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

นายมนตรี สุวรรณเลิศ ปลัดอำเภอโท อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

นายนิพนธ์ สุกลาภา ปลัดอำเภอโท อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

นายสุนทร อวยพร ปลัดอำเภอโท อำเภอเมืองสุรินทร์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอท่าช้าง จังหวัดเพชรบุรี

นายอรุณพ ขุนเพ็ชรวิวัฒน์ ปลัดอำเภอโท อำเภอท่าคูม จังหวัดสุรินทร์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอเมืองสุรินทร์ ตั้งแต่วันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายเนิน แสงสว่าง ประจำจังหวัดสมุทรสงคราม ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

นายคำฉวน พิริยะกุล ปลัดอำเภอโท อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอโท อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายวิฑูร ทองรมย์ ผู้ปกครองสถานเขาวงกตโท สถานเขาวงกตบ้านราชวิถี แผนกเขาวงกตหญิง กองการสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น ดำรงตำแหน่งประชาสัมพันธ์จังหวัดโท จังหวัดยะลา

นายประวิทย์ หาญณรงค์ ประชาสงเคราะห์จังหวัดโท จังหวัดอุบลราชธานี ดำรงตำแหน่งพนักงานจัดหางานโท สำนักงานจัดหางานจังหวัดพระนคร แผนกจัดหางาน กองแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์

นายสุธี นิโครธานนท์ พนักงานจัดหางานโท สำนักงานจัดหางานจังหวัดพระนคร แผนกจัดหางาน กองแรงงาน ดำรงตำแหน่งประชาสัมพันธ์จังหวัดโท จังหวัดอุบลราชธานี

นายชุ่ม วุฒิยานนท์ ผู้ปกครองนิคมโท นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์ กองนิคมสร้างตนเอง ดำรงตำแหน่งประชาสัมพันธ์จังหวัดโท จังหวัดสุรินทร์

นายสมเกตุ ฅวงค์ศรี ประชาสงเคราะห์จังหวัดโท จังหวัดสุรินทร์ ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองนิคมโท นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์

นายปฐม ศิริสมบูรณ์ ประชาสงเคราะห์จังหวัด
โท จังหวัดยะลา ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองสถานเขาวชนโท
สถานเขาวชนบ้านราชวิถี แผนกเขาวชนหญิง กองการ
สงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น

ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

นายพิศิษฐ์ สุชาติ รักษาการในตำแหน่งนายอำเภอ
แม่ทา จังหวัดลำพูน

นายวิบูลย์ ปุณทริกบุตร ดำรงตำแหน่งเสมียน
ตราจังหวัดโท จังหวัดลำพูน

นายเจริญ ลีละทีป ดำรงตำแหน่งนายอำเภอนาหว้า
จังหวัดสงขลา

นายมานิต วัลยะเพ็ชร ประจำจังหวัดสมุทร-
ปราการ

นายถวัลย์ สุจริตกุล ดำรงตำแหน่งเจ้าจังหวัดโท
จังหวัดสมุทรปราการ

นายสุวิทย์ มุสิกานนท์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ
โท อำเภอเมืองสมุทรปราการ

นายประหัต ภูักคี่ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ
โท อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

นายสัญญา ทิพานันท์ ดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอ
โท อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

นายประเสริฐ เพิ่มทรัพย์ ดำรงตำแหน่งปลัด
อำเภอโท อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

นายถนอม เกตุงาม ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก
ธุรการ กองอาสารักษาดินแดน

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

ออก

นายประกอบ บุญชะตุลานนท์ นายอำเภอเมือง
กระบี่ ลาออกจากราชการเหตุสุขภาพ ตั้งแต่วันที่ ๑
มิถุนายน ๒๕๐๕

นายบุญทัน สุวรรณศรี ผู้ช่วยผู้ปกครองนิคม
สร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาคอยมูเซอร์ จังหวัดตาก
กองนิคมสร้างตนเอง ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑๖
พฤษภาคม ๒๕๐๕

ร.ท.ท. แก้ว เนตตโยธิน นายอำเภอแม่แตง
จังหวัดเชียงใหม่

นายประทีป เปาโรหิตย์ ปลัดอำเภอโท อำเภอ
แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ออกจากราชการเหตุสูงอายุ
ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๕

โอน ม.ล. ภัคศุก กำภู หัวหน้าแผนกชายแดน
กองการต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง ไปรับ
ราชการสังกัดกรมมหาดไทย แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นายอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่วันที่
๑ มิถุนายน ๒๕๐๕

เลื่อน

นายโปร่ง ผดุงแสง หัวหน้าแผนกควบคุมแผนที่๓
กองควบคุมแผนที่ ส่วนการรังวัด กรมที่ดิน ขึ้นเป็นชั้นเอก
ดำรงตำแหน่งช่างเอก กองทำแผนที่ ส่วนการรังวัด
กรมที่ดิน

นายมนตรี เกิดสมพงศ์ หัวหน้าแผนกวางโครง
แผนที่๑ กองทำแผนที่ ส่วนการรังวัด กรมที่ดิน ขึ้นเป็น
ชั้นเอก ดำรงตำแหน่งช่างเอก กองควบคุมแผนที่ ส่วน
การรังวัด กรมที่ดิน

ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๐๕

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย.....ชาติ เอี่ยมกระสินธุ์

- ๒๗ พ.ค. — รัฐบาลฝรั่งเศสกลับฟื้นฟูเสรีภาพทางการเมืองในอัลจีเรียอีก โดยให้เสรีภาพแก่พรรคการเมืองต่าง ๆ ที่จะทำการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ก่อนหน้านั้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ รัฐบาลฝรั่งเศสได้ประกาศห้ามมิให้พรรคการเมืองทุกพรรคในอัลจีเรียมีเสรีภาพที่จะดำเนินในทางการเมือง
- ประธานาธิบดีเดอโกลล์ สั่งยุบศาลทหารพิเศษของฝรั่งเศสที่กรุงปารีส เนื่องจากเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว ศาลนี้ได้พิพากษาจำคุกนายพลชาลียง หัวหน้าใหญ่ของกองทัพใต้ดินตลอดชีวิต ไม่ได้พิพากษาให้ประหารชีวิต.
- ๓๐ พ.ค. — นายอิสเม็ต อีโนนู นายกรัฐมนตรีตุรกี ได้ยื่นใบลาออกของคณะรัฐบาลของเขาต่อประธานาธิบดีกามัวเชล ทั้งนี้เนื่องจากได้เกิดการขัดแย้งเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการนิรโทษกรรม
- ทีเลโอโปลด์วิลล์ นายอาตุลา นายกรัฐมนตรีของรัฐบาลกลางคองโก กับ นายชอมเบ ประมุขรัฐบาลแคว้นคองโก ตกลงยอมรับโครงการขององค์การสหประชาชาติให้รวมกำลังทหารและตำรวจของคองโกกับกองทัพของรัฐบาลกลาง.
- ๑๑ มิ.ย. — การประชุมของเจ้าลาวทั้งสามที่บ้านแก่งไถ่นั้น ผลของการเจรจาเป็นที่ตกลงกันได้ทุกประการ โดยเจ้าสุวรรณภูมา หัวหน้าฝ่ายเป็นกลางเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีกลาโหม นายพลภูมิ กับ เจ้าสุภานุวงศ์ เป็นรองนายกรัฐมนตรี แต่เจ้าบุญอุ้มจะไม่เข้าร่วมในรัฐบาลผสมชุดนี้.
- ๑๔ มิ.ย. — นายชอนชาน รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการเศรษฐกิจของกัมพูชา ลาออกโดยไม่มี การเปิดเผยเหตุผล
- ๑๕ มิ.ย. — ศาลโลกตัดสินคดีพิพาทเรื่องเขาพระวิหารระหว่างไทยกับกัมพูชา ให้เขาพระวิหารเป็นของกัมพูชา
- ๑๖ มิ.ย. — พลโท ชองโซชาน นายกรัฐมนตรีเกาหลีใต้กับคณะรัฐบาลได้ลาออกจากตำแหน่ง โดยแถลงว่าเพราะไม่อาจปฏิบัติงานให้สำเร็จดังที่คณะปฏิวัติปรารถนา
- ๑๗ มิ.ย. — องค์การกองทัพใต้ดินในอัลจีเรียประกาศสั่งให้พวกก่อการร้ายขององค์การนี้ยุติการทำลายล้าง และเรียกร้องให้ชาวยุโรปในอัลจีเรียระงับการอพยพจากอัลจีเรีย เพราะหัวหน้าฝ่ายชาตินิยมอัลจีเรียได้ทำข้อตกลงสันติภาพแล้ว
- ๑๘ มิ.ย. — คณะกรรมการปฏิวัติในเกาหลีใต้แต่งตั้งให้ นายพลปักจุงฮี เป็นนายกรัฐมนตรีชั่วคราวสืบต่อจาก พลโทชองโซชาน
- ๒๐ มิ.ย. — พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยือนสหพันธรัฐมาลาชา.

บริหารงานบุคคล

(ต่อจากฉบับก่อน)

การประชุมทางวิชาการ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วาระที่ ๗ เมื่อวันอังคารที่ ๕ กันยายน ๒๕๐๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๒๑๒ คน

คุณพร แก่นเพชร แห่งกรมชดประทาน ประธานในที่ประชุม กล่าวเปิดประชุมแล้ว แนะนำผู้อภิปราย เรื่อง "การกำหนดอัตราเงินเดือน การเลื่อน และบำเหน็จความชอบ" คือ ดร. อาษา เมฆสวรรค์ แห่งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คุณเอนก สิทธิประศาสน์ แห่งกรมมหาดไทย คุณเด่นห์ โพธิปฐม แห่งกรมสรรพสามิต และ คุณชูชาติ ประมูตผล แห่งสำนักงาน ก.พ. ตามลำดับ

ดร. อาษา เมฆสวรรค์ อภิปรายมีใจความว่า จุดประสงค์ที่สำคัญอันหนึ่งของการบริหารงานบุคคล คือ การให้คนมีความสามารถอยู่กับเรานานที่สุด โดยที่เราเสียค่าใช้จ่ายแต่พอสมควร ซึ่งในเรื่องนี้ การกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นอย่างมาก เงินค่าจ้างเป็นเครื่องยังชีพ ช่วยให้กำลังใจของผู้ปฏิบัติได้ ช่วยเชิดชูฐานะในสังคม ช่วยส่งเสริมเกียรติยศอดิสงส์เป็นตั้งแต่ตั้งถึงการรับรู้ในความเหนื่อยยากและความสำคัญของการงานที่ปฏิบัติ ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า จะให้เงินเดือนเท่าไรก็ไม่รู้จักพอ การกำหนดอัตราเงินเดือนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเรื่องหนึ่ง

กล่าวตามหลักการ เงินเดือนเป็นเครื่องชี้ฐานะและความเป็นอยู่ การให้เงินเดือนจึงควรให้ด้วยความเป็นธรรม และเพียงพอที่จะให้ผู้ได้รับดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเหมาะสม ที่ว่าเพียงพอและเป็นธรรมนั้น จะต้องคำนึงถึง (๑) คุณค่าของงานที่ปฏิบัติ (๒) ค่าครองชีพ (๓) ใ้ระดับกับเงินเดือนของสถาบันอื่น ๆ ในสังคม และ (๔) มีความเสมอภาคกัน คือ equal pay for equal work การให้เงินเดือนไม่เท่ากับงานที่ปฏิบัติและไม่ไ้ระดับย่อมก่อให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เสีย morale ได้

นโยบายในการกำหนดอัตราเงินเดือนจึงควรพิจารณาให้ (๑) เงินเดือนสัมพันธ์โดยตรงกับหน้าที่การงานและความรับผิดชอบ (๒) มีวิธีการที่ให้ผู้ทำงานได้มีความสามารถเด่นชัดได้รับบำเหน็จความชอบด้วยความเป็นธรรม (๓) มีวิธีการวัดระดับความสามารถในการทำงาน คือ standards of performance และ (๔) มีการประเมินงานที่ปฏิบัติ วิเคราะห์ผลงานว่างานชนิดใดควรจะได้รับเงินเดือนเท่าใด

การกำหนดอัตราเงินเดือนของเราเน้น กำหนดตามชั้น อันดับ และชั้น ไม่มี equal pay for equal work ทำให้ไม่ยุติเป็นธรรมนัก ในต่างประเทศเขาใช้วิธี position classification ซึ่งช่วยให้การกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นไปโดยยุติธรรมตามปริมาณและความรับผิดชอบของงาน ทำให้คนได้เงินเดือนเท่ากับงานที่ปฏิบัติ วิธีกำหนดอัตราเงินเดือนแบบนี้ ทำให้การตรวจสอบผลงานกระทำได้ง่ายเข้า การจัดหาบุคคลเพื่อบรรจุเข้าทำงานสะดวกขึ้น ได้คนที่มีความสัมพันธ์ตรงกับงาน การเดือนเงินเดือนเดือนชนกมีเหตุผลยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยบำรุงขวัญและจิตใจของผู้ปฏิบัติงานได้อีก การกำหนดอัตราเงินเดือนของเราในขณะนี้ เราทำกันเป็น tradition ไม่มีนโยบายแน่นอน ไม่มีแนวทางพิจารณาแน่ชัดว่าเราควรกำหนดอย่างไรเท่าใด เราไม่มีวิธีการที่ดีในการจัดสรรตำแหน่งที่เรียกกันว่า job classification การประเมินผลงานก็ไม่ได้ทำกัน มีอยู่แต่ที่ชนเงินเดือนกันโดยอัตโนมัติ และเงินเดือนของเราไม่ได้สัมพันธ์กับบรรณาค่าครองชีพ เรื่องนี้จึงเป็นปัญหาที่น่าคิด จึงขอฝากไว้ให้ช่วยกันคิดด้วย

สำหรับเรื่องการปฐมนำเห็นใจความชอบและการเดือนชนกมีขอบเขตกว้างขวาง ตั้งแต่การเดือนชนกเงินเดือน เดือนอันดับ เดือนชั้น เดือนตำแหน่ง การให้เหรียญตรา จนถึงประโยชน์เกื้อกูลอย่างอื่น ๆ ซึ่งสำหรับของเราก็นับว่ามีวิธีการที่เหมาะสมแล้ว เว้นแต่เรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งเมื่อเทียบกับสมัยก่อนสงครามแล้วรู้สึกว่ามีน้อยเกินไป จึงควรหาทางเร่งรีบให้สิ่งนี้มีความสำคัญมากขึ้น เพื่อบำรุงขวัญของข้าราชการ

จุดประสงค์ที่สำคัญของการปฐมนำเห็นใจ การเดือน คือ เพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการ การเดือนเป็นการจูงใจให้คนทำงานมากขึ้น บำรุงขวัญและให้กระตือรือร้นอยู่เสมอ เปิดทางให้คนที่มีความสามารถได้มีโอกาสก้าวหน้าจนถึงที่สุด และช่วยให้การปกครองบังคับบัญชาเรียบร้อยขึ้น เพราะการปฐมนำเห็นใจเช่นนี้ ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้เสนอให้ จึงเป็นการสร้างพระคุณด้วยการปฐมนำเห็นใจ จำเป็นจะต้องมีการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งในกฎหมายของเราก็ให้ถือเอาความ

อุตสาหกรรม ความสามารถ ฯลฯ เป็นเกณฑ์พิจารณา แต่ไม่ได้มีเครื่องวัดไว้ให้ การประมาณค่า ความดีความชอบจึงขึ้นอยู่กับอำเภอใจของผู้บังคับบัญชา และบางครั้งก็เป็นไปโดยอัตโนมัติ จนมี คำกล่าวที่ว่า ความชอบไม่มี ความดีไม่ปรากฏ เอาไป ๑ ชั้น เราจึงควรมีเครื่องวัด ซึ่งใน ต่างประเทศเรียกกันว่า merit rating, performance rating หรือ service rating ซึ่งกำหนดหัวข้อ ไว้เป็นแนวทางให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาในการวัดความสามารถ หรือวัดผลการปฏิบัติงานเพื่อปฐ นำเนื้จความชอบ หัวข้อดังกล่าว ควรจะมีรายละเอียดพอสมควร เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ คุณภาพและปริมาณของงาน ความฉลาด การเป็นผู้นำ ฯลฯ ตามแบบอย่างของต่างประเทศที่เขา จำแนกลงไปเป็น scientific ที่เดียว ซึ่งมีประโยชน์ไม่เฉพาะแต่จะใช้ในการปฐนนำเนื้จความชอบ เท่านั้น ยังช่วยในการปรับปรุงผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้อีกด้วย

สรุปแล้วขอเสนอข้อดังเกดดังนี้ :-

๑. เรายังขาดวิธีการที่ดีในการวัด หรือประมาณผลและค่าของงาน เรายังคงใช้ ประเพณีกันเรื่อยมา
๒. ความยุติธรรมในเรื่องนี้ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนายคนเดียว ฉะนั้น ถ้านาย เป็นคนดีก็ดีไป ถ้าไม่ดีก็แย่น้อย
๓. เช่นนี้ ทำให้เกิด patronage ได้ง่าย
๔. ในการวิจารณ์เรื่องต่าง ๆ นั้น เราเคยมีประเพณีที่เด็กไม่กล้าวิจารณ์ผู้ใหญ่ ขณะนี้อาจจะมีเด็กวิจารณ์ผู้ใหญ่บ้าง ว่าอะไรควรปฏิบัติ อะไรไม่ควรปฏิบัติ แต่ถ้าเด็กนักวิจารณ์ เหล่านี้ เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ก็อาจจะถูกดูดเข้าไปในกรอบแห่งประเพณีอีก แล้วก็จะกล่าวว่ "รอไว้ ให้เด็กรุ่นต่อ ๆ ไปเขาทำกันเถอะ"

(ยังมีต่อ)

๕ เก็บตก

ปราบปรามหรือป้องกัน ?

ผู้ถือกุญแจตู้নিরক্ষของอำเภอ ทำกุญแจตู้নিরক্ষหายไปพร้อมกับกระเป๋าเดินทาง ผู้บังคับบัญชาส่งตัดเงินเดือน ๑๐% ๑ เดือน เพื่อให้ระมัดระวังต่อไป

— น่าจะให้ซื้อเซฟใหม่มาใช้แทน จึงจะป้องกันขโมยได้

วิธีทำความเข้าใจคนอื่น

โดย... พ.อ. ปิ่น มุกกันท์

อนุศาสตราจารย์ กองทัพบก

△

(ต่อจากฉบับก่อน)

ลักษณะของคนจิตต่าง ๆ เท่าที่พูดมาแต่ก็เห็นจะเป็นการเพียงพอ แม้จะมีบางอย่างที่อาจตีพิมพ์ถึง แต่ก็จะไปปรากฏในตอนที่ว่าด้วยวิธีสังเกตจิตนั้น ๆ เพราะถ้าพูดมากเรื่องก็ยาวมาก เป็นการสร้างข้อผูกพันให้แก่ท่านผู้อ่านนานเกินควร และการอ่านเรื่องยาวประเภท “คอยอ่านต่อฉบับหน้า” ในวารสารอย่างนี้เป็นที่ขี้ใจของคนโทศจริตอย่างยิ่ง ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าสมาชิกส่วนมากของวารสารฉบับนี้เป็นคนโทศจริตด้วย คนโทศจริตนั้นไม่ชอบทำอะไรคาราคาซัง พูดอะไรก็อยากให้คนอื่นฟังรู้เรื่องเร็ว ๆ ฟังอะไรก็อยากรู้เรื่องเร็ว ๆ เราจึงได้เรียกคนประเภทนี้ว่า คนใจร้อน การเสนอรายงานแบบ “กระปริดกระปรอย” เขาชอบด้วยอารมณ์ของท่านไม่ เพราะฉะนั้น ฉะนั้น ฉะนั้น จะขอนำท่านจัดเข้าหาปัญหาสุดท้ายของเรื่องเลยทีเดียว คือ วิธีสังเกตว่าใครมีจิตอย่างไร หรือวิธีพยากรณ์ว่าใครเป็นคนจิตอะไร?

นักปราชญ์ทางศาสนาผู้เก่าก่อน ท่านวางสูตรว่าด้วยวิธีสังเกตจิตไว้ดังนี้

“อิริยาบถโต กิจจา โภชณา ทสฺสนาทิตโต

ขมมปุพฺพคฺติโต เจวา จริยาโย วิภาวเย”

(วิสุทธิมรรค ภาค ๓ หน้า ๓๓๒)

คำแปล

“พึงทราบจิตได้จาก

๑. อิริยาบถ
๒. การทำงาน
๓. การกินอาหาร
๔. การดู

และ ๕. ธรรมที่เขาประพฤติ”

หมายความว่า ถ้าเราอยากจะทราบว่าใครเป็นคนจิตอะไร ก็ให้สังเกตในห้าจุดนี้ ข้อสำคัญต้องดูในเวลาดปกติของเขา คือ เป็นการแสดงออกตามปกติจริง ๆ เช่นเราจะดูอิริยาบถเดิน ก็

ต้องคอยดูเวลาเขาเดินตามปกติ ไม่ใช่เดินในแถว หรือเดินด้วยความรีบร้อนเนื่องจากเหตุการณ์ บังคับ เช่นรีบไปชั้นรถหรือหนีฝน หรือเดินช้าเพราะต้องคุยกับคนอื่น การแต่งตัวเรียบร้อยตามตัว อย่างไม่ใช่ปกติ ใช้สิ่งเกศจรตของเขาไม่ได้

ขอเรียนไว้ด้วยว่า จริตของคนเราเป็นสิ่งที่ปกปิดกันยาก ทุกคนจะต้องแต่งจรตของคนออก มาจนได้ ไม่ว่าจะเป็นครุหัตถ์หรือบรรพชิต และไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ มีเหมือนกันในบาง โอกาสและบางคนที่พยายามพรางจรตของคน คือคนเป็นคนจรตอย่างหนึ่ง แต่แต่งเป็นทำอีกอย่าง หนึ่ง เพื่อให้คนอื่นชอบใจ ที่เราเรียกพฤติกรรมอย่างนี้ว่า "คัตจรต" แต่ถ้าท่านฝึกเป็นนักตั้งเกศ จริตพอสมควรแล้ว ก็จะหมดความหนักใจในเรื่องนี้ คือไม่มีใครที่สามารถคัตจรตของคนได้ตลอด ไป หรือคัตได้ทุกสิ่งทุกอย่าง เขาจะต้องทึ่งร้องรอยไว้ให้เราจับจนได้ เช่นบางคนเราดูแล้วรู้สึกว่าเป็นคนร่าจริตแน่ ๆ แต่งตัวเรียบร้อยถูกต้องตามตำราทุกอย่าง แต่ก็อาจแฝงทำเชือกผูกกรองเท้า ไว้ให้เราเห็นว่าเป็นคนโทสจริต หรือไม่ก็คอยดูเวลาควักผ้าเช็ดหน้าออกใช้ เวลาเช่นชื้อ เวลาทักทาย และกริยาอื่น ๆ ยังมีอีกมากที่ลัดมคัตไปด้วย ถ้าดูออกเสียแล้วก็จะอดซ้ำไม่ได้ ข้าพเจ้าจึงได้พูดเสมอ ว่า การฝึกอ่านจรตของคนมันสนุกจริง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งในเวลาที่เราต้องการฆ่าเวลา เช่นในโรง ประชุม ในรถโดยสาร และในที่ทุกหนทุกแห่งที่มคนให้เราได้ดู คนแต่ละคนก็เหมือนกับ บทความเรื่องหนึ่ง ๆ ในวารสารนั่นเอง อ่านง่ายก็มี อ่านยากก็มี อ่านแล้วยังไม่เชื่อทีเดียวก็มี และ ถ้าเจอเอาคนคัตจรตเข้าก็เหมือนกับเราเจอบทความประเภทซ้ำซ้อนที่ด ๆ นั้นเอง เราจะรู้สึกซ้ำอยู่ใน ใจตลอดเวลาที่ดูการแต่งของเข แต่ถ้าเจอเอาคนที่คัตจรตไม่ได้ที่เข้า ก็อดสังสารไม่ได้เหมือนกัน เหมือนกับอ่านบทความซ้ำซ้อนที่มันไม่รู้ซ้ำซ้อนอย่างนั่นเอง

นอกจากนี้คนที่เราตั้งเกศยากอยู่พวกหนึ่ง คือพวกจริตผสม แต่ที่จริงคนเราทุกคนก็มีจริต กันคนละหลาย ๆ อย่าง คือ ผสมทั้งนั้นแหละ แต่คนส่วนมากส่วนผสมของจริตมันแตกต่างกันมาก จะมีจริตอย่างหนึ่งแรงกว่าอย่างอื่น ๆ เราจึงจับเอาอย่างที่เราเห็น แต่ที่บางคนเกิดส่วนผสมของจริต โดดเดี่ยวกันมาก จนเราไม่กล้าตัดสินใจว่าเขาควรจะเป็นคนจริตอะไร คนประเภทนี้เหมือนกัน แต่มี น้อย ข้าพเจ้าเองได้พบรายหนึ่ง ท่านเป็นผู้ใหญ่เคยดำรงตำแหน่งสูงถึงรัฐมนตรี และบัดนี้ได้ดวงดับ ไปแล้ว ข้าพเจ้าได้คอยตั้งเกศจรตของท่านอยู่เห็นจะร่วมสิบปี เพราะข้าพเจ้ารู้จักและเคารพรัก ท่านมาก แต่ตลอดเวลานั้นข้าพเจ้าก็ยังไม่ลงว่าท่านเป็นคนจริตประเภทไหน รู้แต่ว่าท่านมีร่าจริต + โทสจริต + พุทธิจริต เท่า ๆ กัน ได้รวบรวมถาเขเช่นและถาเขมือที่ท่านบันทึกท่ายเรื่องต่าง ๆ มาไว้ เป็นจำนวนมากพอควร แล้วใช้แว่นขยายดู ก็ตัดสินใจไม่ได้ด้วยตนเอง

อีกพวกหนึ่งไม่ควรคัดออกไว้นอกตำรา คือคนที่จริตวิกลไปแล้ว ที่เรียกว่าคนวิกลจริต เนื่องจากจิตของเขาออกนอกวิถีปกติ เดียงจริตของคน เรียกว่าวิกลจริต แปลว่า เดียงจริต คือจริตของเขาเดียงไป ดังเกิดไม่ได้แล้ว บางคนเรียกคนประเภทนี้ว่า "เดียงจิต" ซึ่งเป็นการเรียกผิด ความจริงจิตของเขาไม่เดียง หากแต่เดียงจริตเท่านั้น คนพวกนี้โปรดถือว่าย่นนอกตำราจริต บ่อยการไปดังเกิดเขา

เอาละ หมคประเด็นปลัดย่อยต่างๆ เดียงที่ ต่อไปนี้ จะขอเสนอแนะวิธีดังเกิดจริตตามสูตร ที่กล่าวแล้ว ซึ่งมีจุดสำคัญอยู่ที่ห้าจุดด้วยกัน หมายความว่าถ้าท่านจะดูใครก็ตาม จะต้องคำนึงไว้เสมอว่าจะดูในห้าเรื่องนั้น คือ ๑. การเคลื่อนไหวตัวที่เรียกว่า อิริยาบถ ๒. งานที่เขาทำ ๓. การกินอาหารของเขา ๔. การคู้ดั่งต่างๆ ของเขา และ ๕. นิสัยใจคอของเขา ห้าอย่างนั้นต้องคำนึงไว้เสมอ เหมือนนายแพทย์จะตรวจโรคให้คนไข้ จะตรวจจุดไหนบ้างก็ต้องนึกไว้ในใจตลอดไป

จัดจริตเข้าพวกกัน

ผู้ที่ฝึกดังเกิดจริตของคนอื่น ในทางปฏิบัติจะต้องรู้จักจัดพวกของจริตเสียก่อน ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องยากเย็นอะไร คือ จริต ๖ อย่าง ที่ว่ามาเดี๋ยวนั้น เป็นจริตนำ ๓ เป็นจิตตาม ๓ ดังนี้

<u>จริตนำ</u>		<u>จิตตาม</u>
ราคจริต		ตั้งชาจริต
โทสจริต		พทขจริต
โมหจริต		วิตกจริต

หมายความว่า คนราคจริตก็มักจะมีตั้งชาจริตด้วยเสมอ คนโทสจริตก็มีพทขจริตด้วย คนโมหจริตก็มีวิตกจริตด้วย การดังเกิดจริตเราจึงดังเกิดเพียง ๓ อย่างก็พอ คือดังเกิดเฉพาะจริตนำเท่านั้น พอรู้ว่าใครมีจริตนำชนิดไหน ก็สันนิษฐานได้เลยว่าจะต้องมีจิตอีกอย่างหนึ่งด้วย และแม้จริตนำ ๓ อย่างนั้น ที่มีมากที่สุดก็เพียงสองพวก คือราคจริตกับโทสจริต ส่วนคนโมหจริตมีน้อยเต็มที ในจำนวนทหาร ๓ กองพล ข้าพเจ้าพบทหารโมหจริตเพียง ๔-๖ คนเท่านั้น ๔ คนพบที่กองพลที่ ๒ ปรานบุรี และ ๖ คน พบที่กองพลที่ ๔ (เขตตั้งแต่นครสวรรค์ขึ้นไปสุดภาคเหนือ) นอกนั้นพบที่เป็นโมหจริตอย่างอ่อนๆ ซึ่งทั้งหมดมีวุฒิไม่เกิน ม. ๒-๓ และถ้าพบในขณะที่กำลังรับราชการอยู่ก็พยากรณ์ได้เลยว่า ไม่ช้าเขาก็จะลาออก ซึ่งก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ ข้าพเจ้าไม่เคยพบคนโมหจริตที่ได้รับยศทางทหารสูงเกินสิบโทสักรายเดียว

เพราะฉะนั้น ในการเสนอวิธีดังเกิดจริตต่อไปนี้ ข้าพเจ้าจะเน้นเฉพาะเรื่องคนราคจริตกับคนโทสจริตให้มาก (ต่อฉบับหน้า)

เรื่องของปม

โดย... โสรัจ สุจริตกุล

(ต่อจากฉบับก่อน)

ปากคนเรานี้สำคัญมาก ถึงขนาดโบราณท่านยกให้เป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา แต่บางทีปากก็ถูกถดถงมาเป็นจั่วหาได้เหมือนกัน โดยเฉพาะในกรณีที่แสดงความต้องการเค้น หรือชดใช้ปมเค้น ปมค้อย ด้วยการใช้ปากที่บดถวดยพระเพลิงคนอื่น ด้วยการพ่นคำจมนไม่รู้จักกาลเทศะ ด้วยการพ่นภาษาชนิดที่ต่างด้วยดั่งบูดงโหดแฉะกึ่งยังไม่หายเหม็นหายสกปรก ด้วยการเป็นบางข้างยูแยกให้แตกทำลาย ด้วยการใช้ปากเป็นทรพยากรธรรมชาติในวงนิเทศโมตร และด้วยการต่าง ๆ อันเป็นการตบปมของคนอื่นโดยไม่มีสาเหตุอันสมควร จะว่าไป ตัวผมเองก็ไม่เดว จนบางครั้งอยากจะจ้วงเขาทำชิบไว้บนปาก เวลาจะพูดเรื่องที่ไม่ควรพูด จะได้รูตชิบเสียได้ทันท่วงที

สาเหตุประการที่สองของการที่คนเรามัวพะวงอยู่กับการแต่งปมของตนเองก็คือ ความเมาคคนเราในขณะไม่เมา ย่อมพอจะมีสติควบคุมการแสดงออกซึ่งปมเค้นปมค้อยของคนได้อยู่บ้าง แต่ความเมาก็ช่วยให้ปมนั้นพองขึ้นได้โดยง่าย พอจนอาจจะพ่นความสามารถของสติ ที่จะควบคุมให้อยู่ในระดับปกติ มิให้แสดงออกซึ่งอารมณ์เหมือนในขณะที่ไม่เมาได้ คนหลายคนจึงมีบุคลิกลักษณะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ระหว่างขณะเมากับขณะไม่เมา บางคนเรียบร้อยยิ่งกัผ้าพับไว้ แต่พอเมาเข้ากัดับคัผ้าอา้แขน เบ่งหน้าเขี้ยวหน้าเหลืองที่เดียว บางคนคูกัหาญมันคองค้อยู่หรง แต่พอเมาเข้ากัดับร้องไห้ไ้ ๆ ราวพ่นถึงความค้อยของคนเหมือนเด็กเด็ก ๆ

เมาเหล้าเมากัญชยาเสัพยคิตักยังพอทำเนา แต่เมายค้เมาอานาจันตีรายนัค ผู้บังคับบัญชาบางคนเมาจันเห็นลูกน้องเป็นกัง ค้องให้คอยกัมประนมกรอยู่โดยคดอด ผมเคยไปคิตค้อราชการในสถานทีแห่งหนึ่ง ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้แต่งเครื่องแบบกัน ใคร ๆ ทีไม่โง่ถึงขนาด ก็อาจบอกได้ทันทีว่า คนโน้น คนไหนใหญ่แค้ไหน เพราะมีการค้องกันออกคุด จันผมนักว่าพดคัชนไปอยู่บนเวทีราวงเดี่ยอ็ก คักรัของความใหญ่ อาจจะถูกค้ได้จากระดับคัระชระของผู้ค้อง ยิ่งคัระโกถพ่นเข้าไ้เท่าใด ผู้ถูกค้องก็ยิ่งใหญ่ขึ้นเท่านั้น

เราอาจจะดูคำว่า ๗ ได้ว่า ผู้ที่มีศคนไหนเมหาหรือไม่เพียงใด ด้วยการสังเกตกิริยาอาการของผู้นั้น บางคนเต็มมืออาการครบ ๓๒ เป็นปกติที่อยู่รอด แต่พอได้ยศ มีความสำคัญขึ้น ก็เกิดอาการอุปคตทันที แขนที่เคยเก็บไว้ดี ๆ ก็เกิดมีอาการคอกขึ้นมาจนเจ้าของไม่รู้ว่าจะทำอย่างไรกับมัน ต้องยื่นออกไปข้างหน้า ทำให้เวลาเดินมีลักษณะวางก้ามคล้าย ๆ ปู บางคนเมหาขนาดหนัก ต่ไม่ตถึงขนาดเป็นอัมพาตไปเลย หยิบถวยอะไรไม่ได้ทั้งนั้น จะสูบบุหรี่ ลูกน้องก็ต้องเอาบุหรี่ยัดใส่ปากพร้อมทั้งจุดให้ด้วย บางคนเหมือนเสือ วันไหนไม่ได้ชู่ตะคอก ฉีกหน้าคำว่าลูกน้องก่อนอาหารกลางวันละก้อ จะไม่มีความสุขอย่างยิ่งไปตลอด ๒๔ ชั่วโมง

การเมาศจะไม่มีผลร้ายนัก ถ้าผู้เมามีได้ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน หรือไม่กระทบถึงคนอื่น แต่ถ้าไปกระทบคนอื่นโดยเฉพาะผู้ร่วมงานเข้าแล้ว ก็อาจจะทำให้เสียหายแก่ราชการได้ ทั้งยังเป็นการทำชั่วทำบาปอีกด้วย เพราะบางกรณีทำให้ผู้ไม่มีศ หรือลูกน้อง เดือดเนื้อร้อนใจ และเสียขวัญไม่เป็นอันปฏิบัติราชการ เช่นนี้ พระพุทธองค์ท่านจึงทรงตั้งสอนว่า “ ไตยศแล้วไม่ควรเมา ”

สาเหตุประการที่สาม ได้แก่การพองตัว หรือการฟูของปม ซึ่งก็เป็นเรื่องต่อเนื่อง แต่แตกต่างจากการเมายูบ่าง จึงจะขอยกขึ้นมาเป็นการเฉพาะกรณี กล่าวคือ ในเรื่องนพทูตทาสภิกขุ ท่านกล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “ การรู้สึกตัวเป็นเจ้าหน้บุญคุณเขานัน เป็นการฟูของปมเชื่อง ” ที่ยกมากล่าวไว้เป็นพิเศษ เพราะการยึดถือในคุณค่าของการเป็นเจ้าหน้บุญคุณนั้น บ้านเรากลัวว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง จนยากที่จะหาอะไรที่ร้ายแรงกว่า “ เนรคุณ ” ได้ เมื่อเด็ก ๆ ผมเคยโดนบังคับให้ท่องสุภาษิตไว้ ๒ บทโดยเฉพาะ จะเป็นสุภาษิตของใครผมก็จำไม่ได้ แม้แต่ข้อความก็แน่ใจว่าจะต้องจำผิดไปบ้าง อย่างไรก็ตาม สุภาษิตมีอยู่ว่า

“ ทรลักษณ์อกคัญญดาเขา
เทพเจ้าก็จะแข่งทุกแห่งหน ”

	และ	
“ ถ้า मैंใคร	เฮอเพื่อ	ได้เกอหุน
ต้องแทนคุณ	จนกว่า	จะฮาสัย
मैंมี	ตั้งใด	จะให้มัน
ก็ต้องหมั้น	ถรรเสริญ	เจริญพร ”

รางวัลของบุญคุณมีอย่างนี้ จึงได้มีการทำบุญคุณ ตีฆาตกรรม รับประทานดูยกกันทั่วไป การทำบุญคุณนั้น ใคร ๆ ก็เถียงไม่ได้ว่าเป็นของไม่ดี ถ้าทำอยู่ภายในขอบเขต และอย่าให้เป็นเครื่องปรุงเสริมเติมแต่งให้ปมของตนเองฟูขึ้น จนกลายเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง ซึ่งกระตุ้นให้ชวนชวหาหาทางทำบุญคุณอยู่ โดยไม่คำนึงถึงว่าใครจะเสียหายอย่างไรบ้าง ผมเคยเห็น ท่านที่ผมเคารพนับถือที่สุดบางท่าน ทำบุญคุณโดยมิได้หวังผลอะไร วันหนึ่ง ๆ มีคนมากคอยเข้าแถวยาวเหยียด อ่อนวอนให้ท่านทำบุญคุณให้อยู่ตลอดเวลา ท่านผู้นั้นก็มีได้มีอาหารฟูแห่งปมแต่อย่างใด แต่ในขณะเดียวกัน ผมก็เคยเห็นคนบางคนขาดสติ เพราะเมากการฟูของปมเขื่องมาก จนมีความประพฤติเป็นขุนนางนาครพระโขนง คือชอบเด่นซักตัวมะนาวโคงเตง แล้วใช้มีมือยาวสาวได้สาวเอา มีช่องทางในราชการเมื่อไหร่ เป็นต้องใช้เด็ที่เหี้ยมสาหัสมา เพื่อประโยชน์ของตัวเองและเพื่อใช้สร้างลูกหนบุญคุณให้มากขึ้น จะได้สร้างอาณาจักรส่วนตัวขึ้นได้

ขุนนางนาครพระโขนงนี่เองแหละ ที่ผมเห็นว่า เป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดความระส่ำระสาย และการแตกความสามัคคี รวมทั้งการดำเนิน ขัดธา ขัดแย้ง นินทาว่าร้ายขึ้นในวงราชการ เป็นอันมาก ในกรณี ถ้าผู้ที่ถูกดำเนินทำอะไรไม่ได้ ก็ยอมเสียขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติราชการ ในทำนองเดียวกัน ถ้าการดำเนินโดยไม่มีเหตุผลนั้นเป็นเรื่องของหน่วยราชการ เจ้าหน้าที่ในหน่วยที่ถูกดำเนินก็จะเสียขวัญเสียกำลังใจไปทั้งหน่วยด้วย

นักปรัชญาหลายท่านลงความเห็นเป็นอันยุติได้ว่า ในขณะที่โลกเราเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปในด้านวัตถุนี้ มนุษย์เราย่อมเสี่ยงต่ออันตราย อันจะเกิดจากความฟูหรือความอยากฟูของปมเขื่อง วัตถุเจริญขึ้นเท่าใด อันตรายก็มากขึ้นเท่านั้น ต้นตอที่สำคัญคือเหตุที่ท่านกล่าวกันมาแต่โบราณว่า "เห็นช้างขี ขี้ตามช้าง" เห็นใครเขามี่ของดีมีอำนาจวาสนา ก็อยากมีเหมือนเขาบ้าง ถึงแม้ว่าจะไม่มีกำลังหรือไม่อยู่ในสภาพที่จะมีเหมือนเขาได้ ก็พยายามตะเกียกตะกายไต่หากันด้วยวิธีการต่างๆ รวมทั้ง "ไม่ได้ด้วยเด็ที่ ก็เอาด้วยกล ด้วยมนต์ ด้วยคาถา" ด้วย และปรากฏอยู่เสมอที่เด็ที่ด้วยว่า เด็ที่กลต่าง ๆ ที่นำมาใช้นั้น มนย์อันหลังมาทำพิษเขาถึงเจ็บปวดอย่างแสนสาหัส จะอย่างไรก็ตาม ทัศนคติแยกแยะไปอีกชั้นหนึ่ง คือ "เห็นช้างขี ขี้มากกว่าช้าง" ซึ่งทรงนถา "ขี" ได้ โดยไม่ไปตำเซต "ห้องน้ำ" ใครเขาเข้า หรือเจ้าของเซตเขายอมให้ตำด้วยความสมัครใจก็จะเป็นการนำอนุโมทนาสาธุ แต่ถ้าไปตำเขาหนัก ๆ เข้า หลาย ๆ เซตเข้า เรื่องก็จะเป็นเช่นการพองตัวของลูกโป่ง อันนำเอาเข็มแทงหรือเอาบุหรืจให้แตกเด่น พองใหญ่เท่าไหน ก็แตกดังเท่านั้น

สาเหตุประการที่ดี ได้แก่เรื่องของความกลัว ขรรษาคืนนี้ประหลาดมาก ไม่ทราบว่า เหตุผลใด จึงได้สร้างมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายให้ต้องรู้จักกลัวด้วย ยิ่งด้อยหน้อยที่ดูเหมือนจะหาทางป้องกันความกลัวมาให้เสร็จ เช่น เต่าเวดากัดจะหดหัวเข้ากระดอง ซึ่งเป็นเกราะป้องกัน อันขรรษาคืนนี้สร้างไว้ให้ กระจายเวดากัดก็อาศัยผีเทวดาคุ้มครองไปตามเรื่อง เป็นอาทิ คนเรานั้น ดูไปให้ดูบ้างที่คล้ายกับเต่าบ้าง กระจายบ้าง พอเกิดกลัวจนบางคนก็จะดำแดงทำที่ออกด้วยอาการต่าง ๆ ในลักษณะตลอยบ้าง คืบค่อมบ้าง เกะกะระรานบ้าง ฯลฯ ที่เห็นกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อกันได้แก่ เด็ก ๆ ที่เดินไปในที่มืดที่เปลี่ยว มักจะผิวกปากปลดอบใจตัวเอง มิให้กลัวถึงขนาดต้องใช้หัตถ์พ้อ โทย เป็นต้น ความกลัวทำให้มนุษย์เราต้องแสดงปมออกมาเพื่อปลดอบใจตัวเอง หรือเพื่อป้องกันตัวเองก่อนเพื่อน คนอื่นไม่ต้องพูดถึงละ ความกลัวนี้ มิได้หมายความว่าเพียงแต่กลัวผี กลัวอันตรายต่าง ๆ เท่านั้น แต่หมายความรวมถึงความกลัวในสิ่งที่ไม่มีความกลัวอย่างอื่นด้วย เช่น กลัวคนอื่นเขาจะดีกว่า เก่งกว่า กลัวว่าเขาจะได้ตำแหน่งสูงกว่า กลัวว่าเขาจะรู้ทัน กลัวว่าเขาจะข้ามหน้าไป กลัวว่าเขาจะรู้ความไม่ดี อะไรทำนองนี้ ฉะนั้น บางครั้งเราจึงโทษเขาว่า ผู้บังคับบัญชาที่ไม่ดีสักหน่อย ก็ดกกันหน่อย มิให้โอกาสดกกันนั้น เพราะกลัวว่าดกกันจะเด่นกว่า จะไล่ทัน หรือจะข้ามหน้าไป เป็นต้น

สาเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้คนเรามาวิพากษ์วิจารณ์ของกันและกัน หรือเพียงปมของตน จนบางครั้งก่อให้เกิดความตึงเครียดกันไม่คิดชน หรือทำให้คนอื่นเดือดร้อนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ยังมีอีกมากมาย หลากประการ ท่านทั้งหลายโปรดคิดเอาเองต่อไปก็แล้วกันนะครับ

ที่ผมเขียนมานี้ ขอได้โปรดเข้าใจว่า เรื่องของปมนั้น มิใช่ว่าจะเป็นเรื่องร้ายทั้งหมด การมีปมบางครั้งก็เป็นของดี เป็นการทำบุญกุศล หรือช่วยให้เราเป็นคนดีขึ้นได้ ถ้าเราใช้ปมนั้นในทางที่ถูกที่ควร เช่น ปมบางอย่างช่วยให้เรามั่นในการงาน การศึกษาเล่าเรียน การเอาอกเอาใจคนเคารพเชื่อมั่นในผู้บังคับบัญชา เป็นต้น แต่ผมขอยกจนมากว่าก็เพื่อให้เห็นว่า เรื่องการเบียดเบียน การทะเลาะวิวาทกัน เป็นเรื่องของการแสดงปมในทางที่ไม่ดี ซึ่งเป็นของธรรมดาธรรมชาติของมนุษย์หาได้ทั่วไปไม่ยากนัก ทั้งนี้ เพื่อที่เราจะได้เข้าใจคนอื่นได้ จะได้มีสติปในการทำงานร่วมกัน มีสติปในการอดทนหรือเมื่อรู้ถึงสาเหตุจะได้ช่วยหาทางแก้ไขได้บ้าง เช่น ถ้าเราถูกคนอื่นเขาตำหนิ เขาติฉินนินทา รวมทั้งให้ร้ายป้ายสี และเราเข้าใจได้ว่า เขาต้องกระทำกระเทบเรานั้น เพราะความเมายศ ความกลัว ความงี่เงาเบาปัญญา อันเป็นธรรมดาธรรมชาติ ฯลฯ

เราที่อาจหากถวิลอื่น ๆ มาปลอบใจให้คตทนได้ เช่น ใช้คติปลอบใจตนเองว่า “อย่าถือคนบ้า อย่าว่าคนเมา” หรือมิฉะนั้น ก็ดูเด่นให้เห็นชัดว่า เป็นเรื่องของเด็กที่คงฉิวปากเพราะกลัวผีแล้ว บางทีอาจจะช่วยให้เราเข้มแข็งหายกระดับกระด่ำได้บ้าง

อีกประการหนึ่ง ถ้าได้รู้เสียว่าการฟูของปม ความเมา ความกลัว การเบ่ง และตั้งอื่น ๆ นั้น จะนำไปสู่การกระทำบาปได้อย่างไรแล้ว ก็อาจจะช่วยเตือนใจ ช่วยให้รู้จักประมาณตน ช่วยให้รู้จักสาเหตุ ตลอดจนการแก้ไขตนเอง หรือช่วยผู้อื่นที่เราเห็นว่าพอจะช่วยให้ได้บ้าง เพื่อการทำงานร่วมกัน ตลอดจนความสัมพันธ์อื่น ๆ ก็จะเป็นไปในลักษณะที่ดีขึ้น ตรงตามจุดหมายอันสูง เพราะมนุษย์เราเป็นสัตว์สังคมและจำเป็นที่จะต้องอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกันเป็นหมู่เป็นกลุ่ม การรู้จักแกะเข้าใจเรื่องปม อาจจะช่วยให้มีความสุขในการทำงาน และมีสัมพันธ์กับคนอื่นได้มากขึ้น

ทั้งนี้ มิใช่ว่าผมเป็นผู้รอบรู้และไม่มึนปมหรือมิได้ทำอะไรให้กระทบคนอื่นเลย ตรงกันข้าม ผมมึนปมมึนบ้าปุเปเต็มไปหมด ที่เขียนขึ้นก็เพื่อจะดับดับนุทฤษฎีหรือข้อตั้งเกดของ พ.อ. ปิ่น ท่าน เพื่อเตือนใจตัวผมเอง และบางทีอาจจะช่วยเตือนใจคนอื่นด้วยว่า กรณีจะอย่างไรก็ตาม เราไม่มีทางเลี่ยง เราจะต้องพบปะสิ่งที่ทำให้ปมเราดคงอยู่เสมอ แต่เราจำเป็นจะต้องอยู่ร่วม ทำงานร่วมกับคนอื่น ในการร่วมกันนี้ควรจะได้เข้าใจเรื่องปม เรื่องการรู้จักและเห็นใจคนอื่นบ้าง อย่างน้อยที่สุดก็อย่าให้เหมือนอย่างที่ตาบอกกับยายว่า “ยายเอ๊ย ฉันว่าไอ้คนทั้งโลกนี้มันบ้าด้วยกันทุกคน แผลข เว้นแต่ยายกับฉันเท่านั้น แต่บางที ฉันว่ายายก็คุดอกจะบ้า ๆ เหมือนกันนา!”

คำอธิบาย

กฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ

โดย... วิเชียร ไม้เรียง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ จะมีสิทธินับเวลาทวิคูณระหว่างถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ นั้นหรือไม่

การที่จะวินิจฉัยปัญหานี้ยากมาก เพราะจะต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นตอน ๆ ไป ดังนี้ :-

๓. ข้าราชการที่ถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ ยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ตลอดมา เพราะผู้ถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ นั้น ยังมีได้ออกจากราชการ ดังจะเห็นได้จากมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗ ได้บัญญัติว่า ข้าราชการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

๓. ตาย
๒. ลาออก
๓. ให้ออก
๔. ปลดออก
๕. ไล่ออก

ข้าราชการผู้ถูกสั่งให้ไปทำการใด ๆ มิได้ออกจากราชการไปด้วยกรณีใด ๆ ดังกล่าวแล้ว ฉะนั้น จึงยังคงมีสภาพเป็นข้าราชการตลอดมา

อนึ่ง เพื่อที่จะให้เห็นชัดจะต้องพิจารณากฎีกาว่าด้วยการตั้งไข่ประกอบ เติมการตั้งไข่ให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ มิได้มีระเบียบวางหลักเกณฑ์ไว้โดยเคร่งครัด อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เช่น ข้าราชการมีอำนาจสั่งให้ข้าราชการไปอยู่โรงงานฆ่าสัตว์ กรมสรรพสามิตตั้งข้าราชการไปอยู่

ร้านฝัน เป็นคน ค่อมการกระทรวงการคลังจึงได้เสนอกณะรัฐมนตรีขอให้วางระเบียบว่า การที่จะตั้งให้ข้าราชการไปทำการใด ๆ นั้น ต้องให้เป็นอำนาจเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้ตั้งเท่านั้น กณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย โดยหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ค. ๘๘๔๔/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๓๘ มกราคม ๒๔๘๒ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ กณะรัฐมนตรีได้วางระเบียบรัดกุมขึ้นไปอีกโดยหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ค. ๓๕๕๐/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๔๘๓ ให้กำหนดว่าการที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัด จะตั้งให้ข้าราชการในสังกัดไปประจำการใด ๆ นั้น ต้องให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติในตัวบุคคลด้วย และระเบียบนี้ได้เข้มงวดกวดขันยิ่งขึ้นทุกที ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๓๘๕/๒๔๘๕ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๔๘๕ ลงมติว่า "ถ้าจะให้ข้าราชการผู้ใดไปทำงานทางองค์การสาธารณะ หรือบริษัท ก็ให้ตั้งข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเสียทีเดียว และให้ระงับการใช้วิธีตั้ง เพื่อให้ในวันราชการติดต่อกัน ตามมาตรา ๓๖ จ. แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการฝ่ายพลเรือน ๒๔๘๒ เสีย เว้นแต่รายใดจำเป็นจะต้องตั้งให้ไปเป็นกรณีพิเศษจริง ๆ ก็ให้ขแรงเหตุผลพร้อมทั้งความจำเป็นมาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นราย ๆ ไป"

ตามมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้จะเห็นได้ว่า เฉพาะบุคคลที่ต้องตั้งให้ไปเป็นกรณีพิเศษจริง ๆ เท่านั้น จึงจะตั้งให้ไปทำการใด ๆ โดยมีได้ตั้งให้ออกจากราชการ ส่วนกรณีใดที่ไม่เป็นกรณีพิเศษ กระทรวงเจ้าสังกัดก็ตั้งให้ออกจากราชการเพื่อไปทำการใด ๆ ตามความในมาตรา ๓๖ ข. แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๒๔๘๗

ปัญหาเรื่องนี้ ก.พ. ได้เคยพิจารณาวางหลักไว้แล้ว ในราย เจ้ากาวิตวงศ์ ณ เชียงใหม่ (หนังสือ ก.พ. ที่ ๒๗๕๖๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๓) ว่า ผู้ที่ถูกตั้งให้ไปทำงานใด ๆ ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการตั้งใช้ ฯ นั้น ยังมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ ถ้าจะให้ต้นสภาพข้าราชการจริง ๆ แล้ว เจ้าสังกัดจะต้องตั้งให้ออกจากราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนอีกครั้งหนึ่ง

สรุป เท่าที่กล่าวมาแต่เป็นอันว่า ผู้ที่ถูกตั้งให้ไปทำการใด ๆ นั้น ยังคงมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ ฉะนั้น ในการพิจารณาต่อไปว่า ข้าราชการจะมีสิทธินับวันทั่วคุณในระหว่างตั้งใช้นั้นได้เพียงใด

ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ ได้บัญญัติว่า
“ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ซึ่งทางราชการตั้งให้ไป
ทำกรใด ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ผู้นั้นยังไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ และ
ให้นับเวลาดำรงตำแหน่งบำเหน็จบำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ”

มาตรา ๒๔, วรรค ๒ ได้บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๔.....

นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ข้าราชการผู้ใดประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใด
ที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวิคูณ”

ปัญหาเรื่องนี้เป็นที่ยอมรับแล้วว่า ผู้ที่ถูกส่งให้ไปปฏิบัติงานใด ๆ นั้น ยังมีสภาพเป็น
ข้าราชการอยู่

ปัญหาต่อไปก็อยู่ที่ว่าได้ประจำปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า เมื่อ
ทางราชการ (คณะรัฐมนตรี) ตั้งให้ไปทำอะไร ดังนั้นก็ควรต้องถือเป็นหน้าที่ราชการของผู้นั้น (ไม่
ปฏิบัติไม่ได้) ส่วนจะปฏิบัติอยู่ที่ใดก็ไม่เป็นปัญหา

เมื่อผู้นั้นเป็นข้าราชการอยู่ และได้ประจำปฏิบัติหน้าที่ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมาย และอยู่
ในเขตที่ประกาศใช้กฎอัยการศึก ก็ควรมีสิทธิได้นับเวลาทวิคูณเช่นเดียวกับข้าราชการอื่น ๆ เพราะ
เหตุว่า มาตรา ๒๘ ได้บัญญัติไว้ในตอนสุดท้ายว่า “๑ และให้นับเวลาดำรงการตำแหน่งบำเหน็จ
บำนาญในระหว่างนั้นเหมือนเต็มเวลาราชการ”

ซึ่งหมายความว่า ถ้าข้าราชการอื่นได้สิทธิอย่างใดในเวลาราชการ เช่น สิทธินับเวลาทวิคูณ
ผู้ที่ถูกส่งไปก็มีสิทธิเต็มตามที่กฎหมายบัญญัติไว้สำหรับข้าราชการอื่น ๆ ด้วย

(ยังมีต่อ)

ปัญหา: เบียบทุกข์กรมพลเรือน

โดย....ประวีณ ฅ นคร หัวหน้ากองวินัยและเรื่องราว สำนักงาน ก.พ.

กอบปัญหาสมาชิก

ตอบสมาชิกผู้น้อย

๑. ถาม ในกอง ๆ หนึ่งซึ่งเป็นกองที่เป็นงานทางช่าง เดิม นาย ก. ข้าราชการชั้นโท เงินเดือนเต็มขั้น ๒,๖๕๐ บาท ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก A แต่เนื่องจากในกองซึ่งนาย ก. ตั้งกต อยู่นั้นมีปริมาณงานมาก ทางราชการจึงขออนุมัติ ก.พ. ปรับนาย ก. ขึ้นเป็นชั้นเอก ก.พ. อนุมัติ ให้นาย ก. ดำรงตำแหน่งช่างเอกประจำกองนั้น ตั้งตำแหน่งหัวหน้าแผนก A นั้นยอมว่างลงใช้ หรือไม่? ถ้าใช่ ตำแหน่งหัวหน้าแผนก A นี้ จะขออนุมัติ ก.พ. เพื่อให้ข้าราชการชั้นตรีซึ่งมีเงินเดือน เต็มขั้น ปรับขึ้นเป็นชั้นโท ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกแทน นาย ก. ได้หรือไม่? อย่างไร?

ตอบ ว่าง และขอปรับไปได้ แต่ ก.พ. จะอนุมัติหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

๒. ถาม ในทำนองเดียวกับข้อ ๑ ถ้า นาย ก. นี้ ได้ถูกทางราชการปรับขึ้นให้เป็นชั้นเอก ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากอง ๆ หนึ่งซึ่งอยู่ในกรมเดียวกันนี้ ตำแหน่งเดิมของนาย ก. จะขออนุมัติ ก.พ. ปรับข้าราชการชั้นตรีได้อีกหรือไม่? อย่างไร?

ตอบ เช่นเดียวกับข้อ ๑

๓. ถาม อีกประการหนึ่งถ้าเป็นกรณีที่ เดิม นาย ก. ซึ่งเดิมเป็นข้าราชการชั้นตรี เงินเดือน เต็มขั้น ต่อมาทางราชการขออนุมัติ ก.พ. ปรับนาย ก. ขึ้นเป็นชั้นโท ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก ซึ่งเป็นงานช่างทางด้านกลาง ภายหลังทางราชการแต่งตั้งนาย ก. นี้ให้ไปดำรงตำแหน่งธุรการทาง ส่วนภูมิภาคโดยโอนอัตราตามตัวไปด้วย ตำแหน่งหัวหน้าแผนกทางด้านกลางจึงว่างลง แต่ไม่มี อัตราเงินเดือน จะขออนุมัติ ก.พ. ปรับข้าราชการชั้นตรีได้อีกหรือไม่?

ตอบ อัตราที่ ก.พ. อนุมัติให้ปรับสำหรับตำแหน่งใดไว้แล้ว ย้ายระดับเปลี่ยนไปก่อนไม่ได้ เว้นแต่จะโดยอนุมัติ ก.พ. หรือมีอัตราในชั้นอันดับเดียวกันมาดัดแปลง ปัญหาที่ถามในข้อนี้จึงไม่ มีทางจะเป็นไปได้

ตอบคุณกระแส ศาสตรสิงห์ โรงพยาบาลระยอง

๑. ถาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๔๘ (๒๕๐๓) กับฉบับที่ ๒๔๘ (๒๕๐๓) ข้อ ๕ (ง) และข้อ ๕ (ข) ตามลำดับ คำว่า “ครบรอบปี” ที่เคยถือปฏิบัติกันมา นับแต่เดือนมกราคมเป็นต้นมา โดยจะเป็นวันที่เท่าใดก็ได้ เช่น วันที่ ๓๑ มกราคม ก็ยังนับให้ว่าเป็นเดือนแรก แต่กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (๒๕๐๔) ใช้คำว่า “ครบสิบสองเดือน” แทน น่าจะเกิดปัญหาขึ้นได้ ถ้าหากว่า การบรรจุ เดือนชน เดือนเงินเดือน ตั้งแต่ วันที่ ๓๑ ตุลาคม จนถึง ๓๐ กันยายน จะไม่ครบสิบสองเดือน เพราะคำจำกัดความว่า “เดือน” ไม่ปรากฏ แต่ไปปรากฏอยู่ใน พ.ร.บ. บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๒๘ ว่า “ให้นับสิบสองเดือนเป็นหนึ่งปี สำหรับจำนวนวัน ถ้ามีรวมกันหลายระยะ ให้นับตามวันเป็นหนึ่งเดือน” ดังนั้น ถ้าตีความว่า ครบรอบปี ย่อมหมายถึงวันใด ๆ ก็ได้ในเดือนแรกของปีจนครบเดือนสุดท้าย แต่ใช้คำว่า ครบสิบสองเดือน ถ้าเป็นเวลาสิบเอ็ดเดือนกับหนึ่งวัน (คือจาก ๓๑ ต.ค.—๓๐ ก.ย.) จะนับเป็นครบสิบสองเดือนได้หรือไม่ โปรดพิจารณาและเสนอให้ ก.พ. ช่วยตีความด้วย

ตอบ กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ ให้นับตั้งแต่เดือนแรกของปีงบประมาณ โดยไม่ระบุวันนับตั้งแต่วันที่ ซึ่งหมายความว่า จะบรรจุในวันที่ ๒ ตุลาคม หรือวันที่ ๓๑ ตุลาคม ก็ถือว่าครบ ๑๒ เดือนเมื่อถึง ๓๐ กันยายนหน้า เป็นต้นไป

๒. ถาม ข้อ ๓๔ คำว่า “ตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป” ให้เดือนชนเงินเดือนได้ไม่เกินหนึ่งชนน ถ้าเวลานับได้ห้าเดือนกับ ๓ วัน จะนับเป็นหกเดือนได้หรือไม่ เช่น ๓๑ ม.ค. ถึง ๓๐ มิ.ย. โปรดอธิบายเพื่อถือเป็นทางปฏิบัติต่อไปด้วย

ตอบ ชนต้องนับเต็ม ๖ เดือน โดยนับวันชนวัน เพราะ กฎ ก.พ. ไม่ได้ระบุให้นับตั้งแต่เดือนใดเหมือนอย่างข้อแรก

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๓๖๐

ถาม ข้าราชการชนจควา อันดับพิเศษ ตั้งแต่ชน ๘๕๐.—บาท ขึ้นไป จะขอปรับขยายชนเป็นชนตรีได้แค่ไหน เพียงไร และมีวิธีการปฏิบัติในการสอบคัดเลือกได้หรือไม่ และข้าราชการชนจควาที่ชาน ถ้ามีวุฒิไม่ถึง ม. ๖ จะปรับขยายเพื่อสอบเดือนชนได้หรือไม่

ตอบ การปรับขยายชนเป็นการปรับขยายอัตราเงินเดือน ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการเลื่อนชนบุคคล จะปรับขยายอัตราได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของงานในตำแหน่งนั้นว่าควร

กฎหมาย

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการ

พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

เป็นปีที่ ๓๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้นำพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการอัยการโดยอนุโลม

มาตรา ๔ การจ่ายเงินเดือนระหว่างลาให้แก่ข้าราชการอัยการ ที่ลาและได้รับอนุญาตให้ลาก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ถ้าได้กระทำไปตามนัยแห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน ระหว่างลาของข้าราชการพลเรือนและตุลาการ ก็ให้ถือว่าเป็นการจ่ายโดยชอบ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถ. ชนerva

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ พ.ร.ฎ. นี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๘ ตอนที่ ๕๑ วันที่ ๕ มิ.ย. ๒๕๐๕

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๓๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมการข้าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมการข้าว กระทรวงเกษตร

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๐๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ช่างจัตวา	เสมียนพนักงาน	
พนักงานบัญชีจัตวา	..	
พนักงานวิทยาศาสตร์จัตวา	..	
พนักงานข้าวจัตวา	..	
พนักงานข้าวอำเภอจัตวา	..	ส่วนราชการการข้าวประจำอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ช่างตรี	ประจำแผนก	
นายช่างตรี	..	
สถาปนิกตรี	..	
พนักงานวิทยาศาสตร์ตรี	..	
พนักงานข้าวตรี	..	
พนักงานข้าวอำเภอตรี	..	ส่วนราชการการข้าวประจำอำเภอ ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการที่ ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ผู้ช่วยพนักงานข้าวจังหวัดตรี	..	
นักบัญชีตรี	..	
นักวิทยาศาสตร์ตรี	..	
นักเกษตรตรี	..	

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พนักงานข้าวโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานข้าวจังหวัดโท	"	ส่วนราชการการข้าวประจำจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก
นักวิทยาศาสตร์โท	"	
นักเกษตรโท	"	
หัวหน้าสถานีทดลอง	"	สถานีทดลองข้าว ในฐานะหัวหน้า แผนก
นักเกษตรเอก	หัวหน้ากอง	
ผู้ตรวจการข้าว	"	
เลขานุการกรม	"	สำนักงานเลขานุการกรม ในฐานะ หัวหน้ากอง
นักเกษตรพิเศษ	ผู้อำนวยการกอง	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) จอมพล ต. ชนะวิรัตน์
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๓๔ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๐๕

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๓๒๗ (พ.ศ. ๒๕๐๕)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมชตประธาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมชตประธาน กระทรวงเกษตร

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๓๑๐ (พ.ศ. ๒๕๐๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พยานาลจัตวา	เสมียนพนักงาน	
พนักงานบัญชีจัตวา	"	
ช่างจัตวา	"	
นายประจักษ์จัตวา	"	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พยานาลตรี	ประจำแผนก	
พนักงานบัญชีตรี	"	
พนักงานเจ้าหน้าที่ดินตรี	"	
นักบัญชีตรี	"	
นายประจักษ์ตรี	"	ที่ทำการประจักษ์ ในฐานะหัวหน้า ส่วนราชการที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
ช่างตรี	"	
นายช่างตรี	"	
สถาปนิกตรี	"	
อาณานิคมตรี	"	
นักเกษตรตรี	"	
นักคณิตศาสตร์ตรี	"	
นักธรณีวิทยาตรี	"	
นักอุทกวิทยาตรี	"	
นักวิทยาศาสตร์ตรี	"	
เภสัชกรตรี	"	
ทันตอนามัยตรี	"	
ทันตแพทย์ตรี	"	
หัวหน้าธุรการ	หัวหน้าแผนก	
พนักงานเจ้าหน้าที่ดินโท	"	
พนักงานพัสดุโท	"	
พนักงานการเงินโท	"	
พนักงานบัญชีโท	"	
พนักงานการต่างประเทศโท	"	
ช่างโท	"	
นายช่างโท	"	
สถาปนิกโท	"	
นักบัญชีโท	"	
นักเกษตรโท	"	
นักคณิตศาสตร์โท	"	
นักธรณีวิทยาโท	"	
นักอุทกวิทยาโท	"	
นักวิทยาศาสตร์โท	"	

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
พยาบาลโท	หัวหน้าแผนก	
เภสัชกรโท	"	
ทันตแพทย์โท	"	
นายแพทย์โท	"	
อาณบาลโท	"	
พนักงานพัสดุเอก	หัวหน้ากอง	
พนักงานการเงินเอก	"	
พนักงานบัญชีเอก	"	
พนักงานการต่างประเทศเอก	"	
อาณบาลเอก	"	
นิติกรเอก	"	
ช่างเอก	"	
นายช่างเอก	"	
สถาปนิกเอก	"	
นายแพทย์เอก	"	
เลขานุการกรม	"	สำนักงานเลขานุการกรม ในฐานะหัวหน้ากอง
นายแพทย์พิเศษผู้อำนวยการโรงพยาบาล	ผู้อำนวยการกอง	โรงพยาบาล ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษออกแบบห้วงงานและระบบส่งน้ำ	"	
ช่างพิเศษฝ่ายเขียน	"	การก่อสร้างเขียน ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
ช่างพิเศษก่อสร้างชลประทานหลวง	"	
ช่างพิเศษชลประทานด้าน	"	ชลประทานด้าน ในฐานะ ผู้อำนวยการกอง
นายช่างพิเศษออกแบบทำนบใหญ่	"	
นายช่างพิเศษฝ่ายช่างกล	"	
นายช่างพิเศษฝ่ายอุทกวิทยา	"	
นายช่างพิเศษสำรวจชลประทาน	"	
นายช่างใหญ่	รองอธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

(ลงชื่อ) ออมพต ต. ธนะวิทย์
 นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๘ ตอนที่ ๓๕ วันที่ ๑๐ เม.ย. ๒๕๐๕

ระเบียบ**ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี
เรื่อง ระเบียบการลาของข้าราชการอัยการ**

พ.ศ. ๒๕๐๕

โดยที่ เป็นการสมควร วางระเบียบการลา ของ ข้าราชการอัยการ คณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบการลา ของ ข้าราชการอัยการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบการลาของข้าราชการอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๕”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้แก่ข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ

ข้อ ๔ให้นำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยระเบียบการลาของข้าราชการพลเรือน และข้าราชการฝ่ายตุลาการมาใช้บังคับแก่การลาของข้าราชการอัยการโดยอนุโลม ส่วนอำนาจของผู้อนุญาตให้ลา ให้เป็นไปตามตารางกำหนดอำนาจของผู้อนุญาตให้ลาทำขะเบียบนี้

ข้อ ๕ การลาและการอนุญาตให้ลาของข้าราชการอัยการที่ได้กระทำมาแล้ว นับแต่วันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ ใช้บังคับ ถ้าได้กระทำตามนัยแห่งประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยระเบียบการลาของข้าราชการพลเรือนและข้าราชการฝ่ายตุลาการ ก็ให้ถือว่าเป็นการลาและการอนุญาตให้ลาโดยชอบ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕

จอมพล ถ. ชนerva

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๕๑ วันที่ ๕ มิ.ย. ๒๕๐๕

ตารางกำหนดอำนาจของผู้อนุญาตให้ลา

ผู้มีอำนาจอนุญาต	ผู้ลา	กำหนดวันอนุญาตได้ครั้งหนึ่งไม่เกิน		
		ลาป่วย	ลากิจส่วนตัว	ลาพักผ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ทุกตำแหน่ง	ตามที่เห็นสมควร	ตามที่เห็นสมควร	ตามที่เห็นสมควร
อธิบดี	๑. รองอธิบดี อัยการพิเศษฝ่ายคดี อัยการพิเศษฝ่ายปรึกษา อัยการพิเศษฝ่ายวิชาการ อัยการพิเศษประจำเขต ๒. อัยการประจำกรม อัยการประจำกอง อัยการจังหวัด ๓. อัยการผู้ช่วย	๓๐	๓๐	๒๐
อัยการพิเศษฝ่ายคดี	๑. อัยการประจำกรม อัยการประจำกอง	๓๐	๑๕	๑๐
อัยการพิเศษฝ่ายปรึกษา	๒. อัยการผู้ช่วย	๖๐	๓๐	๑๕
อัยการพิเศษฝ่ายวิชาการ				
ผู้ว่าราชการจังหวัด	๑. อัยการจังหวัด ๒. อัยการผู้ช่วย	๓๐	๑๕	๑๐
อัยการจังหวัด	อัยการผู้ช่วย	๖๐	๓๐	๑๕
		๓๐	๑๕	๗

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๒**

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการจ้าง จึงได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๔๘๘ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

การต่ออายุสัญญา “ข้อ ๑๘ อำนาจในการส่งอนุญาตจ้างให้หมายความรวมถึงอำนาจในการต่ออายุสัญญาจ้างด้วย การงคปรับหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนั้น จะกระทำมิได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

จอมพล ต. ชนวรวิทย์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๒๖ พ.ค. ๒๕๐๒

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๒**

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการพัสดุ จึงได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๔๘๘ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

การต่ออายุสัญญา “ข้อ ๒๐ อำนาจในการส่งอนุญาตซื้อ ให้หมายความรวมถึงอำนาจในการต่ออายุสัญญาซื้อด้วยการงคปรับหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้ขายนั้นจะกระทำมิได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

จอมพล ต. ชนวรวิทย์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๕๔ วันที่ ๒๖ พ.ค. ๒๕๐๒

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการจ้าง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๐๕

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการจ้าง จึงได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๖ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้าง พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

การทำสัญญา

“ข้อ ๒๖ การจ้างโดยวิธีประกวดราคา ในการตกลงจ้างให้ทำสัญญาเป็นหนังสือไว้เป็นหลักฐาน
สัญญานั้นโดยปกติให้ทำเป็นภาษาไทย แต่ถ้าจำเป็นต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศ ก็ให้ทำเป็นภาษา
อังกฤษได้

ส่วนการจ้างอย่างอื่นให้อยู่ในดุลพินิจของผู้สั่งจ้างจะให้ทำสัญญาเป็นหนังสือหรือไม่ก็ได้”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕

จอมพล ต. ชนวรรักษ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๔๗ วันที่ ๒๒ พ.ค. ๒๕๐๕

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการพัสดุ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบว่าด้วยการพัสดุ จึงได้ลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

กรณีที่ต้องทำสัญญา

“ข้อ ๒๘ การซื้อโดยวิธีประกวดราคา ในการตกลงซื้อให้ทำสัญญาเป็นหนังสือไว้เป็น
หลักฐาน สัญญานั้นโดยปกติให้ทำเป็นภาษาไทย แต่ถ้าจำเป็นต้องทำเป็นภาษาต่างประเทศ
ก็ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษได้

ส่วนการซื้ออย่างอื่น ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้สั่งซื้อจะให้ทำสัญญาเป็นหนังสือหรือไม่ก็ได้
ถ้าสิ่งของที่ซื้อในคราวหนึ่งราคาไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท และผู้ขายจะนำส่งของมาส่งให้ได้
ครบถ้วนภายในกำหนดไม่เกิน ๗ วัน หรือถ้าสิ่งของนั้นราคาเกินกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท และผู้ขาย
จะนำส่งให้ได้ทันที จะงดการทำสัญญาดังกล่าวเสียก็ได้ แต่ต้องทำหลักฐานไว้ต่อกันเป็น
หนังสือ”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๕

จอมพล ต. ชนวรรักษ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๘ ตอนที่ ๔๗ วันที่ ๒๒ พ.ค. ๒๕๐๕

ที่ น.ว ๓๗/๒๕๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ลูกจ้างต้องหาในคดีอาญา

เรียน (เวียงกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณากำหนดสิทธิ ของลูกจ้างที่ถูกกล่าวหาใน คดีอาญา และถูกควบคุมตัวไว้สอบสวนเกี่ยวกับเงินค่าจ้างและเงินบำเหน็จ ดังนี้

“ในกรณีที่ลูกจ้างประจำถูกกล่าวหาในคดีอาญาและถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวไว้สอบสวน ให้หัวหน้า ส่วนราชการเจ้าสังกัดส่งพนักงานไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าคดีหรือกรณีถึงที่สุด

- (๑) ถ้าปรากฏว่าลูกจ้างผู้ถูกส่งพักมิได้กระทำความผิด และไม่มีมลทินหรือมัวหมองให้จ่ายค่าจ้างให้เต็ม
- (๒) ถ้าปรากฏว่าลูกจ้างผู้ถูกส่งพักมิได้กระทำความผิด แต่มีมลทินหรือมัวหมองให้จ่ายค่าจ้างได้ไม่เกิน ครั้งหนึ่งของค่าจ้างที่ได้รับอยู่ก่อนวันถูกส่งพักตามที่หัวหน้าส่วนราชการชั้นกรมจะได้กำหนด
- (๓) ถ้าปรากฏว่าลูกจ้างผู้ถูกส่งพักได้กระทำความผิด ห้ามมิให้จ่ายค่าจ้างให้
- (๔) ระยะเวลาที่ถูกส่งพักนั้นให้นำมาคำนวณเป็นเวลาทำงานเพื่อสิทธิในการขอรับเงินบำเหน็จได้ตามส่วนของเวลาที่ได้รับค่าจ้างเต็มจำนวน”

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ลงมติเห็นชอบด้วยตามที่กระทรวงการคลัง เสนอ และอนุมัติให้ถือปฏิบัติได้

จึงขอขึ้นชั้นมา เพื่อจักได้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธิ์
(นามมนูญ บริสุทธิ์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

ด่วน

ที่ น.ว. ๔๗/๒๕๐๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕

เรื่อง ให้ปฏิบัติงานประสานกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด และกระทรวงทบวงกรม

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๕ ท่านนายกรัฐมนตรีเสนอว่า ในขณะนี้ ปรากฏว่า การดำเนินงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ยังไม่ประสานกันดีตามนโยบายของรัฐบาล เช่น การจะเข้าไปบูรณะ ปรับปรุงที่ดินของหน่วยราชการหรือองค์การ ฯ เพื่อทำความสะอาดที่ดี สร้างเป็นถนนหนทางให้ประชาชนใช้สัญจร ไปมาก็ดี ไม่อาจกระทำได้ เพราะไม่ได้รับความยินยอมร่วมมือจากหน่วยราชการหรือองค์การ ฯ ผู้ครอบครอง หรือ ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น ๆ การวางสายโทรศัพท์ผ่านเขตที่ดิน ก็ต้องเช่า ดังนี้ จึงเห็นว่าในการดำเนินงานของหน่วย

งานต่างๆ แม้จะกำกวมกันบ้าง แต่ถ้าอาจเล็งเห็นว่า งานนั้นเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมแล้ว ก็ควรที่หน่วยราชการหรือองค์การฯ นั้นๆ จะต้องให้ความร่วมมือ โดยยอมให้ทำไปได้ เพราะฝ่ายบริหารมีนโยบายต้องการให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ความร่วมมือประสานกันด้วยดี บ้านเมืองจึงจะไปสู่ความเจริญได้ ทั้งนี้หน่วยราชการหรือองค์การใดสมควรที่จะถือตนว่าเป็นเอกเทศเด็ดขาด ต่อไป ถ้าปรากฏว่าหน่วยงานใดหรือองค์การใดที่ไม่ให้ความร่วมมือในเรื่องทำนองนี้ จะถือว่าดำเนินการขัดขวางความรุ่งเรืองของบ้านเมือง

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้ว ลงมติเห็นชอบด้วย และให้กระทรวงทบวงกรมและองค์การต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

จึงขอขึ้นชั้นมาเพื่อจักได้ถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

มัญญ บริสุทธี

(นายมัญญ บริสุทธี)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองกลาง

ที่ น.ว. ๓/๒๕๐๕

สำนักงาน ก.พ.

๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๕

เรื่อง การขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ ให้เป็นขั้นและอันดับสูงขึ้น ในปีงบประมาณ ๒๕๐๖ เรียบ (เวียนกระทรวงทบวงกรมต่างๆ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตัวอย่างแบบบัญชีการขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ เป็นขั้นและอันดับสูงขึ้น

ด้วยในการพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกลงมา ตำแหน่งใดควรจะได้รับเงินเดือนในขั้นและอันดับใด ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ นั้น นับตั้งแต่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ เป็นต้นมา ก.พ. ได้วางระเบียบให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติเป็นรายปีมาทุกปี สำหรับการพิจารณาในปีงบประมาณ ๒๕๐๖ ก.พ. จึงวางระเบียบให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือเป็นหลักปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เพื่อที่จะให้การพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ ให้เป็นขั้นและอันดับสูงขึ้นได้แล้วเสร็จโดยเร็วทันการปรับปรุงการเลื่อนเงินเดือนประจำปี จึงให้กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ส่งเรื่องไปยังสำนักงาน ก.พ. ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๐๕ โดยขอให้พิจารณาเสียก่อนว่าในกรมหนึ่งๆ มีตำแหน่งต่างๆ ที่จะขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นและอันดับสูงขึ้นรวมทั้งหมดจำนวนเท่าใด

สำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้จังหวัดเสนอกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดพิจารณาเสียก่อน ต่อเมื่อเห็นสมควรแล้วจึงให้กระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัดรวบรวมเสนอไปให้ ก.พ. พิจารณาพร้อมกันในคราวเดียว

ข้อ ๒ ตำแหน่งที่แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาและชั้นตรีนั้น เมื่อกระทรวงทบวงกรมใดมีเงินงบประมาณภายในวงเงินที่ได้รับอนุมัติที่จะนำมากำหนดอัตราเงินเดือนให้เป็นอันดับสูงขึ้นได้ และข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาและชั้นตรีผู้ครอง อัตราเงินเดือน ตำแหน่งนั้นๆ อยู่ในหลักเกณฑ์ ที่ผู้บังคับบัญชา จะส่งเลื่อนอันดับเงินเดือนได้

เอง ตามกฎ ก.พ. ก็ให้กำหนดอัตราเงินเดือนเป็นอันดับสูงขึ้นได้โดยไม่ต้องเสนอให้ ก.พ. พิจารณา และให้ถือเสมือนว่า ก.พ. ได้พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือน ของตำแหน่งที่แต่งตั้ง จากข้าราชการพลเรือน ชั้นจัตวา และ ชั้นตรีตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แล้ว

ส่วนการขอ กำหนดอัตราเงินเดือน ของตำแหน่ง ที่แต่งตั้งจาก ข้าราชการพลเรือน ชั้นโท และ ชั้นเอกให้เป็นอันดับสูงขึ้น ให้เสนอ ก.พ. พิจารณากำหนดเป็นราย ๆ ไป

ข้อ ๓ การขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งใดให้เป็นอันดับสูงขึ้น ถ้าจะขอเลื่อนเงินเดือนข้าราชการพลเรือนผู้ครองอัตราเงินเดือนตำแหน่งนั้นเป็นกรณีพิเศษด้วย นอกจากจะต้องชี้แจงหน้าที่ปริมาณและคุณภาพของงานในตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. วางไว้แล้ว จะต้องชี้แจงการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนผู้นั้นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วยว่ามีความดีความชอบสมควรได้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเข้าหลักเกณฑ์ตามกฎ ก.พ. ข้อใดและอย่างไร

ข้อ ๔ การพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือน ตามที่กฎหมายให้ ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ นั้น เป็นการพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งข้าราชการพลเรือนที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่กำหนดเทียบไว้ในกฎ ก.พ.

แต่สำหรับ ประจำกอง ประจำกรม ประจำกระทรวง หรือประจำจังหวัด ไม่เป็นตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ และในทำนองเดียวกันถ้าเป็นตำแหน่งหัวหน้าแผนก หรือหัวหน้ากอง ก็จะต้องเป็นแผนกหรือกองที่มีกำหนดเรียกชื่อไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกระทรวงทบวงกรม นั้น ๆ และถ้ามีใช้ตำแหน่งหัวหน้าแผนกหรือหัวหน้ากองที่มีชื่อระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ ก.พ. ก็ไม่อาจพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนให้ได้

ข้อ ๕ ในกรณี การขอกำหนด อัตราเงินเดือนให้เป็นชั้น หรืออันดับสูงขึ้น สำหรับตำแหน่งที่กำหนดเรียกชื่อ ขึ้นใหม่ โดยยังไม่มีเทียบไว้ในกฎ ก.พ. กรณีเช่นนี้ก่อนที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ จะขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนเป็นชั้นหรืออันดับสูงขึ้นสำหรับตำแหน่งนั้น ๆ ขอให้แยกเรื่องเสนอ ก.พ. ขออนุมัติให้มีตำแหน่งนั้น ๆ เสียก่อน เมื่อ ก.พ. อนุมัติแล้ว จึงจะดำเนินการขออนุมัติ ก.พ. กำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งนั้น

ข้อ ๖ ถ้ากระทรวงทบวงกรมใด จะขอให้ ก.พ. พิจารณา กำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งหนึ่งให้เป็นชั้นสูงขึ้นสำหรับอีกตำแหน่งหนึ่งในส่วนราชการใด เช่น ขอกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา ตำแหน่งเสมียนพนักงานเป็นอัตราเงินเดือนชั้นตรี ตำแหน่งประจำแผนก หรืออัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนชั้นโท ตำแหน่งนายช่างโท เป็นอัตราเงินเดือนชั้นเอก ตำแหน่งนายช่างเอก เป็นต้น และการขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งใหม่นี้เป็นการเพิ่มอัตรากำลังของตำแหน่งที่มีอยู่ในส่วนราชการนั้นแล้ว กระทรวงทบวงกรมนั้นต้องชี้แจงปริมาณและคุณภาพของงานในตำแหน่งที่มีอยู่เดิมไปเพื่อประกอบการพิจารณาพร้อมกับหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งที่เพิ่มขึ้นใหม่นี้ด้วย

ข้อ ๗ การขอกำหนด อัตราเงินเดือน ข้าราชการ พลเรือนสามัญ ชั้นจัตวา สำหรับ ตำแหน่งต่าง ๆ เป็นชั้นตรี ก.พ. เห็นสมควรวางหลักเกณฑ์การพิจารณาเสียใหม่ให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพราะการเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาเป็นชั้นตรีจะต้องดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือคัดเลือก ประการหนึ่ง กับการเลื่อนชั้นตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อีกประการหนึ่ง สำหรับรายใดจะต้องดำเนินการเลื่อนชั้น

โดยประการแรก แต่ในขณะที่เสนอไปให้ ก.พ. พิจารณานั้นยังมีได้ดำเนินการสอบหรือคัดเลือกให้เป็นที่เรียบร้อยเสียก่อน เมื่อ ก.พ. อนุมัติให้กำหนดอัตราเงินเดือนชั้นจัตวาเป็นขั้นตรีไปแล้ว จึงจะไปดำเนินการเลื่อนชั้นนั้น กรณีเช่นนี้มักจะทำให้เกิดความยุ่งยากขึ้นภายหลัง โดยผู้ที่ครองอัตราเงินเดือนชั้นจัตวาที่ ก.พ. อนุมัติให้กำหนดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นตรีแล้ว สอบเลื่อนชั้นไม่ได้บ้าง หรือสอบเลื่อนชั้นได้แต่ยังไม่ถึงลำดับที่ที่จะได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีบ้าง ทำให้การกำหนดอัตราเงินเดือนชั้นตรีต้องล่าช้าไป และในระหว่างที่ยังไม่ได้ดำเนินการเลื่อนชั้นผู้บังคับบัญชาที่ส่งเลื่อนเงินเดือนให้ในชั้นจัตวาก็ บางรายก็จะกำหนดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นตรีได้ก็ต่อเมื่อเวลาล่วงเลยไปแล้วหลายปี ครั้นเมื่อจะกำหนดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นตรีก็ปรากฏว่าอัตราเงินเดือนชั้นจัตวาที่ ก.พ. อนุมัติให้กำหนดเป็นอัตราเงินเดือนชั้นตรีนั้นสูงกว่าอัตราเงินเดือนที่ ก.พ. อนุมัติไว้เดิม เพราะได้ส่งเลื่อนเงินเดือนให้ในชั้นจัตวาอันเป็นเหตุให้ต้องย้อนไปขออนุมัติ ก.พ. ใหม่

ฉะนั้น สำหรับการขอกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาของตำแหน่งใดเป็นขั้นตรี ถ้ารายใด ผู้บังคับบัญชา เห็นสมควร เลื่อน เงินเดือนให้ใน ชั้นจัตวา ก็ให้ ส่งเลื่อน เงินเดือน เสียก่อน ที่จะ ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณา เมื่อส่งเรื่องไปให้ ก.พ. พิจารณาแล้วก็ให้ถือว่าผู้ครองอัตราเงินเดือนนั้นได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนในชั้นจัตวาเป็นการเสร็จสิ้นแล้ว จะขอเปลี่ยนแปลงภายหลังอีกไม่ได้ อีกประการหนึ่ง ถ้ารายใดจะต้องเลื่อนชั้นโดยการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือคัดเลือก และเป็นตำแหน่งที่ ก.พ. วางหลักการไว้แน่นอนแล้วว่า จะอนุมัติให้กำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งนั้นเป็นขั้นตรีได้ เช่น ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ ก็ให้ดำเนินการ

สอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือคัดเลือกข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาผู้ครองอัตราเงินเดือนของตำแหน่งนั้นให้เป็นการเสร็จสิ้นเสียก่อน เมื่อผู้ใดถึงลำดับที่พร้อมจะเลื่อนชั้นได้และได้รับเงินเดือนตั้งแต่ชั้นจัตวา อันดับพิเศษ ชั้น ๓๕๐ บาท ขึ้นไปแล้ว จึงเสนอไปให้ ก.พ. พิจารณา เมื่อ ก.พ. อนุมัติการกำหนดอัตราเงินเดือนให้เป็นขั้นตรีแล้วจะต้องดำเนินการกำหนดอัตราเงินเดือนเพื่อเลื่อนชั้นให้เสร็จสิ้นในบังคับประมาณนั้น ถ้าชั้นบังคับประมาณใหม่แล้วยังไม่ได้ดำเนินการเลื่อนชั้น อัตราเงินเดือนนั้นยังคงมีสภาพเป็นชั้นจัตวาอยู่ตามเดิม

ในการดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือคัดเลือกเพื่อเลื่อนข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาเป็นขั้นตรีตามความในข้อนี้ ถ้ากระทรวงทบวงกรมใดไม่อาจกระทำได้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา กระทรวงทบวงกรมนั้นอาจขอให้ ก.พ. พิจารณาภายหลังกำหนดเวลาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายได้ แต่จะต้องไม่เกินระยะเวลา ๒ เดือน นับแต่วันสิ้นกำหนดเวลาตามข้อ ๑

ส่วนข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ที่จะต้องเลื่อนเป็นขั้นตรี ตามมาตรา ๕๑ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๓ ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ประสงค์ที่จะขอกำหนดอัตราเงินเดือนชั้นจัตวา นั้น ๆ เป็นอัตราเงินเดือนขั้นตรี ผู้ครองอัตราเงินเดือนชั้นจัตวาที่จะขอกำหนดเป็นขั้นตรีนั้นจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนพร้อมที่จะเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีตามนัดดังกล่าวอยู่แล้วก่อนที่จะเสนอไปเพื่อขออนุมัติ ก.พ. และให้รับรองไปด้วยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาผู้นั้นได้รับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ได้รับเงินเดือน ๘๐๐ บาท มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี และดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยให้ส่งหลักฐานที่ผู้บังคับบัญชาดำเนินการหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง อธิบดี ปลัดทบวง หรือปลัดกระทรวง แล้วแต่กรณี รับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ สมควรที่จะเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีได้ และอธิบดี ปลัดทบวง หรือปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชาได้คัดเลือกเพื่อเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี กับ อ.ก.พ. กรมไต่อาญาแล้ว ไปเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วย

ข้อ ๘. โดยที่การพิจารณากำหนดชั้นและอันดับเงินเดือนนั้น ควรจะต้องทราบถึงคุณวุฒิและความชำนาญงานของผู้ดำรงตำแหน่งด้วย จึงให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ แสดงคุณวุฒิและความชำนาญงานของผู้ดำรงตำแหน่งไปเพื่อประกอบการพิจารณา โดยให้แสดงไว้ในบัญชีรายละเอียดตามแบบท้ายนี้

ข้อ ๙. การพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญเพื่อเทียบชั้นหรือเพียบอันดับเงินเดือนสูงขึ้น ซึ่ง ก.พ. และกระทรวงการคลังจะต้องพิจารณาตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๘๗ (พ.ศ. ๒๔๘๘) ข้อ ๑ นั้น ก.พ. และ

กระทรวงการคลัง จะพิจารณาโดยอนุโลมตามระเบียบ และหลักการ เช่นเดียวกับ การกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญให้เป็นชั้นและอันดับสูงขึ้นดังกล่าวข้างต้น และถ้ากระทรวงทบวงกรมใดจะส่งเรื่องไปให้ ก.พ. และกระทรวงการคลังพิจารณาก็ขอให้รวบรวมเสนอไปยังสำนักงาน ก.พ. พร้อมกับการขอกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนสามัญให้เป็นชั้นและอันดับสูงขึ้นด้วย

ข้อ ๑๐ การแสดงสถิติผลงานย้อนหลัง ๓ ปี ของตำแหน่งที่จะขอกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นชั้นและอันดับสูงขึ้นสำหรับปีงบประมาณ ๒๕๐๖ ให้แสดงสถิติตามกำหนดดังนี้

- (๑) ปี ๒๕๐๓ ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๐๓ ถึง ธันวาคม ๒๕๐๓
- (๒) ปี ๒๕๐๔ ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๐๔ ถึง กันยายน ๒๕๐๔
- (๓) ปี ๒๕๐๕ ตั้งแต่ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ถึง มิถุนายน ๒๕๐๕

ข้อ ๑๑ เมื่อกระทรวงทบวงกรมใดจะขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ ในส่วนราชการใด นอกจากจะต้องชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณและคุณภาพของงานของแต่ละตำแหน่ง เสนอไปเพื่อ ก.พ. พิจารณาตามระเบียบที่วางไว้แล้ว กระทรวงทบวงกรมนั้นต้องชี้แจงหน้าที่ ความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้นเท่าที่จะกระทำได้ส่งไปด้วย โดยให้แยกทำบันทึกส่งไปเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก (หรือจะส่งเอกสารที่ได้จัดพิมพ์ไว้แล้วก็ได้) รวม ๑๐ ชุด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๐๖ เป็นต้นไป แต่ถ้าไม่อาจส่งไปได้ทันในปีงบประมาณ ๒๕๐๖ ก็ให้ทำส่งไปภายหลังได้ แต่จะต้องรีบจัดส่งไปก่อนกำหนดเวลาการขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ ให้เป็นชั้นและอันดับสูงขึ้นในปีงบประมาณ ๒๕๐๗ เพราะตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๐๗ เป็นต้นไป ก.พ. จะรับพิจารณากำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งเฉพาะในส่วนราชการที่ได้ชี้แจงหน้าที่และความรับผิดชอบไปแล้วเท่านั้น

หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของ ส่วนราชการในสังกัด ตามที่ กระทรวงทบวงกรม เสนอไป เพื่อประกอบการพิจารณานี้ ก.พ. จะใช้ประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ ที่กระทรวงทบวงกรมนั้น ขอให้ ก.พ. พิจารณาต่อไปด้วย และในการทำบันทึกหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ ขอให้ชี้แจงเฉพาะในสารสำคัญให้เป็นแนวทางแก่การพิจารณาของ ก.พ. เกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ ในส่วนราชการนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๑๒ การขอเลื่อนเงินเดือนข้าราชการพลเรือนผู้ใดเป็นกรณีพิเศษ ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) นั้น ให้ใช้แบบบัญชีแนบท้ายนี้โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ หลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ ก.พ. วางไว้เดิม ยังคงใช้ได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ตงษ์อ) สุขุมน้อยประดิษฐ
(หลวงสุขุมน้อยประดิษฐ)
เลขาธิการ ก.พ.

บัญชีข้อกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ เป็นขั้นหรืออันดับสูงขึ้น และขอเลื่อนข้าราชการพลเรือนเป็นกรณีพิเศษ (ยกเว้นชั้นพิเศษ)

กรม..... กระทรวง.....

(๑) ลำดับ ที่	(๒) ข้อ	(๓) คุณวุฒิ และความ ชำนาญ งาน	(๔) ตำแหน่ง เดิม	(๕) อัตราเงินเดือนปี งบประมาณ ๒๕๐๔			(๖) อัตราเงินเดือนปี งบประมาณ ๒๕๐๕			(๗) อัตราเงินเดือนที่ ขอกำหนดในปี งบประมาณ ๒๕๐๖			(๘) ตำแหน่ง ที่จะ แต่งตั้ง ใหม่	(๙) ตำแหน่งและอัตราเงินเดือนเฉพาะ ในแผนก หรือกอง ที่จะขอ กำหนด เป็นขั้นหรืออันดับสูงขึ้น หรือขอ เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ซึ่ง มีอยู่เดิมรวมทั้งตำแหน่งและอัตรา เงินเดือนที่ว่างอยู่ทั้งกรม					(๑๐) หน้าที่ปริมาณ และคุณภาพ ของงาน ในตำแหน่ง
				ขั้น	อันดับ	ขั้น	ขั้น	อันดับ	ขั้น	ขั้น	อันดับ	ขั้น		ตำแหน่ง	จำนวน	ขั้น	อันดับ	ขั้น	

คำอธิบาย

- ๑) บัญชีช่อง ๑, ๒, ๔ ไม่มีปัญหา
- ๒) บัญชีช่อง ๓ หมายความว่า ผู้นั้นมีคุณวุฒิสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีความชำนาญงานอย่างไร คือ ปฏิบัติราชการในตำแหน่งใด มาเป็นเวลาเท่าใด
- ๓) บัญชีช่อง ๕, ๖, ๗ ให้แสดงอัตราเงินเดือนของข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งตามงบประมาณที่ระบุไว้แต่ละช่องบัญชี เช่น จะข้อกำหนดอัตราเงินเดือนให้เป็นขั้นหรืออันดับสูงขึ้น หรือขอเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษในงบประมาณ ๒๕๐๖ ก็ให้แสดงอัตราเงินเดือนในงบประมาณ ๒๕๐๔ ไว้ที่ช่อง ๕ และแสดงอัตราเงินเดือนในงบประมาณ ๒๕๐๕ ไว้ที่ช่อง ๖ เป็นต้น
- ๔) บัญชีช่อง ๘ ให้แสดงตำแหน่งเฉพาะที่จะข้อกำหนดอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ถ้าจะข้อกำหนดอันดับสูงขึ้น หรือขอเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ก็ให้แสดงตำแหน่งไว้เช่นเดียวกับบัญชีช่อง ๔
- ๕) บัญชีช่อง ๙ ให้แสดงตำแหน่งและอัตราเงินเดือนที่มีอยู่ในแผนกหรือกองที่ขอกำหนด เช่น จะกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นขึ้นตัวเป็นขั้นหรือตำแหน่งประจำแผนกสารบรรณ ก็ให้แสดงว่า แผนกสารบรรณ มีอัตราเงินเดือนตำแหน่งใดบ้าง หรือถ้าจะกำหนดอัตราเงินเดือนหัวหน้าแผนกสารบรรณเป็นขั้นโท อันดับ ๑ ก็ให้แสดงว่า สำนักงานเลขานุการกรมมี มีอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับและขั้นใด ตำแหน่งใดอยู่บ้าง ส่วนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนว่างในกรณีที่จะข้อกำหนดอันดับสูงขึ้น ถ้าจะกำหนดตำแหน่งหัวหน้าแผนกสารบรรณเป็นขั้นโท อันดับ ๑ ก็ให้แสดงว่า ในกรมนี้มีอัตราเงินเดือนขั้นโท อันดับ ๑ ตำแหน่งใดว่างอยู่บ้างหรือไม่ และถ้าเป็นกรณีขอกำหนดอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่าง ๆ เป็นขั้นสูงขึ้น ถ้าจะกำหนดให้เป็นขั้นใด ก็ให้แสดงตำแหน่งและอัตราเงินเดือนในขั้นนั้นที่มีว่างอยู่ เช่น จะกำหนดอัตราเงินเดือนขั้นโทเป็นขั้นเอก สำหรับตำแหน่งนักกิจกรรมเอก ก็ให้แสดงอัตราเงินเดือนขั้นเอกทุกตำแหน่งที่มีว่างอยู่ในกรมนั้น ๆ ว่า มีอยู่อย่างไรบ้าง
- ๖) บัญชีช่อง ๑๐ ให้ทำบันทึกถึงปริมาณและคุณภาพของงานของแต่ละตำแหน่งโดยละเอียดพร้อมทั้งสถิติของงานย้อนหลัง ๒ ปี และถ้าหากมีข้อความมากก็ให้ทำเป็นใบแนบท้ายบัญชีรายละเอียด โดยแสดงข้อความไว้ให้ทราบในข้อนี้ด้วย ส่วนการขอเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ นอกจากจะต้องชี้แจงหน้าที่ ปริมาณและคุณภาพของงานในตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว จะต้องชี้แจงการปฏิบัติงานราชการของข้าราชการผู้นั้นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. คำว่าสมควรได้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ เข้าหลักเกณฑ์ตามกฎ ก.พ. ข้อใด และอย่างไรด้วย

วารสารข้าราชการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๗

๒ พฤษภาคม ๒๕๐๕

เรื่อง การให้ข้าราชการหรือลูกจ้างยืมเงิน
เวียน ปลัดกระทรวง อธิบดี เลขานุการ

ด้วยในการตรวจบัญชีประจำงวดปีงบประมาณของส่วนราชการต่างๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ดำเนินการนั้น ปรากฏว่า ส่วนราชการหลายแห่งมียอดเงินยืมค้างชำระอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นเงินที่ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างในสังกัดยืมไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการหรือใช้จ่ายในกิจการอื่นๆ และเงินยืมแต่ละรายได้ค้างชำระ มาเป็นเวลานาน เกินสมควร ทั้งนี้ เนื่องจากการพิจารณาอนุมัติการให้ยืมเงิน ของส่วนราชการดังกล่าวไม่รัดกุมเพียงพอ และมีได้มีการเร่งรัดให้ผู้ยืมส่งใบสำคัญหรือเงินสดชดใช้เงินที่ยืมไปภายในเวลาที่กำหนดไว้อย่างจริงจัง

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า การปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นการไม่ชอบด้วย ระเบียบปฏิบัติ ของทางราชการและก่อให้เกิดความเสียหายในด้านการเงินของรัฐเป็นอย่างมาก จึงขอได้โปรดสั่งให้ส่วนราชการในสังกัดทุกแห่ง กำชับเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้อง พึงปฏิบัติเกี่ยวกับ การให้ยืมเงิน ทั้งเงินในงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยรอบคอบและให้ถูกต้องตามระเบียบอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ควรจะพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการหรือลูกจ้างยืมเงินได้เฉพาะเท่าที่ จำเป็นอย่างแท้จริง ภายในวงเงิน ตามประมาณ การค่าใช้จ่ายที่ได้ ประมาณขึ้นโดยใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุดเท่านั้น และคอยติดตามเร่งรัดผู้ยืมให้ส่งใบสำคัญหรือเงินสดชดใช้ให้เสร็จสิ้นไปภายในเวลาที่กำหนด และไม่ยอมอนุมัติให้มีการยืมเงินรายใหม่ในเมื่อผู้ยืมยังมีได้ชำระเงินยืมรายเก่าให้เรียบร้อยไปเสียก่อน ทั้งนี้ กระทรวงการคลังหวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สิทธิศิริวิภาส

(หลวงสิทธิศิริวิภาส)

รองปลัดกระทรวง ลงนามแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กองระบบบัญชีและการคลัง
กรมบัญชีกลาง

(ต่อจากหน้า 36)

จะแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งจากข้าราชการชั้นตรีหรือไม่ ทั้งนี้ ต้องให้ ก.พ. พิจารณาตามมาตรา ๒๔ ส่วนการเลื่อนขั้นบุคคลจากชั้นจิตว่าเป็นชั้นตรีนั้น จะเลื่อนจากผู้สอบแข่งขัน หรือเลื่อนตามวิธีการในมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ก็แล้วแต่กรณี

ตอบสมาชิกสุพรรณบุรี

ถาม ขณะนี้ ปรากฏว่า หน่วยราชการต่างๆ ของรัฐบาล ประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ารับราชการเป็นจำนวนมาก แต่ตำแหน่งที่ประกาศรับสมัครนั้น ส่วนมากบรรจุเป็นลูกจ้างรายวัน ซึ่งเป็นด้วยตำแหน่งวิสามัญหรือสามัญไม่มี (ไม่ว่าง) ก็อาจจะเป็นได้ และบางกรม ๆ ประกาศรับสมัครได้รับปริญญา อนุปริญญาหรือวิชาชีพชั้นสูงก็มี นอกจากนั้นบางกรม เช่น กรมชลประทาน และกรมทางหลวงแผ่นดิน ก็มีตำแหน่งลูกจ้างรายวัน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก ๘๕% ไม่ว่าตำแหน่งธุรการหรือตำแหน่งวิชาการ ถ้วนแล้วแต่เป็นลูกจ้างรายวันทั้งนั้น ด้วยเหตุดังนี้ การที่บางกรมรับสมัครลูกจ้างรายวันก็ดี หรือที่มีอยู่แต่ก็ดี ทาง ก.พ. มีหนทางดำริหรือจะยกฐานะพวกลูกจ้างรายวันเหล่านี้ ให้เป็นข้าราชการทั่วไปหรือไม่ เพราะลูกจ้างรายวันมีฐานะและสวัสดิภาพไม่มั่นคงถาวร ถ้าเปรียบกับข้าราชการทั่วไปแล้วมีความแตกต่างกันราวฟ้ากับดิน ทั้ง ๆ ที่ตำแหน่งงาน การรับผิดชอบเหมือนกัน ลูกจ้างรายวันเข้า-ออก ง่ายที่สุด นอกจากนั้นแล้ว ไม่มีหนทางใดที่ลูกจ้างรายวันที่จะสอบเลื่อนวิทยฐานะได้เลย ถ้าเปรียบแล้ว ลูกจ้างรายวันก็เสมือนลูกเมียน้อย ขาดการเอาใจได้เหี้ยมแสดจาก ก.พ. ซึ่งไม่รู้ว่อนาคตของลูกจ้างรายวันจะไปแค่ไหน เพียงไร ขอแต่ให้ผ่าน ๆ ไปวัน ๆ ที่เขาไม่เลิกจ้างเราก็เป็นพอ ฉะนั้น ขณะนี้ ทาง ก.พ. มีหนทางหรือดำริที่จะยกฐานะหรือให้มีการสอบ หรือไม่ ประการใด หรืออย่างน้อยลูกจ้างรายวันที่ปฏิบัติงานมาด้วยความดีแล้วตั้งแต่ ๓๐ ปีขึ้นไป ให้มีสิทธิสอบชั้นตรีได้ก็ยิ่งดี และพวกที่มีปริญญาทำงาน ๒ ปี มีการสอบครั้งหนึ่งก็ยิ่งดี ผมเห็นว่าความยุติธรรมที่สุด ฉะนั้น ขอให้ทาง ก.พ. ให้ความส่ว่างเรื่องนี้แก่ลูกจ้างรายวันทั่วประเทศด้วยว่า อนาคตของลูกจ้างรายวันมีอยู่แค่ไหน เพียงไร ก.พ. จะจัดการประการใดบ้าง เพื่อเป็นกำลังใจแก่ลูกจ้างรายวัน

ตอบ การที่จ้ะรับสมัครเป็นข้าราชการพลเรือนหรือลูกจ้างนั้น ย่อมแล้วแต่งบประมาณที่ได้รับมา ถ้างบประมาณที่ได้รับมาเป็นประเภทเงินเดือน ก็บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนได้ ถ้างบประมาณที่ได้รับมาเป็นประเภทค่าใช้สอยหรือค่าจ้าง ก็ต้องบรรจุเป็นลูกจ้าง การตั้งงบประมาณดังกล่าวย่อมขึ้นอยู่กับโครงการทำงานนั้น ว่าเป็นงานประจำตลอดไปหรือเป็นงานชั่วคราว การช่วย

เหตุฐานจะถูกจ้างดังกล่าวจึงเป็นเรื่องของกรมเจ้าสังกัดและดำรงงบประมาณที่จะพิจารณาว่าสมควรจะให้เป็นงานประจำและควรตั้งเป็นอัครข้าราชการพลเรือนหรือไม่ เมื่อมีอัครข้าราชการประจำแล้วก็จะมาเข้าระเบียบของ ก.พ. ในเรื่องบรรจุเลื่อนฐานะ และความมั่นคงในฐานข้าราชการประจำตามประสงค์

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๐๐๑

๑. ถาม เหตุใดข้าราชการทหาร ตำรวจ เมื่อเป็นสัญญาบัตรแล้ว จึงไม่ใช่วิธีสอบอย่างข้าราชการพลเรือน ซึ่งจะต้องสอบ เป็นชั้นโท เอก ตามลำดับในการเลื่อนชั้น

ตอบ ทหารจะเลื่อนชั้นยศจากนายร้อยเป็นนายพันต้องเข้าโรงเรียนเหล่า หรือ โรงเรียนเสนาธิการ ซึ่งต้องสอบหนักยิ่งกว่าข้าราชการพลเรือนเสียอีก

๒. ถาม ข้าราชการพลเรือนตามหัวเมือง และกรุงเทพฯ ทำไมไม่นิยมแต่งเครื่องแบบตรวจราชการกัน เห็นได้แต่เครื่องหมายทคอยเสื้อ เมื่อชนชั้นใดสำนักงานก็ได้ขีดที่ปากัน เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น สอบถามได้ความว่า เครื่องแบบข้าราชการไม่มีความหมาย ชั้นตรีเงินเดือน ๗๕๐ บาทก็ขีดเดียว ๓,๒๐๐ บาทก็ขีดเดียว ผิดกับทหารและตำรวจ ขอนทนบรรณาธิการมีความคิดเห็นอย่างไร เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนรักเครื่องแบบของตนเยี่ยงทหารและตำรวจรักเครื่องแบบของเขา

ตอบ เรื่องเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน ควรจะมีหรือไม่มี ยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่เป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ควรมี เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของข้าราชการ ทำให้ข้าราชการรักษาเกียรติ ไม่กล้ากระทำผิด และยังจำเป็นสำหรับใช้ในงานราชพิธีและการออกท้องที่ แต่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ไม่ควรมี เพราะจะทำให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยมีปมด้อย และทำให้ข้าราชการชั้นรทที่ปรับเลื่อนชนชั้นไม่รู้จักจบสิ้น ทั้งในต่างประเทศก็ไม่มีประเทศใดที่ข้าราชการพลเรือนสวมเครื่องแบบ และว่าหลัก Personnel Administration สมัยใหม่เขาแบ่งชั้นของงาน ไม่ใช่แบ่งชั้นของคน เบื้องต้นก็มีปัญหาถกเถียงกันเสียแล้วว่าควรจะมีเครื่องแบบหรือไม่ ซึ่งก็มีเหตุผลด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ยิ่งถ้าจะชอยขีดเครื่องแบบลงไปอีก จะยังเป็นปัญหาโลกแตกที่ถกเถียงกันโดยไม่มีใครอาจตัดสินได้ เช่น คุณว่าถ้าชอยขีดเครื่องแบบละเอียดลงไปอีกจะทำให้ข้าราชการรักเครื่องแบบ ก็มีเหตุผล แต่คนอื่นอาจเห็นว่า ทำให้ข้าราชการเกลียดเครื่องแบบก็ได้ อย่างที่เห็นอยู่แล้วว่าในกรุงเทพฯ ๗ ทั่ว ๆ ที่บางแห่งถูกบังคับให้แต่งเครื่องแบบ ก็ยังถอดขีดออก คนที่หลาย ๆ ขีดน้อยหรือคนที่ได้เพิ่มขีดใหม่ ๆ อาจอยากจะแต่ง แต่คนที่ได้น้อยขีดหรืออยู่ในขีดนั้นมานานจนเพื่อนได้เลื่อนไปหมดแล้ว ตัวยังไม่ได้

เดือน อาจารย์ดักมภ์มด้อย และไม่ยอมแต่งตั้ง ทำให้เกียดเครื่องแบบไปก็ได้ จึงเป็นปัญหาโลกแตก
ที่ควรจะปล่อยให้ท่านผู้ใหญ่ออกเขาทางใดทางหนึ่งตามแต่จะวางนโยบายดีกว่า

ตอบคุณเหรียญ แก้ววิเชียร อุดรธานี

ถาม ในหนังสือ “ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตามพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน”
มีคำถามคำตอบในมาตรา ๘๕ ข้อ ๓๔ ดังนี้.—

“ถาม ข้าราชการพลเรือนมีกรณีต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และผู้บังคับ
บัญชาได้ตั้งกรรมการสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดจริง แต่มีเหตุ
อันควรปรานี จึงได้ส่งลงโทษให้ออกจากราชการตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ และได้รายงานเสนอมายังเจ้ากระทรวงตามนัยมาตรา ๘๕ แห่ง
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ แต่เจ้ากระทรวงเห็นว่า กรณีความผิด
ของข้าราชการผู้นั้น ควรลงโทษถึงไล่ออก หรือ ปลดออกจากราชการ ในกรณีดังกล่าวนี้เจ้า
กระทรวงจะมีอำนาจสั่งเพิ่มโทษตามนัยมาตรา ๘๕ วรรคสอง ได้อย่างไรหรือไม่ หรือจะถือ
ว่ากรณีที่ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นได้สั่งให้ออกจากราชการไปแล้ว ความเป็นข้าราชการย่อมหมดไป
ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้ส่งลงโทษไม่มีอำนาจจะสั่งเพิ่ม ลด หรือยกโทษได้

ตอบ เจ้ากระทรวงจะสั่งเพิ่มโทษเป็นไล่ออก ปลดออก ตามนัยมาตรา ๘๕ วรรคสอง
สุดท้าย ก็ย่อมทำได้ เพราะคำว่า “ลงโทษ” ตามมาตรา ๘๕ วรรคสองสุดท้ายนั้น หมายความว่า
คลุมถึงโทษทุกสถาน ทั้งนี้เป็นเรื่องที่กฎหมายให้ทำได้ การที่ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการ
ไปแล้ว จึงไม่เป็นปัญหาขัดข้องอย่างใด อีกประการหนึ่งเรื่อง que ผู้บังคับบัญชาได้ส่งลงโทษไปนั้น
ยังไม่ถึงที่สุด เพราะจะต้องรายงานต่อไปตามลำดับจนถึงเจ้ากระทรวงตามมาตรา ๘๕ ผู้บังคับ
บัญชาเหนือชั้นมาย่อมมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นได้ (มติ ก.พ. ตอบข้อหารือของกระทรวง
มหาดไทย ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ มท. ๒๐๔๕๕/๒๕๐๐ ล.ว. ๓๐ กันยายน ๒๕๐๐)”

ผมมีข้อข้องใจว่า ตามหนังสือของ ก.พ. ที่ ศช. ๔๘๘๗/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๐๔
ถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตอนท้ายว่า “ข้าราชการพลเรือนผู้ถูกส่งลงโทษ ไล่ออก ปลดออก
หรือให้ออกจากราชการ ย่อมพ้นสภาพความเป็นข้าราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกลงโทษ
ซึ่งมีตำแหน่งเหนือผู้ส่งลงโทษ จึงสั่งเพิ่มโทษหรือลดโทษตามนัยมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ อีกไม่ได้”

ดังนั้นจะมีเป็นการขัดแย้งกันเองหรือประการใด ขอได้โปรดกรุณาชี้แจงให้เข้าใจด้วย

ตอบ ปัญหาที่มีการตีความกลับไปกลับมา เดิม ก.พ. ตีความไว้ตามที่ตอบกระทรวงมหาดไทย แต่ต่อมา ก.พ. (ชุดใหม่) มาตีความใหม่ตามที่ตอบกระทรวงศึกษาธิการ บัดนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบและเจียนให้ถือปฏิบัติว่าตั้งเพิ่มโทษได้ เข้าแนวตามที่ ก.พ. ชุดก่อนเคยตีความตอบกระทรวงมหาดไทยไปนั้นอีกแล้ว มติ ก.พ. ที่ตอบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวจึงใช้ไม่ได้ เพราะไม่ได้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามนัยมาตรา ๑๓ (๓)

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๖๔

๑. ถาม การขอเดือนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๐๖ นับเวลาปฏิบัติราชการ ตั้งแต่วันเดือนและปีใด จะนับตามดังนี้

ก. ตาม "บับประมาณ" นับตั้งแต่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๐๕

ข. ตาม "รอบปีที่แล้วมา" ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความใน พ.ร.บ. ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ว่าด้วยการเลื่อนอันดับเงินเดือนและการเลื่อนเงินเดือน หมายความว่า "ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ของปีหนึ่ง ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีถัดไป"

ตามข้อ ก. หรือ ข. ถูกต้องสำหรับพิจารณาเลื่อนขั้น

ตอบ สำหรับความตีความชอบที่จะนำมาพิจารณาเลื่อนเงินเดือนนั้น ถ้อยความตีความชอบใน "รอบปีที่แล้วมา" คือระหว่าง ๓ กรกฎาคม ถึง ๓๐ มิถุนายน แต่การเลื่อนเงินเดือนต้องเลื่อนต้นบับประมาณ คือเดือนตั้งแต่ ๓ ตุลาคม

๒. ถาม คำตอบสมาชิกเลขที่ ๒๘๓๖ นครปฐม ลงในวารสารข้าราชการประจำเดือน พฤษภาคม ๒๕๐๕ บัที่ ๗ ฉบับที่ ๕ นั้น นาย ก. ได้เลื่อนขั้นจากข้าราชการพลเรือนชั้นจกดา อันดับพิเศษ ขึ้นเป็นข้าราชการ ฯ ชั้นตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ มีสิทธิขอเดือนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๐๖ ในกรณีพิเศษตามกฎหมาย ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ ข้อ ๓๔ ได้ แต่เป็นอำนาจดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณา ไม่ใช่สิทธิของนาย ก. ที่จะขอ อยากทราบว่า

(๑) ถาม นาย ก. เดือนเป็นชนไตรตั้งแต่ ๓ ก.พ. ๐๕ ถึง ๓๐ มี.ย. ๐๕ รวมเวลาเพียง ๕ เดือนเท่านั้น ทำไม่ขอเดือนเงินเดือนในบับประมาณ ๒๕๐๖ ในกรณีพิเศษตาม กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๘ ข้อ ๓๔ (ผู้ซึ่งสมควรได้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษเกินกว่าหนึ่งชั้นตามข้อ ๓๓ แต่ขาดลักษณะตามหลักเกณฑ์ข้อ ๔ (๕) ถ้าในปีก่อนผู้นั้นได้รับบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนแล้วแต่กรณี ตั้งแต่หกเดือนขึ้นไปให้เลื่อนเงินเดือนได้ไม่เกินหนึ่งชั้น)

ตอบ ที่ว่าบรรจุหรือเดือนชนตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป นับไปถึงต้นเดือนกันยายน
ไม่ใช่ นับเพียงต้นเดือนมิถุนายน

(๒) ถาม นาย ข. ได้เดือนชนจากข้าราชการพลเรือนสมัคร อันดับ ๒ ชน ๓,๒๐๐ บาท
ชนเป็นข้าราชการ ๑ ชนโท อันดับ ๓ ชน ๓,๒๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๐๕ จะมีสิทธิขอเดือน
เงินเดือนในงบประมาณ ๒๕๐๖ ในกรณีพิเศษได้หรือไม่?

ตอบ ได้ เพราะนับถึงต้นกันยายน ก็เกิน ๖ เดือนแล้ว

๓. ถาม "บิพิจารณาความดีความชอบ" ตั้งแต่ วันที่ เดือน ปีใด ถึงวันที่ เดือน ปีใด สำหรับ
เป็นหลักในการนับระยะเวลาราชการเพื่อเสนอความดีความชอบประจำแต่ละปี

ตอบ บิพิจารณาความดีความชอบ นับตั้งแต่ ๑ กรกฎาคม ของปี (ปฏิทิน) ก่อน ถึง
๓๐ มิถุนายน ของปี (ปฏิทิน) ปัจจุบัน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๔๑ อุดรธานี

๑. ถาม มาตรา ๘๕ (๒) .....ถ้าคณะกรรมการสอบดวงกั๊ก ผู้ว่าราชการจังหวัด
ผู้บังคับบัญชาที่กั๊ก เห็นสมควรได้ออกจากราชการ ก็ให้รายงาน อ.ก.พ. จังหวัด ๑ ในกรณีที่ อ.ก.พ.
จังหวัดเห็นสมควรได้ออกจากราชการแล้ว ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชาตั้งได้ผู้นั้นออกจาก
ราชการ

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรืตามความในมาตรา ๘๕ (๓) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง
ปลัดทบวง หรืออธิบดีผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี เห็นว่าควรได้ข้าราชการผู้ใดออกจากราชการ
ซึ่งเป็นความเห็นขัดแย้งกับความเห็นของ อ.ก.พ. จังหวัด แล้วแต่กรณี ก็ให้นำเสนอ อ.ก.พ. กระทรวง
ซึ่งข้าราชการผู้นั้นตั้งกั๊กอยู่พิจารณา ถ้า อ.ก.พ. กระทรวงเห็นสมควรได้ออกจากราชการแล้ว ก็ให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งได้ผู้นั้นออกจากราชการ

คำว่า "ขัดแย้ง" นั้น ขัดแย้งกันอย่างไร? เพราะข้อความต้น ๆ ก็บอกว่า อ.ก.พ. จังหวัด
เห็นควรได้ออก ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งได้ออก และ อ.ก.พ. กระทรวงก็เห็นควรได้ออกอยู่แล้ว
ไม่เห็นจะขัดแย้งตรงไหน นอกจากว่า อ.ก.พ. จังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นควรได้ออกตั้งนั้น
จึงจะขัดแย้งกันมิใช่หรือ ขอได้โปรดอธิบายด้วย

ตอบ อาจมีกรณีขัดแย้งกันได้ เช่น อ.ก.พ. จังหวัดเห็นควรให้ออกตามมาตรา ๘๐ หรือ
เห็นควรตัดเงินเดือนหรือเห็นว่าไม่ควรลงโทษเลย แต่รัฐมนตรี หรือปลัดกระทรวง หรืออธิบดี เห็น
ควรได้ออก

๒. ถาม มาตรา ๘๕(๒) สำหรับข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาในราชการบริหารส่วนภูมิภาคฯ ก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งได้ผู้ยื่นออกจากราชการได้

แต่ในปัญหาตามหนังสือประมวลปัญหาและทางปฏิบัติ ฯ หน้า ๕๒๗ ข้อ ๓๐ บอกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งได้ข้าราชการพลเรือนชั้นตรีออกจากราชการได้ด้วย โดยอ้างมติ ก.พ. ที่ น.ว. ๒๘/๒๔๘๘ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๔๘๘ เหตุใดจึงกล่าวเช่นนั้น ในเมื่อไม่มีในกฎหมายมาตราใด ระบุไว้เช่นนั้น ทั้งนี้เป็นเพราะเป็นไปตามมาตรา ๓๓ ข้อ (๓) ใช่หรือไม่

ตอบ เพราะมาตรา ๘๕ วรรคสุดท้าย ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๘๕(๓) ตั้งได้ออก มาตรา ๘๕ (๓) โยงไปให้ใช้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้งได้สำหรับชั้นตรี

๓. ถาม หนังสือของ ก.พ. ที่ ศ.ช. ๕๔๕๔/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ ว่า .....เรื่อง มีคำพิพากษาของศาลประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่า ได้กระทำผิด ฉะนั้น คณะกรรมการ สอบส่วนหรือผู้บังคับบัญชาจึงต้องฟังข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาของศาล

ตั้งหมายความว่า ในกรณีที่ได้ตั้งกรรมการสอบส่วนตามคำพิพากษาของศาลแล้ว แต่ กรณีเรื่องที่สอบส่วนปรากฏเป็นความจริงที่พอฟังได้ว่า ความจริงนั้นมีได้เป็นไปตามที่คำพิพากษา ของศาล แต่เท่าที่ศาลพิพากษาออกไปเช่นนั้นเป็นเพราะเหตุแวดล้อมบังคับให้จำเลยต้องถูกลงโทษ เพราะความจำเป็น อันเนื่องมาจากฝ่ายโจทก์มีความอาฆาตมาดร้ายที่จะต้องเอาให้ได้ จำเลยจึง ต้องถูกลงโทษตามศาล แต่ในชั้นสอบส่วนของกรรมการและผู้บังคับบัญชาแล้ว ปรากฏว่าเป็นการ ถัดกันแก่งกันเพื่อประสงค์ร้ายต่ออีกฝ่ายหนึ่งเช่น กรรมการและผู้บังคับบัญชาจึงไม่ตั้งลงโทษเช่น ก็จะต้องผิดจากข้อเท็จจริงของศาลไป และในทำนองเดียวกันบางเรื่องศาลอาจตัดสินยกฟ้องปล่อย จำเลยไป แต่ในชั้นสอบส่วนปรากฏว่า คนนั้นมีพฤติการณ์เป็นมาเช่นนั้นนานมาแล้ว กรรมการสอบส่วน และผู้บังคับบัญชาจะมีต้องปล่อยผู้ถูกกล่าวหาในทางวินัยไปด้วยหรืออย่างไร เพราะเข้าใจว่าทั้งนี้ ก็ต้องแล้วแต่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป ขอได้โปรดกรุณาชี้แจงด้วย

ตอบ ถ้าศาลตัดสินว่าทำผิดก็ต้องฟังข้อเท็จจริงตามศาล เพราะอย่างน้อยก็ต้องถือว่า กระทำความผิดอาญา ซึ่งผิดวินัยตามมาตรา ๘๖ ด้วยแล้ว แต่ถ้าศาลตัดสินยกฟ้อง มิได้หมายความว่า ศาลเชื่อว่าผู้นั้นมิได้ทำผิดเสมอไป อาจยกฟ้องในข้อกฎหมายหรือโจทก์นำสืบไม่พอฟังโทษทาง คดี ส่วนทางวินัยอาจสอบส่วนได้ความพอฟังลงโทษ ก็ลงโทษได้แล้วแต่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป

๔. ถาม มติคณะรัฐมนตรีว่า ข้าราชการพลเรือนผู้อยู่เวรรักษาราชการประจำสถานที่ราชการเพื่อป้องกันอัคคีภัย ถ้าตั้งหน้าที่เวรให้ถือเป็นความผิดอย่างร้ายแรง ให้พิจารณาลงโทษอย่างน้อยให้ออกจากราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ น.ว. ๓๐๓/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓๗ เมษายน ๒๕๑๕ นั้น ขอความกรุณาตั้งรายละเอียดของหนังสือฉบับนี้โดยตลอดด้วย เพราะหาเรื่องแล้วไม่พบ

ตอบ มติคณะรัฐมนตรีตาม น.ว. นั้น มีข้อความที่เป็นสาระสำคัญเกี่ยวกับระดับโทษก็อย่างที่กล่าวข้างต้น กับมีข้อความอื่นเกี่ยวกับการจัดเวรซึ่งขยายความโดย น.ว. ๓๐๓/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๕ อีกฉบับหนึ่ง จะนำลงพิมพ์ก็ยากยาวเปิดต้องหน้ากระดาษ ควรไปหาอยู่ที่จังหวัดดีกว่า

ตอบคุณสุธี อากาศฤกษ์

ถาม ผมขอเรียนถามปัญหาเกี่ยวกับการลาป่วยของลูกจ้างประจำของกระทรวง ทบวง กรม ว่าในกรณีนับวันลาที่คาบเกี่ยวกับวันหยุดราชการจะปฏิบัติอย่างไร เรื่องนี้มีปัญหาดังนี้ คือ

คุณ ก. ป่วยวันศุกร์ เดาร์ อาทิตย์ จันทร์ ยื่นใบลาในวันอังคาร นับวันลาเพียง ๒ วัน คือวันศุกร์ และวันจันทร์ โดยอ้างว่าได้รับประโยชน์จากประกาศของกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดเวลาทำงาน วันหยุดงานของลูกจ้าง การใช้แรงงานหญิงและเด็ก การจ่ายค่าแรงและการจัดให้มีสวัสดิการเพื่อสุขภาพอนามัยลูกจ้าง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๓ ข้อ ๓๐ ซึ่งออกตามความในข้อ ๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๑ ซึ่งมีข้อความว่า ดังนี้

“ข้อ ๓๐ ลูกจ้างซึ่งมิใช่ลูกจ้างชั่วคราวมีสิทธิหยุดพักรักษาตัวได้ไม่น้อยกว่าสี่สัปดาห์ในวัน โดยไม่นับรวมกับวันหยุดงานประจำสัปดาห์ วันหยุดงานตามประเพณีนิยมและวันหยุดงานพักผ่อนประจำปี.....”

ผมเห็นว่าประกาศของกระทรวงมหาดไทย น่าจะไม่มีผลบังคับต่อลูกจ้างประจำของกระทรวงทบวงกรมโดยทั่วไป การนับวันลานั้นจะอนุโลมตาม พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนระหว่างลาของข้าราชการพลเรือน และตุลาการ พ.ศ. ๒๕๑๗ ว่าด้วยการนับวันลา

ผมจึงเรียนถามปัญหานี้มา

ตอบ สิทธิการลาของลูกจ้างต้องเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๒๓๗/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๗ ให้ใช้ระเบียบการจ่ายเงินค่าจ้างแรงงานให้แก่กรรมกรและลูกจ้างประจำของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ และองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งให้สิทธิลาป่วยโดยได้รับค่าจ้างได้ปีหนึ่ง ๓๐ วัน โดยไม่นับวันหยุดราชการระหว่างนั้นเป็นวันลา

ปัญหาคลัง

วิเชียร ไม่เรียง ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ
 สนิท เกษะศิริ หัวหน้าแผนก ๒ กองบำเหน็จบำนาญ
 โคช..... อำพัน พูลอำไพ หัวหน้าแผนก ๑ กองเงินจ่ายทั่วไป
 อุดม คงวงษ์ หัวหน้าแผนก ๒ กองเงินเดือน
 ดร. เจริญชัย วสันนท์ นิตกรโท กองระบบบัญชีและการคลัง
 กรมบัญชีกลาง

— xx xx —

กอบปัญหาสมาชิก

ตอบคุณสุรินทร์ นาคพงศ์ ที่ทำการสหกรณ์อำเภอโนนรมย์ ชัยนาท

๑. ถาม ถูกจ้างประจำ ตำแหน่งภารโรง รับเงินเดือนจากงบประมาณค่าใช้สอยประเภท
 ค่าจ้างประจำ เมื่ออายุครบอุปสมบทแล้ว จะขอตาอุปสมบทได้หรือไม่

ตอบ ถูกจ้างประจำ ตำแหน่งภารโรง รับเงินค่าจ้างจากงบประมาณหมวดค่าจ้างประจำ
 จะขอตาอุปสมบทได้ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องได้ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี และผู้บังคับบัญชาได้
 พิจารณาแล้วอนุญาตให้ตาได้โดยไม่เสียงาน

๒. ถาม ถูกจ้างประจำ ตำแหน่งตั้งแถว รับเงินเดือน ๆ ละ ๕๒๕ บาท ถูกเกณฑ์ไปรับ
 ราชการทหาร จะขอตาไปรับราชการทหาร และเมื่อพ้นราชการทหารจะขอกลับเข้ารับราชการใน
 ตำแหน่งและอัตราเงินเดือนเท่าเดิมโดยอนุโลมตามอย่างข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้หรือไม่ ถ้าตา
 ไม่ได้ ในระหว่างที่ไปรับราชการทหาร จะจ้างหรือให้ผู้อื่นทำแทนไปพลางก่อน จะได้หรือไม่ ถ้าได้
 จะจ้างในอัตราค่าจ้างเดือนละ ๔๕๐ บาท หรือ ๕๒๕ บาท

ตอบ การตาไปรับราชการทหาร ถือว่าเป็นการไปปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างหนึ่ง ฉะนั้น
 ส่วนราชการเจ้าสังกัดย่อมจะส่งวนอัตราไว้ให้ และถ้าจำเป็นต้องจ้างผู้อื่นให้ทำหน้าที่แทน ก็เป็น
 เรื่องที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยจ้างถูกจ้างชั่วคราวแทนในอัตราขั้นต่ำของ
 ตำแหน่ง (๔๕๐ บาท) ได้

ตอบคุณวินิจ จันทร์ยะการ โรงพยาบาลตรัง

ถาม ข้าพเจ้ารับราชการเป็นลูกจ้างประจำตำแหน่งช่างไม้ แผนกโรงพยาบาลตรัง กรมการแพทย์ บรรจุเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๕ ในอัตราเงินเดือน ๔๕๐ บาท จากงบประมาณประเภทค่าจ้าง แต่ข้าพเจ้าสำเร็จจากโรงเรียนช่างไม้อาชีวศึกษาชั้นสูง ซึ่งเรียนต่อจากมัธยมปีที่ ๖ อีก ๓ ปี มีคุณวุฒิที่จะได้รับเงินเดือนในอัตรา ๖๐๐ บาท ถ้าหากในแผนกโรงพยาบาล ซึ่งมีตำแหน่งช่างไม้และมีเงินงบประมาณค่าจ้างพอตามคุณวุฒิของข้าพเจ้า และผู้บังคับบัญชาที่สนับสนุน จะให้รับเงินเดือนในอัตรานั้น จะมีทางปฏิบัติอย่างไรได้หรือไม่

ตอบ จะต้องขอให้กระทรวงเจ้าสังกัดขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง ขอปรับอัตราค่าจ้างจาก ๔๕๐ บาท ขึ้นเป็น ๖๐๐ บาท ตามวุฒิเดี่ยก่อน เมื่อกระทรวงการคลังอนุมัติแล้ว จึงจะเบิกจ่ายได้

ตอบคุณสุรินทร์ ตรีเทวี กรมประมงล่าวกลาง

๑. ถาม นายทหารที่ออกจากราชการแล้ว ขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือน โดยมีเงินค่าวิชาเมื่อตอนรับราชการทางทหารอยู่ก่อน จะนำเงินเพิ่มค่าวิชามารวมกับเงินเดือน เพื่อบรรจุทางพลเรือนจะได้หรือไม่?

ตัวอย่าง ร.ต. ก. เคยรับราชการเป็นทหาร เงินเดือนชั้น ๒ เดือนละ ๓๐๐ บาท พ.ศ.ว. เดือนละ ๓๐ บาท (รวมเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท)

บรรจุกลับเข้ารับราชการพลเรือนตามบัญชีตรี ชั้น ๒ ชั้น ๓,๐๐๐ บาท ได้หรือไม่

ตอบ ได้

๒. ถาม ลูกจ้างที่เคยรับราชการและออกจากราชการโดยเหตุสูงอายุ ๖๕ ปีแล้ว และได้รับการบรรจุเป็นลูกจ้างต่อมา ๓ ปี เมื่อออกจากตำแหน่งในอัตราลูกจ้าง จะได้รับเงินบำเหน็จลูกจ้างอีกหรือไม่?

ตอบ ลูกจ้างที่เคยรับราชการและออกจากราชการโดยเหตุสูงอายุ เมื่ออายุ ๖๕ ปี และได้รับการบรรจุเป็นลูกจ้างต่อมา ๓ ปี เมื่อออกจากตำแหน่งลูกจ้าง ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ เพราะถือว่าการเป็นลูกจ้างเมื่ออายุเกิน ๖๐ ปีแล้ว มีสภาพเป็นลูกจ้างชั่วคราว

ตอบคุณสมญา พงษ์ประเสริฐ สกลนคร

๑. ถาม สมมติว่า นาย ก. เริ่มเข้ารับราชการที่อำเภอ ข. เป็นเวลา ๓ ปีเศษ เบิกค่าเช่าบ้านไม่ได้ และต่อมา นาย ก. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ย้ายไปรับราชการที่อำเภอ ค. เป็นเวลา ๓๐ ปีเศษ เบิกค่าเช่าบ้านที่อำเภอ ค. ได้ตลอดมา และต่อมา นาย ก. ก็ได้มีคำสั่งย้ายกลับมารับราชการที่อำเภอ ข. (อำเภอเดิมที่เข้ารับราชการครั้งแรก) อีก ผมใคร่ขอเรียนถามว่า

นาย ก. จะเบิกค่าเช่าบ้านพักที่อำเภอ ข. (อำเภอเดิมที่เข้ารับราชการครั้งแรก) จะได้หรือไม่ เพราะ นาย ก. เอง ไม่มีบ้านพักของตนเอง หรือของบิดา มารดา อยู่อาศัยเลย ประกอบกับมีคนในครอบครัวหลายคน

ตอบ นาย ก. เบิกเงินค่าเช่าบ้านที่อำเภอ ข. ไม่ได้ ถูกห้ามตามมาตรา ๕ (๔)

๒. ถาม เติมนายแดงรับราชการอยู่ที่จังหวัดสกลนคร ได้ยื่นเรื่องราวขอย้ายไปอยู่จังหวัดชลบุรี โดยไม่ขอรับค่าขนย้ายแต่อย่างใด และทางกระทรวงก็ตั้งย้ายให้นายแดงไปดำรงตำแหน่งเดิมได้ตามคำร้องขอ ต่อมาภรรยาของนายแดง คือนางเขียว รับราชการที่แผนกอัยการจังหวัด ขอย้ายติดตามสามี ซึ่งทั้งสองคนรับราชการอยู่คนละต่างกระทรวง และนางเขียวก็ไม่ได้แจ้งว่าจะไม่ขอรับค่าขนย้าย ในกรณีเช่นนั้น นางเขียวจะขอเบิกค่าขนย้ายครอบครัวจะได้หรือไม่?

ตอบ การที่นายแดงขอย้ายจากจังหวัดสกลนครไปรับราชการอยู่จังหวัดชลบุรี โดยไม่รับค่าขนย้ายแต่อย่างใดนั้น ย่อมหมายความว่า นายแดงจะไม่ขอเบิกค่าขนย้ายใดๆ ทั้งสิ้น รวมถึงค่าพาหนะของคนในครอบครัวด้วย ฉะนั้น นางเขียวภรรยาของนายแดงก็ไม่ควรได้สิทธิเบิกค่าพาหนะย้ายตามสามีไปด้วย แต่โดยที่นางเขียวรับราชการอยู่ในแผนกอัยการจังหวัด ถ้าส่วนราชการเจ้าสังกัดอนุญาตให้ย้ายตามสามีไปได้ นางเขียวก็เบิกค่าพาหนะในการย้ายตามสามีไปจากส่วนราชการเจ้าสังกัดในฐานะที่เป็นข้าราชการได้

ตอบสมาชิกสงขลา

ตามมาตรา ๔ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๐๕ ระบุว่าเงินยังชีพข้าราชการบางจังหวัดในภาคใต้ถือว่าเป็น "ประเภทเงินเดือน" จึงขอเรียนถามว่า

๑. ถาม เงินยังชีพข้าราชการบางจังหวัดในภาคใต้ (ย.ช.) นี้ จะถือว่าเป็นเงินที่ได้รับจากงบประมาณประเภทเงินเดือนตามความหมายของ "เงินเดือนเดือนสุดท้าย" ตามมาตรา ๔ ของ

พระราชบัญญัติว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๘๘ เพื่อนำไปรวมกับเงินเดือนสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญด้วย ได้หรือไม่

ตอบ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ๒๔๘๔ และแก้ไขเพิ่ม-
เติม (ฉบับที่ ๓) ๒๔๘๖ มาตรา ๓ ได้ให้คำนิยามคำว่า "เงินเดือนเดือนสุดท้าย" ไว้ว่า

...ฯลฯ...

"เงินเดือนเดือนสุดท้าย" หมายความว่า เงินเดือนที่ได้รับจากเงินงบประมาณประเภท
เงินเดือนเดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ รวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชา และหรือ
สำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติ และหรือสำหรับการสู้รบ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ใน
กฎหมาย แต่ไม่รวมเงินเพิ่มอย่างอื่น ๆ

ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าเงินเพิ่มพิเศษที่จะนำไปรวมเข้าเป็น
เงินเดือนเดือนสุดท้ายในการคำนวณบำเหน็จบำนาญได้นั้น จะต้องเป็นเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับ
ค่าวิชาอย่างหนึ่ง และหรือเงินเพิ่มสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติอย่างหนึ่ง และ
หรือเงินเพิ่มสำหรับการสู้รบอีกอย่างหนึ่ง

สำหรับเงินยืมซึ่งข้าราชการบางจังหวัดในภาคใต้ (ย.ช.) นี้ เป็นเงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการ
ในภาคใต้บางจังหวัดที่ เครื่องอุปโภค และบริโภค ที่จำเป็น แก่การครองชีพ มีราคาสูงกว่าจังหวัด
อื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป มิใช่เงินเพิ่มพิเศษตามเกณฑ์ที่กล่าวแล้วข้างต้น จึงจะนำไปรวมเข้าเป็นเงินเดือน
เดือนสุดท้ายในการคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ได้

๒. ถาม ถ้าได้ จะถือเป็นอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๖ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าใช้
จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่อถือเป็นอัตราสำหรับเบิกค่าเบยเลี้ยงเดินทาง ได้หรือไม่

ตอบ เงิน ย.ช. จะถือเป็นอัตราเงินเดือน เพื่อถือเป็นอัตราสำหรับเบิกเบยเลี้ยงเดินทาง
ไม่ได้ เพราะไม่นับเข้าในอัตราสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

คอบสมาชิกเลขที่ ๔๓๘

ถาม สมมติว่า นาย ก. ทำงานแผนกไปรษณีย์อนุญาตส่วนอำเภอมาเป็นเวลา ๘ ปีเศษ
แล้ว จะถือเป็นลูกจ้างประจำ ได้หรือไม่ ขอเรียนถามว่า เมื่อนาย ก. มีความประสงค์จะลาออก
ไปเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่น นาย ก. จะมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จ หรือเงินตอบแทน ประการใด
หรือไม่ (ถ้าได้จะต้องปฏิบัติอย่างไร)

ตอบ ตามปัญหาที่ถามไป ขอเรียนชี้แจงว่า ผู้ทำงานแผนกไปรษณีย์อนุญาตส่งวน
อำเภอหนึ่ง อาจแบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

ก. ผู้จ้างไว้ทำหน้าที่นายไปรษณีย์ส่งวนอำเภอ (แทนที่นายอำเภอจะทำเอง แต่จ้าง
ผู้อื่นให้ดำเนินการแทน) ผู้จ้างไว้ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จ เพราะมีสิทธิได้รับส่งวนลดจากค่า
ไปรษณีย์แล้ว

ข. ผู้จ้างไว้ทำหน้าที่เสมียนพนักงาน มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

ค. บุรุษไปรษณีย์ มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

ฉะนั้น ถ้านาย ก. ทำงานแผนกไปรษณีย์อนุญาตส่งวนอำเภอ ๘ ปีเศษ ในประเภท ข.
และ ค. ก็ถือว่าเป็นลูกจ้างประจำ และเมื่อลาออกก็มีสิทธิได้รับบำเหน็จอนุโลมตามระเบียบการจ่าย
เงินบำเหน็จและเงินทำขวัญลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้

ตอบสมาชิกเลขที่ ๓๐๗๕ สกลนคร

ถาม นาย ก. เป็นสมุห์บัญชีอำเภอ และนาย ข. เป็นผู้ช่วยสมุห์บัญชี ได้รับคำสั่งให้ออก
ไปราชการท้องที่ เพื่อประชุมชี้แจงพ่อค้าเกี่ยวกับประมวลรัษฎากร โดยแยกย้ายออกไปราชการ
บุคคลทั้งสองได้ออกไปราชการท้องที่เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๔ และกลับจากราชการเมื่อวันที่
๕ ตุลาคม ๒๕๐๔ ซึ่งอยู่ในระหว่างคาบเกี่ยวงบประมาณ ๒๕๐๕ บุคคลทั้งสองได้รับรายงานเดิน
ทางและขอเบิกค่าเบียดยงพาหนะผ่านไปทางจังหวัด และจังหวัดเสนอเข้ามายังกรมเจ้าตั้งกักแล้ว
ตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๔ จนบัดนี้เวลาได้ล่วงเลยมาเป็นเวลา ๖ เดือนแล้ว บุคคลทั้งสองก็ยังไม่
มีที่ท่าว่าจะได้รับเงินค้ำถ่วงแต่ประการใด ทำให้เป็นที่สงสัย จึงขอเรียนถามว่าการไปราชการ
คาบเกี่ยวงบประมาณ บุคคลทั้งสองมีสิทธิเบิกค่าพาหนะและเบียดยงหรือไม่ ถ้ามี จะได้รับเงินค้ำ
เบียดยงพาหนะจากเงินงบประมาณปีใด มีระเบียบปฏิบัติอย่างไร ถ้าหากบุคคลทั้งสองจะขอเบิก
เฉพาะวันที่เหลือมาเข้ามาในงบประมาณ ๒๕๐๕ คือแต่วันที่ ๓-๕ ตุลาคม ๒๕๐๔ จะทำได้หรือไม่
กรณีนี้จะให้ปฏิบัติอย่างไร

ตอบ การเดินทางในระยะเวลาคาบเกี่ยว ระหว่างงบประมาณเก่า กับงบประมาณใหม่
กระทรวงการคลังได้ กำหนดหลักเกณฑ์ การเบิกจ่าย ค่าพาหนะ และเบียดยง เดินทาง ตามนี้ หนังสือ
กระทรวงการคลัง ที่ ๒๓๓๘/๒๕๐๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๔ คือ

ก. ในกรณีที่เบิกเงินล่วงหน้าเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จะเบิกเงินล่วงหน้าจากบับงบประมาณปัจจุบันเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับระยะเวลาในบับงบประมาณใหม่ก็ได้ แต่ต้องไม่เกิน ๓ เดือนปฏิทินของบับงบประมาณใหม่ ในกรณีเช่นนี้ถึงแม้จะเป็นการจ่ายเงินในบับงบประมาณใหม่ ก็ให้ถือเป็นใบสำคัญคู่จ่ายของเงินที่เบิกจากบับงบประมาณเก่าได้

ข. ในกรณีที่ไม่ได้เบิกเงินล่วงหน้าไปก่อนสิ้นบับงบประมาณ ให้เบิกจากเงินของบับงบประมาณใหม่ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับระยะเวลาในบับงบประมาณเก่าได้ แต่ต้องไม่เกินเงินประจำงวดคงเหลือ หรือเงินจัดสรรคงเหลือในหมวดค่าใช้จ่ายของบับงบประมาณเก่า โดยขอทำความตกลงกับกรมบัญชีกลางก่อนเป็นราย ๆ ไป

ตามปัญหาที่ถามไป พอสรุปได้ว่า นาย ก. และ นาย ข. ไม่ได้เบิกเงินล่วงหน้าไป ฉะนั้น จึงมีสิทธิเบิกค่าพาหนะและเบียดเบียนเดินทางสำหรับการเดินทางตั้งแต่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๔ ถึง ๔ ตุลาคม ๒๕๐๕ จากงบประมาณปี ๒๕๐๕ ได้ แต่สำหรับค่าใช้จ่ายในการเดินทางในระยะตั้งแต่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๔ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๐๔ นั้น จะต้องปรากฏว่าส่วนราชการเจ้าสังกัด (กรมสรรพากร) บับงบประมาณในปี ๒๕๐๔ เหลืออยู่พอจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางรายนี้ โดยต้องขอตกลงในการเบิกจ่ายกับกรมบัญชีกลางก่อน (เข้ากรณี ข.)

ตอบสมาชิกผู้หนึ่ง

ถาม ขอเรียนถามปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการจ้างฯ ที่อำเภอที่ผมอยู่ปฏิบัติไปแล้ว จะถูกหรือผิดประการใด เช่น “เมื่ออำเภอได้รับแจ้งยอดเงินงบประมาณค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างให้ปลูกสร้างโรงฝึกงาน เป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท จากจังหวัดแล้ว อำเภอก็ประกาศประกวดราคาปลูกสร้างทันที พร้อมทั้งนายอำเภอแต่งตั้งกรรมการรับซอง-เปิดซองประกวดราคา เพื่อดำเนินการเมื่อได้ตัวผู้รับจ้างแล้วอำเภอก็ร่างสัญญาเสนอจังหวัดพร้อมด้วยเอกสาร มีหนังสือ (สำเนา) แจ้งยอดเงินจากจังหวัด, สำเนาประกาศประกวดราคา, สำเนาคำสั่งแต่งตั้งกรรมการรับซอง-เปิดซองประกวดราคา, บัญชีเปรียบเทียบราคา, ใบประกวดราคาและรายละเอียดก่อสร้าง เพื่อขออนุมัติจังหวัด และเมื่อจังหวัดอนุมัติ พร้อมทั้งมอบหมายอำนาจให้นายอำเภอแต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้างแล้ว อำเภอก็แต่งตั้งกรรมการตรวจการจ้าง และสั่งให้ผู้รับจ้างดำเนินงานได้” ดังนี้ จะถูกต้องหรือไม่ ผมมีความเห็นว่า น่าจะไม่ถูกต้องตามระเบียบบางประการ กล่าวคือ

๑. เมื่ออำเภอรับแจ้งยอดเงินแล้ว น่าจะต้องขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดข้าง คือผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อนว่า อำเภอยังดำเนินการจ้างด้วยวิธีใดภายในวงเงินที่ได้รับ เมื่อจะจ้างด้วยวิธีประกวดราคา ก็น่าจะต้องเสนอวิธีการและรายชื่อบุคคลที่จะขอให้แต่งตั้งเป็นกรรมการต่างๆ ไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งตามระเบียบการจ้าง ฯ พ.ศ. ๒๔๙๘ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๓) หมวด ๕ ข้อ ๒๒ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงดำเนินการ ดังนี้ จะผิดหรือถูกประการใด และตามระเบียบมิได้ระบุไว้ว่าให้มอบอำนาจให้นายอำเภอมอบอำนาจแต่งตั้งกรรมการได้ ข้อนี้ชวนให้สงสัยว่า จะทำได้แค่ไหน เพียงใด

๒. ตามระเบียบการจ้าง ฯ พ.ศ. ๒๔๙๘ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๓) หมวด ๔ ข้อ ๓๖ (๓) คำว่า "ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตำแหน่งที่เทียบเท่าเป็นผู้อนุญาตแล้วแต่กรณี" นั้น ตำแหน่งนายอำเภอเทียบเท่าหัวหน้ากอง แต่จะเทียบเท่าผู้ว่าราชการจังหวัดได้หรือไม่ ถ้าได้ นายอำเภอก็จ้างได้ แต่ถ้าไม่ได้ นายอำเภอก็ไม่มีอำนาจจ้างและแต่งตั้งกรรมการต่างๆ ได้เลย อย่างไรก็ตามจะผิดถูกอย่างไร และผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบอำนาจให้นายอำเภอดำเนินการและแต่งตั้งกรรมการต่างๆ ได้หรือไม่

ตอบ

๑. ตามที่คุณเข้าใจนั้นถูกต้องแล้ว นายอำเภอจะต้องรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบว่าจะดำเนินการจ้างด้วยวิธีใด และขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งกรรมการรับซอง ฯ เปิดซอง และกรรมการตรวจการจ้าง นายอำเภอจะแต่งตั้งเองไม่ได้ เพราะอำนาจในการตั้งในกรณีดังกล่าวเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดตามระเบียบ ฯ

๒. คำว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือตำแหน่งที่เทียบเท่าตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ฯ นั้น ไม่หมายรวมถึงนายอำเภอด้วย เพราะถึงแม้จะเทียบเท่าตำแหน่งหัวหน้ากองด้วยกัน แต่นายอำเภอเป็นตำแหน่งที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด และระเบียบ ฯ ก็มุ่งหมายถึงหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด เช่น หัวหน้าผู้พิพากษา ผู้บังคับการจังหวัดทหารต่างๆ เท่านั้น

GOVERNMENT ORGANIZATION

ส่วนราชการ

จาก Thailand Government Organization Manual Series ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Radio Division

The Division is responsible for the installation, maintenance, and operation of radio-telegraphy and radio-telephony communications both domestic and overseas services; controlling the use of radio frequency in accordance with the Radiocommunication Act of B.E. 2498, as amended.

The Division is divided into ten sections:

1. Administration Section
2. Overseas Radio Telegraph Section
3. Domestic Radio Telegraph Section
4. Central Radio Telephone Section
5. Ship-to-Shore Radio Communication Section
6. Radio Frequency Controlling Section
7. Radio Transmitting Section
8. Radio Receiving Section
9. Radio Repairing Section
10. Radio Technique Section

กองวิทยุ

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการติดตั้ง บำรุงรักษา และดำเนินการวิทยุโทรเลข และวิทยุโทรศัพท์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ควบคุมการใช้ความถี่ของคลื่นวิทยุ ตามความในพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๘

กองนี้ แบ่งออกเป็น ๑๐ แผนก คือ:

๑. แผนกกลาง
๒. แผนกวิทยุสื่อสารต่างประเทศ
๓. แผนกวิทยุสื่อสารในประเทศ
๔. แผนกวิทยุโทรศัพท์กลาง
๕. แผนกวิทยุสื่อสารทางทะเล
๖. แผนกควบคุมความถี่คลื่น
๗. แผนกวิทยุเครื่องส่ง
๘. แผนกวิทยุเครื่องรับ
๙. แผนกช่างวิทยุ
๑๐. แผนกวิชาการ

Telegraph Division

The Division is responsible for the installation, maintenance, and operation of telegraph services throughout the Kingdom and telephone service in the provinces. It purchases, installs, and repairs the necessary equipment.

The Division is divided into seven sections:

1. Central Section
2. Stores Section
3. Accounts Section
4. Telegraph Section
5. Provincial Telephone Section
6. Line Construction and Maintenance Section
7. Technical Section

Workshop Division

The Division does heavy repair work on communications and postal equipment, including the motor vehicles and boats of the Department; designs the buildings and other installations of the Department; and manufactures work uniforms used by Departmental personnel.

The Division is divided into five sections:

1. Administration Section
2. Drawing and Construction Section
3. Carpentry Section
4. Workshop Section
5. Vehicle Repair and Maintenance Section

กองโทรเลข

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดตั้ง บำรุงรักษา และดำเนินกิจการโทรเลขทั่วราชอาณาจักร การโทรศัพท์ในส่วนภูมิภาค และการจัดซื้อ ซ่อมบำรุงรักษา อุปกรณ์อื่นจำเป็นต่างๆ

กองนี้ แบ่งออกเป็น ๗ แผนก คือ:

๑. แผนกกกลาง
๒. แผนกพัสดุ
๓. แผนกบัญชี
๔. แผนกโทรเลข
๕. แผนกโทรศัพท์หัวเมือง
๖. แผนกจัดสร้างและบำรุงรักษาเสาสาย
๗. แผนกวิชาการ

กองโรงงาน

มีหน้าที่ซ่อมเครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้าง และการไปรษณีย์ รวมทั้งยานพาหนะ และเรือของกรม ออกแบบอาคารสถานที่ และผลิตเครื่องแบบพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรม

กองนี้ แบ่งออกเป็น ๕ แผนก คือ:

๑. แผนกอำนาจการ
๒. แผนกแผนผัง
๓. แผนกประกอบครุภัณฑ์เครื่องใช้
๔. แผนกโรงงาน
๕. แผนกยานพาหนะ

Investigation and Research Division

The Division is responsible for the research of postal and telecommunication technique, for the collaboration between different Divisions by means of its technical advices; investigating and experimenting for new methods in view to improve the efficiency of the work.

Changwad Post and Telegraph Office

There are seventy Changwad Post and Telegraph Offices which act as the field agents of the Department. They assist the various Divisions within the Department.

กองค้นคว้าและทดลอง

มีหน้าที่รับผิดชอบในการ ค้นคว้า เกี่ยวกับการไปรษณีย์และการโทรคมนาคม ตามหลักวิชาการ ให้ความร่วมมือกับกองต่างๆ โดยให้คำปรึกษาหารือในด้านวิชาการ ตรวจสอบและทดลองวิธีการใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจังหวัด มีอยู่ ๗๐ แห่ง ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกรมในท้องถิ่น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือในงาน ของกอง ต่าง ๆ ในกรม

(ยังมีต่อ)

๕ โลกใบนี้

ใช้คนไม่เหมาะกับงาน

โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ให้ทันตแพทย์ ทำหน้าที่การเงิน ปรากฏว่าลงบัญชีขาด ๆ เกิน ๆ ลงซ้ำบ้างลงขาดบ้าง เลขตัดเงินเดือนเสีย ๑๐ % ๘ เดือน

— อยากให้หมอพ้นลงบัญชี ก็ลง “เป็นพั่ว” ไปนะซี

News Summary

๑๐๐.๗.๕.๖.

สรุปข่าว

HOME

- 1 June.** The Finance Minister issued a communique explaining why it was necessary to promulgate the Customs Tariff Law No. 6.
- 4 June.** The Premier sent a congratulatory message to the Islamic community on the occasion of Islamic New Year.
- The Communications Minister opened a training course for district highway maintenance engineers.
- 5 June.** The Cabinet agreed to hold a seminar of provincial commissioners under the personnel development programme.
- 6 June.** The Supreme Commander, F.M. Sarisdi Dhanarajta, presided over a meeting of high-ranking military personnel from Australia, New Zealand, Britain and the U.S. in which he stated that the sending of troops in aid to Thailand would prevent serious danger. He also expressed sympathy with soldiers concerned, describing their action as high sacrifice.
- 7 June.** The Constituent Assembly held the 120th meeting as the legislative body. It passed a Bill establishing the Most Auspicious Order of Royal Friendship to be given to heads of friendly countries.

ในประเทศ

- ๑ มิช. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกคำแถลงการณ์ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ประกาศใช้พระราชกำหนดพิภักดิ์อัตราศุลกากร (ฉบับที่ ๖)
- ๔ มิช. นายกรัฐมนตรีได้มีสาส์นแสดงความยินดีและอวยพรไปยังชาวไทยอิสลาม เนื่องในวันขึ้นปีใหม่อิสลาม
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เปิดการฝึกอบรมนายช่างแขวงบำรุงทาง
- ๕ มิช. คณะรัฐมนตรีลงมติเห็นชอบโครงการสัมมนาพัฒนาบุคคลในระดับผู้ว่าราชการจังหวัด
- ๖ มิช. จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธานในการประชุมเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารชั้นผู้ใหญ่จากออสเตรเลีย, นิวซีแลนด์, สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา ในกรณีนี้ ท่านได้แถลงว่าการส่งกำลังทหารเข้ามาช่วยประเทศไทยจะสามารถป้องกันมิให้บังเกิดอันตรายอย่างมหันต์ ท่านยังได้กล่าวขอบคุณอย่างจริงใจต่อบรรดาทหารที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมของทหารครั้งนี้ ถือว่าเป็นการเสียสละอย่างสูง
- ๗ มิช. ได้มีการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะสภานิติบัญญัติครั้งที่ ๑๒๐ ที่ประชุมได้อนุมัติให้ผ่านร่าง พ.ร.บ. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นมงคลยิ่งราชไมตรีภรณ์ เพื่อไว้สำหรับ พระราชทานแก่ประมุขของมิตรประเทศ

Pol. Gen. Prasert Ruchiravongs distributed certificates to 25 woman police officers, the first group, who had passed the orientation course.

- 8 June. The Premier presided over a meeting of the Chulalongkorn University Board.
- 9 June. The Premier laid the foundation stone of the Thai Oil Refinery Company Sriraja district.
- 13 June. Gen. Thanorm Kittikhachorn presided over a meeting of Thammasat University Board which agreed to regulate a training course as part of the 4th year subjects for journalism.
By Royal Command, the Princess Mother was appointed Regent during the royal state visit to Malaya.
- 14 June. The King and Queen, accompanied by the Premier and certain Ambassadors in Bangkok and high-ranking officers, left by helicopter for the North-East where Their Majesties visited military camps. His Majesty made address and conversed with Thai and foreign soldiers.
- 15 June. According to unofficial reports, the Khao Phra Vihar case, between Thailand and Cambodia was ruled by the World Court in favour of Cambodia.
- 17 June. The Supreme Patriarch passed away.
- 20 June. The King and Queen left for state visit to Malaya, June 20-27.

พล.ต.อ. ประเสริฐ รุจิรวงศ์ ได้แจกประกาศนียบัตรแก่ตำรวจหญิงรุ่นแรกซึ่งสำเร็จการอบรมตามหลักสูตร จำนวน ๒๕ คน

- ๘ มิย. นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุมสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ๙ มิย. นายกรัฐมนตรีวางศิลาฤกษ์บริษัทโรงกลั่นน้ำมันไทยที่ศรีราชา
- ๑๓ มิย. พลเอก ถนอม กิตติขจร เป็นประธานในการประชุมสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลงมติเห็นชอบให้วางระเบียบการฝึกงานเป็นวิชาที่ต้องศึกษาในหลักสูตรวารสารศาสตร์ ปีที่ ๔
- มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระราชชนนีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในระหว่างเสด็จพระราชดำเนินไปเยือนสหพันธมลายาเป็นทางการ
- ๑๔ มิย. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์สู่จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมด้วยคณะผู้ติดตามเสด็จ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี, เอกอัครราชทูตที่ประจำกรุงเทพฯ บางประเทศและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ณ ที่นั้น ล้นเกล้าทั้ง ๒ พระองค์ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมค่ายพักทหารพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทและทรงมีพระราชปฏิสันถารกับบรรดาทหารไทยและทหารต่างประเทศ
- ๑๕ มิย. ตามรายงานข่าวที่ไม่เป็นทางการ ศาลโลกได้ตัดสินคดีเขาพระวิหาร ระหว่างไทย กับ กัมพูชาแล้ว เข้าข้างฝ่ายกัมพูชา
- ๑๗ มิย. สมเด็จพระสังฆราชสิ้นพระชนม์
- ๒๐ มิย. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยือนสหพันธมลายาเป็นทางการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐-๒๗ มิย.

ชีวิตอังกฤษ

โดย ประสิทธิ์ วารวิรัตน์

B.A. (Philosophy and International Relations)

ผมขอทำความเข้าใจกับผู้อ่านเสียแต่เนิ่น ๆ ว่า ยำอังกฤษของผมกว่าจะคัดลอกออกมาได้ ก็ด้วยอาศัยบุญคุณของคุณหมอตงตอง คือ คุณประจัน ฒ นคร และ คุณโสรจ สุจริตกุล เป็นผู้ทำคัดลอก ท่านทั้งสองที่กล่าวนามมาแล้ว ได้มาเคี้ยวมาเคี้ยวหรือทั้งเคี้ยวทั้งเคี้ยวผมบ่อย ๆ ให้เขียนเรื่องอะไรก็ได้เกี่ยวกับความรู้ภาษาอังกฤษ ทั้งบังคับด้วยว่า ต้องเป็นเรื่องน่าตลก มีรสเปรี้ยวหวาน เค็ม เผ็ด เป็นยำอังกฤษซึ่งจะขมคั้น ลงท้าย ยักย้ายอย่างไร ก็สุดแต่ปากกาและอารมณ์ของผมจะรุ่งไป เรื่องนี้จึงขุดมุนเป็นอันมาก ผมมั่นใจว่าท่านผู้อ่านวารสารข้าราชการทุกคนล้วนแต่เป็นผู้มีปัญญาที่จะพิจารณาเหตุผลด้วยกันทั้งนั้น

ขรรคมดาผู้รู้อุณดาตย้อมถ้อเอาแต่ตั้งที่เป็นด่าระ เป็นอรรถระ เป็นประโยชน์ และเป็นขรรคมที่คุ้มครองคน เหมือนกุดสัตว์ที่ถดถาดเมื่อเข้าไปในสวน พฤษชาติอันคาราคาไปด้วยบุบผานานาพรรณ ย้อมเด็กเพิ่นเอาแต่คอกไม้ที่มดด้งและกดินหอมฉนโต ท่านผู้เป็นวิญญูชนก็คงเด็กเพิ่นแต่ตั้งที่เป็นประโยชน์จากยำอังกฤษนี้ ฉนั้น

คนเราน่าจะเอาเยี่ยงอย่างแมตงผง อันขรรคมดาแมตงผงบินไปตามช่อบุบผานานาพันธุ์ ย้อมไม่ทำตายด้และกดินของคอกไม้ แต่ถ้อเอานาผงจากเกสรคอกไม้ไปทำรวงผง และแถมยังเป็นพาหะ ผตมพันธุ์ ของคอกไม้อีกด้วย ฉนั้น ผู้เป็นยอดของนักปราชญ์อย่างพระพุทธของคังครวัดว่า ผู้รูฟงเทียวไปในคามเขต นิคม ชนบท หรือราชธานี ฉนั้น

อันภาษาอังกฤษนั้นแปลกแต่จริง ยากทั้งการออกเสียง ทั้งด้านวนดิดา รวมทั้งไวยากรณ์ด้วย ต้องอาศัยความจำ ความเคยชิน ความชำนาญ ประสพการณ์ และความพยายามมาก ๆ แต่ผมเชื่อว่าท่านผู้อ่านที่เป็นพุทธสาวก หรือผู้เลื่อมใสในพุทธธรรมทั้งหลาย คงไม่ล้มพระพุทธรูปภักติที่ว่า

โย พาโต มณญตี พาทย	ปณฺทิตโต วามี เคน โส
พาโต ๆ ปณฺทิตมานั	สเว พาโตติ วุจฺจติ
คนโง่ใคร่รู้ว่ายังโง่อยู่	เขานั่นอาจเป็นบัณฑิตได้
แต่คนโง่ที่สำคัญคือว่าเป็นบัณฑิต	เขาเป็นคนโง่จริง ๆ

The fool realizes his foolishness, he may become a wise, but the fool thinks of himself a wise, he is a fool indeed.

จากพระพุทธรักษาคน พอดีจับเอาความให้สั้นเข้า ก็คือ “คนโง่คิดว่าตัวฉลาด แต่คนฉลาดรู้ตัวว่าโง่” = The fool does think he is wise, but the wise man knows himself to be a fool. ถ้าบุคคลดำนึกได้และพยายามโง่โง่ โดยยึดหลักธรรมะแล้วจะเห็นได้ว่า “ความพยายามไม่เคยไร้ผล” = No effort is ever in vain.

ผมอารัมภบทมานานโข ยังไม่เข้าเรื่อง “คดีขม” ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเรื่องที่ผมวางไว้ ตรงกลางข้างต่างนัยที่ ในเรื่องนี้มีประโยคที่ควรจำอยู่ เช่น Each one wanted to have the better part for himself. The matter is very simple. และ Montri listened to them carefully as each of them presented his arguments in favor of this and that deviation.

ทีนี้ เราดูของคันหารากศัพท์ที่มาของคำบางคำในเรื่องนี้ เช่น

คำว่า **time** มาจากภาษาละติน **tempus, temporis** และมีคำในภาษาอังกฤษอีกหลายคำที่มาจากคำเดียวกัน เช่น **tense, temporal, contemporary** และคำว่า **time** = เวลานั้น ที่มาจากภาษากรีก คำว่า **chronos** แปลว่า เวลา แสดงมาเป็นอังกฤษว่า **chronicle, chronology, chronometer** และ **chronic**.

คำว่า **part** มาจากคำละติน **pars, partis** แล้วกลายมาเป็นภาษาอังกฤษอีกหลายคำ ซึ่งมี ความหมายต่างกันไป เช่น **partial, particle** และ **party**.

คำละตินว่า **unus** แสดงมาเป็นอังกฤษว่า **one, union, unit, unique** และ **unanimous**.

คำว่า **local** แสดงมาจากคำว่า **locus** ในภาษาละติน มีความหมายเท่ากับ **place** และยังกลาย เป็น **locality, locomotive**.

คำว่า **judge** เดิมเป็น **judex, judicis** = a judge: **judicial, judgment, judicious, prejudice**.

คำว่า **father** มาจาก **pater** และยังเป็น **paternal, partron, patrimony** แต่ถ้าเติม **greek suffix** เข้าอีกยังได้ เช่น **ism + paternal** เป็น **paternalism**.

คำว่า **brother** ตรงกับละติน **frater** และ **fraternal, fraternity**, และ **fratricide** ในภาษาอังกฤษ ก็มาจากรากศัพท์เดียวกัน

เห็นไหมครับ ว่าถ้าท่านจับจุดถูกจากรากศัพท์ให้ได้ ท่านก็จะได้และเข้าใจศัพท์ภาษาอังกฤษ คือ **vocabulary** โดยไม่ต้องลงทุนลงแรงมากมายเท่าใดนัก

คำว่า **well** แปลว่า ดี ก็ได้ แปลว่า บ่อ ก็ได้ เช่น I am very well = ฉันสบายดี (แต่
 ส่วนของมะริกัน หรือ มะกัน อาจารย์ของผมตะกี้ต้องเป็น I am fine.) He is like a frog in the
well = เขาเป็นเสมือนกบในบ่อ **well** คำนี้มาจากลาตินว่า **bene** = **well** และกลายเป็น **benefit**,
benevolent, **benefactor**.

eventually, **ultimately**, **finally** และ **at the end** มีความหมายที่ใช้แทนกันได้ คำว่า **final**
 มาจากลาตินว่า **finis** แปลว่า **an end** และคำว่า **finite**, **infinite** และ **confine** ก็แปลงสภาพมาจาก
 แหล่งเดียวกัน แต่ **terminus** ในภาษาลาติน แปลว่า ที่สุด หรือ **an end** เหมือนกัน มีคำอังกฤษ
 ที่มาจากแหล่งนี้อีกหลายคำ เช่น **term**, **terminate**, **terminal**, **terminology** และ **determination**.

ผมรู้สึกตัวว่ายิ่งเขียนไป ๆ ไก่วิ่งออกจากข่งไปก็ตัวแฉ้วก็ทราบมิได้ เพราะผมเคยปล่อย
 บ่อย ๆ เดี่ยวเดียว แต่ผมก็พยายามจะคืนน้ำออยเหมือนคนไม่มีฟันเคี้ยวออยนั้นเชียว ครั้งหนึ่งผมเคย
 ปล่อยไ้กับพวกหมู่ ด้วยการเริ่มต้นด้วยอ่านชื่อนักปรัชญากรีก ชื่อ **Plato** ด้ายที่เคยเป็นนักเรียน
 อังกฤษ เขาอ่านว่า พลาโต มีตรมะริกัน หรือ มะกัน เขาอ่านว่า เฟลโต ผมจึงถามเขาว่า
 ผมจะอ่านแบบไทย ๆ ไปได้และฟังรู้เรื่องไหม? เขาก็ให้ผมอ่าน ผมก็อ่านว่า ปลาทุ แล้วผมให้
 เหตุผลว่า P = ป ไม่ใช่ พ อย่างที่ฝรั่งเขาอ่านกัน ตัว l = ล a = อา t = ท และ
 o = อู t กับ o = to รวมกันแล้วอ่านว่า “ปลาทุ” ได้อย่างสง่าผ่าเผย ผลสุดท้ายมิตรสหาย
 ก็ปล่อย “ก๊าก” ออกมา (ไม่ใช่ปล่อย “ไก”) มันเป็นอย่างนี้แหละครับ ๕๕๕๕ เห็นจะเป็น
 เพราะจิตใจหทัยดวงมาตย์ของผมคิดถึงน้ำพริก ปลาทุ ก็ได้

เอาละครับ ผมปะหน้ามานานแล้ว เชิญท่านผู้อ่านเปลี่ยนอารมณ์เดี๋ยบบ้าง ลองอ่านเรื่อง
 “The simple case” ต่อไป

“The Simple Case”

Once upon a time there were two brothers who worked together on their father's
 farm. They were both honest, industrious and they got along together very well. Later
 on their father died, and in his bequest, he left the farm and all of his property to his
 two sons. The father informed that the two brothers should divide the property equally
 between them.

The brothers however were unable to agree about a division of the property. Each one wanted to have the better part for himself. At the end they quarreled, and for some weeks they did not talk with each other.

Ultimately, they presented the case to Vijaya Montri, a local judge in their district. Montri had a reputation for always being very fair in deciding such a case. Montri listened to them carefully as each of them presented his arguments in favor of this and that division.

“The matter is very simple,” The judge said. “We shall divide the property in this way. One of you will divide the land in the way that he thinks is best and the other one will then have the right to choose whichever of the two parts he prefers.”

In this way the case was decided.

“ กติขพง ”

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีพี่น้องสองคนทำงานร่วมกันในนาของบิดาของเขา เขาทั้งสองเป็นคนซื่อสัตย์ ขยันขันแข็งและสามัคคีกันดียิ่ง ภายหลังจากบิดาของพวกเขาได้ถึงแก่กรรม และในพินัยกรรม บิดาได้ทิ้งที่นาและทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดไว้ให้ลูกชายทั้งสอง บิดาได้ตั้งไว้ว่า สองพี่น้องจะต้องแบ่งทรัพย์สินสมบัติเท่า ๆ กัน

อย่างไรก็ดี สองพี่น้องไม่สามารถที่จะตกลงเกี่ยวกับการแบ่งทรัพย์สินสมบัติกันได้ แต่ละคนต้องการที่จะได้ส่วนแบ่งที่ดีกว่าสำหรับตน ในที่สุดก็ได้ทะเลาะกัน และไม่พูดกันเป็นเวลาดูหลายปี

ทั้งคู่จึงได้นำคดีไปให้ นายวิชัย มนตรี ซึ่งเป็นผู้พิพากษาประจำท้องที่คนอาศัยอยู่ และมีชื่อเสียงว่ามีความยุติธรรมในการตัดสินคดีเป็นอย่างมาก นายมนตรีได้คงออกตั้งใจฟังสองพี่น้อง ซึ่งแต่ละคนได้ให้การโต้แย้งในการแบ่งอย่างนี้ แบ่งอย่างนั้น

“เรื่องง่ายนิดเดียว” ท่านผู้พิพากษากล่าวว่า “เราจะแบ่งทรัพย์สินสมบัติได้อย่างนี้คือ คุณคนใดคนหนึ่งจะเป็นคนแบ่งที่ดินด้วยวิธีที่ตนเองคิดว่ายุติธรรมที่สุด แล้วให้อีกคนหนึ่งมีสิทธิเลือกเอาส่วนหนึ่งในสองส่วนที่แบ่งไว้”

คดีก็ตัดสินลงด้วยประการฉะนี้

สารัตถะประโยชน์จากเรื่อง

นิทานเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่า ท่านผู้พิพากษาเป็นคนที่คิดลึก ถ้าผู้พิพากษาคัดสิน และการแบ่งทรัพย์สินไม่เป็นที่พอใจของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ความเชื่อถือและความนิยมในตัวของผู้พิพากษาก็หมดไป แทนที่ผู้พิพากษาจะพิจารณารรคคดีตัวเอง กลับโยนกลองให้สองพี่น้องตี โดยให้พิจารณาแบ่งทรัพย์สินด้วยกัน ซึ่งเดิมทีเดียวไม่สามารรถจะตกลงกันได้ เพราะขาดคดีปัญญาและเพราะความโลภเข้าข้างคนเห็นแก่ตัวเป็นประมาณ ทำให้ลืมความรัก ความสามัคคีปรองดอง เยี่ยงญาติร่วมสายโลหิต แต่ท่านผู้พิพากษาคัดได้ใช้ความเห็นแก่ตัว และความโลภเข้าข้างคนนั้นแหละเป็นเครื่องตัดสิน ซึ่งสองพี่น้องทงผู้แบ่งและผู้มีสิทธิได้รับส่วนแบ่งยินยอมพร้อมใจกันทำตาม ท่านผู้พิพากษาใช้หลักการที่ว่าทำตนให้เป็นอุปมา ให้ผู้แบ่งเป็นผู้เด็ก และให้ผู้เด็กเป็นผู้แบ่ง หรือเมื่อแบ่งแล้วจะให้ผลิตภัณฑ์เด็กคนละที่ วิธีนี้จะเปรียบเทียบกับน้ำหนัก ๓ กิโลกรัม เหล็กหนัก ๓ กิโลกรัม ถึงแม้ว่าปริมาณจะต่างกัน และน้ำหนักก็เท่ากันอยู่นั่นเอง ฉะนั้น สองพี่น้องจึงได้รับผลทางใจโดยสมบูรณ์ คือจะว่าแสวงหาความยุติธรรมก็ได้รับความยุติธรรมแล้ว จะว่าโลภเห็นแก่ตัวก็ได้รับความโลภ เห็นแก่ตัวแล้ว ที่เล่นกันชน คือ หนักกัน ยอมกัน และตกลงกัน ซึ่งคนที่คบค้าสมาคมกัน หรืออยู่ในสมาคมใดก็ตามหากไม่มี ๓ กันนี้แล้ว ยากที่จะไปกันได้

เกี่ยวกับภาษา

เมื่อกำลังถึงว่จวิภาคในภาษาอังกฤษแล้ว ท่านผู้อ่านคงทราบดีว่าแบ่งออกเป็น ๘ คือ noun, verb, pronoun, adjective, adverb, preposition, conjunction, interjection แต่จะประโยชน์ในเรื่อง The Simple Case นี้ ท่านพอจะแยกออกได้ใหม่ว่าอะไรเป็นอะไร? สำหรับท่านที่ทราบแล้วก็ควรจะผ่านไปโดยไม่ต้องเสียเวลา แต่สำหรับท่านที่ยังสงสัย หรือไม่แน่ใจก็ควรจะลองสอบส่วนบททวนดู ขอให้ทดลองเปรียบเทียบกับประโยคต่อไปนี้

1. A square thing does not fit into a round hole. Draw a circle round a given center. Vasco da Gama was the first to round The Cape of Good Hope. He looked round, but saw nothing.

ในต้นคำว่า round คำแรกเป็น adjective (คุณศัพท์) เพราะขยายความ หรือบอกความหมาย คำว่า hole ซึ่งเป็นนาม round ตัวที่สองเป็นบุรพบท (preposition) ซึ่งวางไว้หน้า center round

ตัวที่สามเป็นกริยาของ Vasco da Gama round (รอบ) ตัวนี้เป็นกริยาวิเศษณ์ (adverb) ก็ได้ เช่น round ตัวที่สองซึ่งขยายความหมายของกริยา

2. We can sit down here, while the horse is being led down the hill. We must catch the down train this morning.

down คำแรกเป็นกริยาวิเศษณ์ เพราะมันบอกความหมายให้แก่กริยา sit สำหรับ down ตัวที่สองเป็น preposition ซึ่งอยู่หน้าคำนาม hill และ down ตัวที่สามในทันทีเป็นคุณศัพท์ขยายความหมาย train ว่าเป็นรถไฟชนิดไหน

3. Since you have been idle over your work since the begining of last year, you must expect to fail.

ในทันที since ตัวแรกเป็นสันธาน (conjunction) เพราะเชื่อมประโยค you have been idle กับประโยค you must expect to fail. แต่ since ตัวที่สองเป็นบุรพบท

4. He waited long for his companion; for they had to take a long journey together; but, alas! the companion did not turn up.

ในประโยคสุดท้ายนี้ long ตัวแรกเป็นadverb แต่ along ตัวที่สองเป็นคุณศัพท์ของ journey. for คำแรกเป็น preposition แต่ for ตัวที่สองเป็น conjunction เชื่อมประโยค He waited for his companion กับประโยค They had to take a long journey together. คำว่า alas! เป็นคำอุทาน ภาษาอังกฤษเรียกว่า interjection

เมื่อท่านอ่านมาถึงตอนนั้นแล้วลองเอากระดาษมาแยกประโยคและเขียนศัพท์ดู เพื่อเป็นการทดลองหรือฝึกซ้อม การเรียนภาษาก็เหมือนกับเรียนวิชาสาขาอื่น ๆ คือ สิบรู้ไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็นไม่เท่ามือคลำ สิบมือคลำไม่เท่าชำนาญ เหมือนกับคติที่ว่า ส. จ. ป. ต. คือ ฟัง คิด ถาม และเขียน ถ้าปราศจาก ส. ฟัง จ. คิด ป. ถาม และ ต. เขียน เสียแล้วจะเป็นบัณฑิตได้อย่างไร ทางธรรมะท่านจึงสอนปริยัติศึกษา พอจะเทียบกับทางโลกได้ก็คือศึกษาศึกษาภาคทฤษฎี ปฏิบัติทางธรรมะก็ตรงกับภาคปฏิบัติทางโลก ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็ไม่สมบูรณ์แบบ รู้แต่ภาคทฤษฎี ไม่มีภาคปฏิบัติท่านว่าเป็นโมฆะ คือว่างเปล่า และรู้แต่ภาคปฏิบัติไม่รู้ภาคทฤษฎี ท่านว่าเหมือนคนตาบอด ฉะนั้น ทฤษฎี กับ ปฏิบัติ จะต้องควบคู่กันไปเป็นกำลังสอง นักปราชญ์ตะวันตกจึงกล่าว

ได้ว่า Reading makes a full man. Thinking makes a perfect man. Speaking makes a quick man. Writing makes an exact man. (การอ่านทำให้เป็นคนเต็มคน การคิดทำให้เป็นคนสมบูรณ์แบบ การพูดทำให้เป็นคนว่องไวทันคน และการเขียนทำให้เป็นคนแม่นยำ) ดังนั้น “การอ่านผ่านไปแต่ไม่คิด ผลลัพท์ย่อมไม่เด็ดดำเร็วเลย”

เพื่อเพิ่มพูนศัพท์และทบทวนความจำเก่า ๆ จึงควรคิดหาคำที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน (synonym) หรือทำคุณศัพท์ให้เป็นนาม หรือกริยาให้เป็นนาม ตัวอย่างเช่น enemy, opponent, foe และ antagonist เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน (synonym) ในท้องเรื่องที่ถูกถามมาแล้ว มีศัพท์ bequest, will และ legacy เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน

กริยาวิเศษณ์ together ถ้าเป็นนามก็ใช้ togetherness = unity, harmony

คำว่า carefully, critically และ intently ใช้แทนกันได้ในลักษณะเดียวกับ hear=listen แต่ถ้าผู้ประโยคว่า He hears well และ He listens well ความหมายจะต่างกัน คือ He hears well หมายความว่า เขาฟังชัด หรือฟังรูเรื่อง ส่วน He listens well หมายความว่า เขาคึงออกคึงใจ ฟัง เช่นเดียวกับคำว่า keep และ maintain ซึ่งเป็น synonym keep มีกรรมตามหลัง เช่น He keeps it ใช้ได้ แต่ He maintains it ใช้ไม่ได้ ส่วนประโยคว่า when he marries a woman and begets children, he maintains his family ใช้ได้ (ใช้ he keeps his family ไม่ได้) แต่ He may keep a cat additionally ใช้ได้

ศัพท์ judge ในเรื่อง “คดีขง” ในที่บางแห่งใช้เป็นกริยา และในที่บางแห่งใช้เป็นนาม case และ matter เป็น analogous (คล้ายคลึงกัน) ไม่เหมือนกันทีเดียว แต่ simple กับ easy เป็น synonym ไ้ใหม่? และคำกริยา want, need, require, desire, crave เหมือนกันหรือคล้ายกันใหม่?

ผู้เขียนต้องขอขุติ “ยำอังกฤษ” งานนี้เพียงเท่านั้น โดยปราศจากดีดากกระต่ายติดไว้ หรือนกแก้วบ่อนเหยื่อ หากโอกาสหน้ายังมี วันค้ค้ค้และเดือนค้ คงได้พบกันอีก □ □

เฉลยปัญหาภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์

โดย..... โชค สุกันทวิช พ.ม., ข.บ. Int. Sc., F.R.G.S. รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู
อาสา ศุภระมงคล พ.ม., ข.บ. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย

(ต่อจากฉบับก่อน)

ข้อ ๒๓๑. ถาม พระเจ้าอเล็กซานเดอร์ (Alexander) ทรงมีพระปรีชาสามารถในทางใด จึงได้พระนามว่าเป็นมหาราช

ตอบ พระเจ้าฟีลิป กษัตริย์แห่งมาซิโดเนีย ทรงเป็นนักรบที่สามารถได้ทำการขยายราชอาณาจักรเข้าไปในประเทศกรีก และทรงวางแผนการที่จะขยายอาณาเขตเข้าไปยังประเทศเปอร์เซีย แต่ยังมีทหารได้ดำเนินการก็ได้ถูกลอบปลงพระชนม์เสียก่อน เมื่อ ๓๓๖ ปี ก่อนคริสตกาล พระราชโอรสซึ่งทรงพระนามว่า อเล็กซานเดอร์ ก็ขึ้นเสวยราชย์แทน ตั้งยี่สิบขวบของพระองค์มีอายุเพียง ๒๐ ปี พวกกรีกจึงประมาทและก่อการกบฏขึ้น แต่อเล็กซานเดอร์ทรงแสดงพระปรีชาสามารถเข้าควบคุมทหารทำการปราบปรามกบฏอย่างรุนแรงและเข้มแข็ง ทำลายเมืองเข้มแข็งของพวกกบฏได้ราบคาบภายในเวลาเล็กน้อย แสดงถึงความเข้มแข็งแค้นและความมีพระปรีชาสามารถสมเป็นอัจฉริยะบุคคลโดยแท้จริง ต่อจากนั้นพระองค์ได้แสดงความเป็นนักรบคุมทหารเข้ารุกรานขยายอาณาเขตอีกหลายครั้ง คือ

ก) ยกกองทัพเข้ารุกรานอาณาจักรเปอร์เซียได้เป็นผลสำเร็จ โดยทำการยึดเอเชียไมเนอร์ไว้ได้ทั้งหมด และคงเดินทัพรุกหน้าโจมตีต่อไป พระเจ้าดาริอุสที่ ๓ แห่งเปอร์เซียมาขัดขวางก็ประสบความพราชัย (๓๓๓ ปี ก่อนคริสตกาล) กษัตริย์ดาริอุสที่ ๓ แยกหนีไป

ข) อเล็กซานเดอร์ได้ยกทัพรุกรานไปทางใต้เข้าสู่แคว้นซีเรียตั้งอยู่ ๗ เดือน จึงทำตายนครไทร (Tyre) ลงได้ และกษัตริย์ดาริอุสที่ ๓ ได้ส่งทูตมาเจรจาขอสงบศึกโดยส่งราชธิดามาเป็นบรรณาการ แต่อเล็กซานเดอร์มิได้สนใจ

ค) อเล็กซานเดอร์ทรงยาดราทัพเข้าสู่อียิปต์ (ตั้งยี่สิบเป็นส่วนหนึ่งในราชอาณาจักรเปอร์เซีย) ชาวอียิปต์มาเข้าด้วยเป็นอันมาก ที่ปากแม่น้ำไนล์ อเล็กซานเดอร์ได้สร้างเมืองท่าชื่อ

อเล็กซานเดรีย (Alexandria) ซึ่งเป็นอนุสรณ์ถึงเศรษภาพของพระองค์ แล้วยาตราทัพเข้าสู่กลางมหาอาณาจักรเปอร์เซีย กษัตริย์คาร์ยุดยกกองทัพใหญ่ออกต่อสู้ที่เมืองซาร์เบดา แต่ก็ต้องแตกพ่ายไป เป็นเหตุให้มหาอาณาจักรเปอร์เซียต้องแตกแยกเป็นหลายก๊กหลายเหล่า ต่างรวบรวมกำลังเข้าต่อสู้อเล็กซานเดอร์ แต่ก็ต้องปราชัยไปทุกเมือง

ง) ซาคิบาบิโดเนียซึ่งตกอยู่ในอำนาจเปอร์เซียอยู่นานแล้วก็เข้ายอมอ่อนน้อมต่ออเล็กซานเดอร์ แล้วยาตราทัพข้ามภูเขาซาโกรด์เข้าสู่เขตเปอร์เซียแท้ ได้สู้รบกันเป็นสามารก ในที่สุดอเล็กซานเดอร์ ก็ตีเมือง ซูซา ซึ่งเป็นเมืองหลวงของเปอร์เซียแตกทำลายไปและยึดได้เงินทองข้าวของเป็นจำนวนมากมาย ในกรณั้คาร์ยุดได้ถูกข้าหลวงผู้ทรยศของคาร์ยุดเองทำการประหารคาร์ยุดเสียด้วย

จ) อเล็กซานเดอร์เดินทัพตลุยเข้าสู่อัฟกานิสถาน เข้าสู่ดินแดนของพวกสไคเรียน และสร้างเมืองบ้อมไว้อีก แล้วนำทหารข้ามช่องเขาในเทือกเขาหิมาลัยเข้าสู่แคว้นบ้านจาบแห่งอินเดีย พอจะยกพลข้ามแม่น้ำไฮฟาสต์ พวกทหารทั้งหลายซึ่งเห็นตเห็นยท้อถอยก็ไม่ยอมไป เมื่อเป็นคั้งนั้น อเล็กซานเดอร์ ก็พยายามรุกขยายอาณาเขตลงไปทางใต้สู่แม่น้ำสินธุ ได้ต่อสู้กับทหารพมเมืองที่เข้มแข็งจนอเล็กซานเดอร์ถูกอาวุธบาดเจ็บ ต่อมาราว ๒-๓ อาทิตย์ บาดแผลหายสนิทแล้วก็จัดแบ่งทหารออก ๒ กอง ให้กำลังส่วนใหญ่ตั้งเรือที่ปากแม่น้ำสินธุแล่นข้ามมหาสมุทรอินเดียกลับไปยังอ่าวเปอร์เซีย นับว่าเป็นการเปิดการเดินทางเรือสำเภาใหม่ระหว่างอินเดียกับเปอร์เซีย ส่วนพระองค์นำกองทัพส่วนน้อยเดินทางกลับเปอร์เซียโดยทางบก ตามทางสายใหม่ผ่านทะเลทรายและทุรกันดารมาก ทหารต้องป่วยล้มตายเป็นถึง ๒ ใน ๓ ส่วน

ฉ) อเล็กซานเดอร์ได้ทำการรวบรวมอาณานิคมที่ตีได้เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว และจัดการปกครองเพื่อความเรียบร้อยทันที เพื่อสถาปนาเป็นอาณาจักรใหม่ภายใต้การปกครองของพระองค์ ในการผสมชาติตะวันออกกับตะวันตกให้เข้ากัน พระองค์ใช้วิธีดีคือ พระองค์เองเข้าอภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงเปอร์เซีย แล้วให้ไพร่พลทั้งหมดมีเมียเป็นชาวเอเชียทุกคน (ชัยชนะของอเล็กซานเดอร์ มีผลทางการเมืองเกี่ยวกับการรวมอาณาจักร, มีผลแก่ประโยชน์ส่วนรวมของโลกคือพบเส้นทางใหม่ไปสู่ทวีปเอเชียทั้งทางบกและทางทะเล, และการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์เจริญตามขึ้นเกี่ยวกับแร่ธาตุและพืชพันธุ์ต่าง ๆ)

ข) เด็กซานเดอ์วางแผนการณ์ที่จะรุกรานไปทางตะวันตก คือ รวบรวมอาณาเขตยึดและดินแดนต่าง ๆ ในอัฟริกาตอนเหนือไว้ในอำนาจอีก หากแต่ได้ประจวบเป็นไข ขณะทำการสำรวจทางเดินเรือจากกลุ่มน้ำยูเฟรติสออกมาออกอ่าวเปอร์เซียและไม่ยอมหยุดยั้งรักษาคัว ในที่สุดก็ตั้งพระชนม์ด้วยพิษไซ เมื่อ ๓๒๓ ปี ก่อนคริสตกาล

เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ ในการรบ แสดงว่าเด็กซานเดอ์เป็นผู้มีความอดทนกล้าหาญในการรบ และในการรุกรานขยายอาณาจักรกดขี่มีผลพลอยได้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของโลกที่พบสายการเดินทางใหม่ไปยังอินเดีย และได้ประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับแร่และพืชพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อโลก ฉะนั้น เด็กซานเดอ์จึงได้พระนามเป็นมหाराช

ข้อ ๒๓๒. ถาม สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐา) ทรงจัดระบบทางการทหารอย่างไรบ้าง

ตอบ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ (พระเชษฐา) ทรงเชี่ยวชาญในการทหารมาก พระองค์จึงทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบแบบแผนในทางทหารให้ดีขึ้น โดยจัดให้มีการทำสำมะโนชี้แจงระเบียบจัดทำบัญชีพล เพื่อประโยชน์ในการเกณฑ์คนเข้ารับราชการทหาร โดยจัดตั้งกรมพระสุรัสวดีขึ้น ทำหน้าที่ลงทะเบียนประชาชนพลเมือง มีกรมใหญ่อยู่ในราชธานีและกรมย่อยอยู่ทั่วหัวเมืองภายนอก ได้ตราพระราชกำหนดว่า ชายฉกรรจ์ทุกคนผู้ไม่พิการจักต้องรับราชการทหารตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี จนครบ ๖๐ ปี จึงปลดชราได้ เมื่อชายฉกรรจ์ทุกคนมีอายุ ๑๘ ปี ต้องขึ้นทะเบียนแล้วเข้ารับการฝึกหัดราชการเรียกว่า ไพร่สาม เมื่ออายุถึง ๒๐ ปี จึงไปขึ้นทะเบียนเป็นพลทหารเรียกว่า ไพร่หลวง และต้องรับราชการทหารอยู่จนอายุครบ ๖๐ ปี แต่ถ้ามีบุตรมาผดด้แทนตัว โดยให้บุตรเข้ารับราชการ ๓ คน ตัวจึงจะพ้นจากราชการ ระหว่างที่รับราชการเป็นไพร่หลวงนั้น ทางราชการจะจัดแบ่งออกเป็น ๒ ผดด้ ให้พวกหนึ่งเข้ารับราชการทหารอยู่เรียกว่าเข้าเวร ส่วนอีกพวกหนึ่งกลับไปประกอบอาชีพยังภูมิดำเนาของตน เมื่อถึงบิ่กนำเอาสิ่งของที่ทางราชการต้องการใช้และกำหนดไว้ เช่น มุดค่างควา, งาช้าง, หนังสัตว์ ฯลฯ มาส่งให้แก่ทางราชการเป็นการส่งด้วยเรียกว่า ไพร่ส่วย ไพร่ทั้งปวงจักต้องรับการระดมพลเป็นครั้งคราว และถ้าเกิดสงครามก็จะถูกเกณฑ์มาเป็นทหารเพื่อทำการต่อสู้กับราชศัตรูทันที พระองค์ยังได้วางระเบียบให้มีการระดมพล เรียกทหารทุกหัวเมืองเข้ามาฝึกหัดซึกซ้อมกระบวนยุทธ์และการใช้อาวุธต่าง ๆ และยังจัดทำตำราพิชัยสงครามว่าด้วยกฎอัยการศึกและแบบแผนยุทธวิธีสำหรับใช้ในการสงครามต่าง ๆ

ข้อ ๒๓๓. ถาม ใครเป็นผู้สร้างกรุงศรีอยุธยาแต่เริ่มแรกด้วยเหตุผลอย่างไร

ตอบ พระเจ้าอู่ทองหรือเจ้ารามราชโอรสของพระเจ้าศรีชัยเชียงแสน สมัยได้ครองราชสมบัติปกครองแคว้นสุวรรณภูมิ แคว้นอโยธยา และแคว้นตีรรมราช โดยมีนครชัยศรีเป็นราชธานี พระองค์ทรงพระราชดำริที่จะปรับปรุงบ้านเมืองให้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้นและทรงพิจารณาเห็นว่านครชัยศรียังเป็นเมืองที่มั่งคั่งไม่เหมาะสมแก่การที่จะจัดเป็นราชธานีในสมัยนั้น เพราะสมัยนั้นเมืองสุโขทัยมีกำลังอ่อนแอและถูกเขมรซึ่งตั้งตนเป็นอิสระเข้ามารุกราน พยายามที่จะแผ่ขยายอาณาเขตอยู่เสมอ ประกอบกับสมัยนั้นนครชัยศรีเกิดขาดแคลนน้ำสำหรับใช้รับประทานและเกิดทุกข์ภัย ราษฎรอดอยากยากแค้น โรคภัยไข้เจ็บกำลังระบาดเป็นเหตุให้ผู้คนและสัตว์พาหนะล้มตายลงมากมาย พระองค์จึงตกลงพระทัยที่จะสร้างพระนครขึ้นใหม่ในสถานที่ซึ่งอุดมสมบูรณ์และเหมาะสมกว่าที่เดิม พระองค์ได้ทรงสำรวจตรวจตราดูแล้วเห็นว่าเมืองอโยธยามีชัยภูมิที่ดี น้ำท่าสาวยิ่งใหญ่หลายสายมาบรรจบกัน สะดวกต่อการคมนาคมและการประกอบอาชีพในทางกสิกรรม พาณิชยกรรม และการอุตสาหกรรมต่าง ๆ พระองค์ทรงพิจารณาดังเหตุผลอันสมควรแล้วจึงจัดให้ขุนนางข้าราชการไปสำรวจดูภูมิประเทศอีกวาระหนึ่ง เมื่อได้ความตามที่ทรงตั้งพระทัยไว้ก็บัดนี้ตั้งทรงรับสั่งให้ดำเนินการสร้างพระนครใหม่ ณ เมืองอโยธยานั้นทันที ตั้งเวลาไป ๒ ปี การสร้างนครใหม่ก็สำเร็จเรียบร้อย ทรงจัดทำพระราชพิธีราชาภิเษกเฉลิมพระราชมณเฑียรใน พ.ศ. ๑๘๘๓ และพระราชทานนามพระราชธานีใหม่ว่า “ กรุงเทพมหานคร บวรทวารวดี ศรีอยุธยา มหาดีดกภาพนพรดีน ราชธานี บูรรมย์ อุดมมหาสถาน ” ได้นามตามสำัญว่า “ กรุงศรีอยุธยา ” นับว่าเป็นราชธานีที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมมากในสมัยนั้น และได้มีกษัตริย์หลายรัชกาลครองราชสมบัติสืบสันตติวงศ์ เป็นลำดับมา

(ยังมีต่อ)

ผู้เก็บตก

ตามอัตราส่วน

ปลัดอำเภอชกผู้ใหญ่บ้าน ๑ ที่ เพราะบันดาลโทษที่ถูกส่งประมาทซึ่งหน้า ถูกตัดเงินเดือน ๑๐ % ๘ เดือน

— สงสัยว่าถ้าชก ๓๐ ที่ จะถูกตัดเงินเดือน ๑๐๐ % ๘๐ เดือน

ไหมหนอ ?

ข้อสอบข้าราชการพลเรือน

เฉลยข้อสอบข้าราชการพลเรือนชั้นตรี
สำนักงานปลัดกระทรวงสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๐๓

โดย .....เทิม อุเทศนันท์
หัวหน้ากองทะเบียนสหกรณ์ สำนักงานปลัดกระทรวงสหกรณ์

วิชาพิเศษเฉพาะตำแหน่ง

การปฏิบัติงานสหกรณ์

ข้อ ๑. ถาม พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมเข้าไปดำเนินการของสหกรณ์เดี่ยวเอง เช่นนี้ ท่านเห็นว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

ตอบ การที่พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมเข้าไปดำเนินการของสหกรณ์เดี่ยวเองนั้น นับว่าเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะพนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมมีฐานะเป็นเพียงผู้แนะนำ และควบคุมเท่านั้น มิใช่เป็นการทำกิจการของสหกรณ์ด้วยตนเอง การดำเนินงานของสหกรณ์เฉพาะอย่างยิ่ง การรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน ต้องให้คณะกรรมการหรือผู้จัดการทำเอง

ข้อ ๒. ถาม ในการเปลี่ยนตัวผู้จัดการสหกรณ์การค้า พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมจะต้องปฏิบัติอย่างไร

ตอบ ในการเปลี่ยนตัวผู้จัดการสหกรณ์การค้า พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ทำการตรวจสอบใบสำคัญต่างๆ และบัญชีของสหกรณ์ให้เป็นการถูกต้องตรงกัน
๒. ดำรวจสินค้าคงร้าน โดยจัดให้คณะกรรมการดำเนินการรวมทั้งผู้จัดการคนใหม่ และคนเก่าร่วมมือกัน ในกรณีเช่นนี้ แม้ว่าจำเป็นจะต้องหยุดกิจการสัก ๒-๓ วัน ก็สมควรทำ ส่วนการตราสินค้าคงร้าน ให้ถือราคาซื้อหรือราคาตลาดในขณะนั้นเป็นหลักเกณฑ์ ถ้าราคาใดต่ำกว่าก็ให้ถือราคานั้น แล้วให้ลงนามรับรองบัญชีสินค้าที่ทำการสำรวจไว้เพื่อเป็นหลักฐาน

๓. ให้มีบัญชี ท่างบคุดแต่งฐานะของสหกรณ์ หากมีการขาดทุนหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ในงานที่ผู้จัดการคนเก่าได้จัดทำมา ก็ให้คณะกรรมการดำเนินการประชุมพิจารณาและจัดการให้ผู้จัดการคนเก่าปฏิบัติตามแต่จะตกลงเรียกพร้อมกัน และเมื่อผู้จัดการคนใหม่รับรองบคุดแล้ว ก็ให้ถือว่าได้รับมอบกิจการของสหกรณ์ตามบคุดนั้นเป็นเสร็จเรียบร้อย

ทั้งนี้ หมายความว่า จะต้องมีการมีบัญชีและท่างบคุด และตรวจนับเงินสด ตลอดจนแต่งบัญชีถูกหน้ เจ้าหน้รายตัวด้วย หลักฐานการตั้งมอบงานนั้นควรให้ทำให้ละเอียด เพราะเกี่ยวกับความรับผิดชอบในเรื่องการเงินระหว่างผู้จัดการคนเก่าและคนใหม่ เพื่อบ้องกันข้อโต้แย้งเรื่องความรับผิดชอบอันอาจมีขึ้น

ข้อ ๓. ถาม สหกรณ์หาทุนด้มาคมหนึ่ง ปรากฏว่าสมาชิกบางคนมีหนี้สินสูง และด่งคอกเบ้ยได้ไม่พอกับจำนวนที่ด้องชำระ ในฐานะที่ท่านเป็นพนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุม ท่านควรจะทำอย่างไร จึงอธิบายถึงวิธีแก้ไขโดยละเอียด

ตอบ เมื่อปรากฏว่าสมาชิกบางคนมีหนี้สินสูง และด่งคอกเบ้ยได้ไม่พอกับจำนวนที่ด้องชำระ ในฐานะที่เป็นพนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุม ควรจะหาทางแนะนำให้สมาชิกได้ม้งงานทำมากขึ้น เพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้นว่า การทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชอื่น ๆ การทำหัตถกรรมและอุตสาหกรรมในบ้าน การปรับปรุงและบำรุงที่ดินเพื่อให้ได้พืชผลท่ว้งขึ้น และการรับจ้างอื่น ๆ กับท้งให้สมาชิกประหยัดรายจ่ายให้ยิ่งขึ้นเหล่านี้ เป็นต้น แต่ถ้าได้พยายามด่งเสริมทุกวิถีทางแล้ว หากไม่มีทางที่จะเป็นผลด้ขึ้นได้ ก็จะมีพิจารณาแนะนำให้สหกรณ์เรียกหน้คนจากสมาชิกเดี่ย เพื่อบ้องกันมิให้เป็นภาระและเกิดความเสียหายแก่ด้สมาชิกอื่นและแก่ด้สหกรณ์เอง นอกจากนี้ก็ได้ตรวจสอบ เรื่องที่ด้สมาชิกทำหัดักประกันต่อสหกรณ์ไว้ให้เรียบร้อย เพราะหากมีกรณีจำเป็นจะต้องเรียกหน้คนจากด้สมาชิก จะได้เรียกคืนได้โดยสะดวก

ข้อ ๔. ถาม หากท่านเป็นพนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุม มีด้สมาชิกสหกรณ์หาทุนผู้หนึ่งนำเงินที่จะด่งชำระหน้ต่อสหกรณ์มาด่งต่อท่าน ณ ที่ทำการสหกรณ์ โดยไม่ผ่านกรรมการเจ้าหน้าท้ของสหกรณ์ดั่งนี้ ท่านจะรับไว้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ การที่ด้สมาชิกจะนำเงินที่ด่งชำระหน้ต่อสหกรณ์มาด่งพนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมโดยไม่ผ่านกรรมการเจ้าหน้าท้ของสหกรณ์นั้น แม้จะด่ง ณ ที่ทำการสหกรณ์ก็รับไม่ได้ เพราะเงินของสหกรณ์ ด้สมาชิกจะต้องด่งต่อสหกรณ์ โดยมีกรรมการเจ้าหน้าท้ของสหกรณ์เป็นผู้รับ พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมไม่ใช่สหกรณ์หรือผู้แทนของด้มาคมสหกรณ์แต่อย่างใด จึงไม่มีสิทธิและหน้าท้ที่จะ

รับเงินนั้น ในเรื่องการรับเงินฝากจากสหกรณ์ กระทรวงสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ ๗๗/๒๕๑๗ ตั้ง ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๑๗ และหนังสือที่ น.ว. ๕๗/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๓๒ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ให้ผู้มีอำนาจและหน้าที่รับเงินฝากได้เฉพาะจากสหกรณ์ กล่าวคือ เงินฝากดังกล่าวนี้หมายถึงเฉพาะเงินของสหกรณ์ เช่น เงินที่สมาชิกส่งเพื่อฝากออมทรัพย์ ฝากประจำ หรือชำระหนี้ต่อสหกรณ์ เป็นต้น เท่านั้น จะเรียกหรือรับเงินฝากจากสมาชิกไม่ได้เป็นอันขาด

ข้อ ๕. ถาม สมมุติว่าร้านสหกรณ์ส่งมาคหนึ่งในความควบคุมของท่าน มีสินค้าเต็มหรือชำรุดคิดราคาทุนเป็นจำนวนเงิน ๓,๓๐๐ บาท ท่านควรจะแนะนำให้สหกรณ์ปฏิบัติอย่างไร

ตอบ การที่ร้านสหกรณ์มีสินค้าเต็มหรือชำรุดคิดราคาทุน เป็น จำนวนเงิน ๓,๓๐๐ บาท

พนักงานสหกรณ์ผู้ควบคุมจะต้องปฏิบัติดังนี้

๑. เมื่อ คณะกรรมการ ดำเนินการได้พิจารณา และเห็นสมควรแล้ว ให้เสนอที่ประชุมใหญ่ เพื่อที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาจากสภาพหลักฐานของสินค้าที่เต็มหรือชำรุดแล้ว ตัดหรือลดให้ตรงกับสภาพที่เป็นจริง

๒. โดยที่การลดราคาสินค้าที่เต็มหรือชำรุด มีจำนวนเงิน ๓,๓๐๐ บาท เมื่อที่ประชุมใหญ่เห็นชอบแล้ว สหกรณ์จะต้องรายงานขออนุญาตจากนายทะเบียนสหกรณ์ก่อน จึงจะเป็นผลใช้ได้

๓. ในระหว่างที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนสหกรณ์ เวลาสหกรณ์นับบัญชีประจำปี ต้องกันจำนวนเงินที่จะตัดหรือลดสำรองไว้ด้วย เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนสหกรณ์แล้ว จึงโอนตัดในปีถัดไป

๔. การทำรายงานขออนุญาตนายทะเบียนสหกรณ์นั้น ให้ชี้แจงจำนวนและสภาพของสินค้าที่เต็มหรือชำรุดซึ่งจะลดราคา ความจำเป็นที่ต้องลดราคาพร้อมทั้งส่งบัญชีรายละเอียดสินค้าที่เต็มหรือชำรุดซึ่งจะลดราคาด้วย

ข้อ ๖. ถาม สมมุติบัญชี ทะเบียน และเอกสารต่างๆ ของสหกรณ์พึงเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการสหกรณ์ หรือ ณ สำนักงานของสหกรณ์ แห่งไหนจึงจะถูกต้อง และจงชี้แจงเหตุผลประกอบว่าเพราะเหตุใดจึงต้องทำเช่นนั้น

ตอบ สมมุติบัญชี ทะเบียน และเอกสารต่างๆ ของสมาชิกพึงเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานของสหกรณ์จึงจะถูกต้อง ทั้งนี้ เพราะสหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจอย่างหนึ่ง การเก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานของสหกรณ์ กรรมการและสมาชิกจะได้ตรวจสอบการงานต่างๆ ของสหกรณ์ ตลอดจนรายการ

เงินและหนี้สินของสมาชิกได้อย่างถ่วงและใกล้เคียงกัน อันจะเป็นทางบังคับมิให้ความเสียหายใน
ทางการเงินของสหกรณ์เกิดขึ้นได้โดยง่าย แต่ที่ทำการสหกรณ์อาจเรียกมาเก็บรักษา ณ ที่ทำการ
สหกรณ์ได้ชั่วคราวชั่วคราว เช่นเวลาทำการปิดบัญชีขึ้นต้น เป็นต้น

ข้อ ๗. ถาม ในการรวบรวมสมาชิกเพื่อจัดตั้งสหกรณ์หาทุน ถ้าปรากฏว่ามีผู้ฐานะการเงินดี
และมีความรู้สูง สมัครเป็นสมาชิกเพียง ๓-๔ คน นอกนั้นส่วนมากมีฐานะยากจนและมีความรู้ต่ำ
เช่นนี้ ท่านคิดว่าสมควรจัดตั้งหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ เห็นว่าไม่สมควรจัดตั้ง เพราะการที่ผู้ฐานะการเงินดีและมีความรู้สูงเพียง ๓-๔ คน
นั้น จะทำให้สมาชิกส่วนมากถูกจูงโดยสมาชิกส่วนน้อยเพียง ๓-๔ คน เพราะสมาชิกส่วนน้อย
มีความเห็นอกว่าด้วยประการทั้งปวง การดำเนินงานก็อยู่ในมือของสมาชิกส่วนน้อย หากสมาชิก
ส่วนน้อยเป็นคนดี งานก็ดี หากไม่ดียังงั้นล้มเหลว เพราะความควบคุมซึ่งกันและกันไม่เป็นผล
เนื่องจากเกรงอิทธิพล ยิ่งกว่านั้น สมาชิกส่วนน้อยนั้นถ้าเกิดลาออก สมาชิกส่วนใหญ่ที่เหลือก็ไม่
สามารถจะดำเนินงานต่อไปได้ ก็จะทำให้สหกรณ์ล้มเหลวในที่สุด

ข้อ ๘. ถาม การจำแนกกำไรประจำปีของสหกรณ์การค้า เฉพาะเงินที่เฉลี่ยคืนตามส่วนแห่ง
ธุรกิจและเงินปันผลตามหุ้นนั้น มีหลักเกณฑ์ถือตั้งไหนมีความสำคัญเป็นอันดับแรก และถ้าสหกรณ์
จะจำแนกเพียงอย่างเดียว ควรจำแนกเป็นเงินปันผลตามหุ้นหรือเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ
ที่สมาชิกนั้นๆ กระทำกับสมาคม จึงแข็งแรงพร้อมด้วยเหตุผลประกอบ

ตอบ การจำแนกกำไรประจำปีของสหกรณ์การค้า เฉพาะเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ
และเงินปันผลตามหุ้นนั้น มีหลักเกณฑ์ถือการจำแนกเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ ที่สมาชิก
กระทำกับสหกรณ์มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะสหกรณ์มิใช่เป็นองค์การที่มุ่งแสวงหากำไร
แทนในการลงทุน อย่างห้างหุ้นส่วนบริษัทจำกัด การลงทุนของสมาชิกในสหกรณ์นั้นเพียงเพื่อให้
สหกรณ์อันเป็นองค์การของประชาชนผู้มีทุนทรัพย์น้อยสามารถดำเนินธุรกิจสนองความต้องการ ที่มี
อยู่ร่วมกันของบรรดาสมาชิก มิใช่มุ่งที่จะได้รับกำไรตอบแทนจากการลงทุนเป็นที่ตั้ง หากสหกรณ์
ถือการแบ่งกำไรให้แก่สมาชิก โดยถือเอาการแบ่งตามหุ้นเป็นส่วนสำคัญยิ่งกว่าการแบ่งตามส่วนแห่ง
ธุรกิจ สหกรณ์นั้นก็กลายเป็นองค์การที่มุ่งแสวงหากำไร หาใช่องค์การสหกรณ์ที่แท้จริงไม่ ด้วย
เหตุผลดังกล่าว ถ้าสหกรณ์จะจำแนกเพียงอย่างเดียว จึงต้องจำแนกเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วน
แห่งธุรกิจ Δ

ตอบสมาชิก

คุณสุชาย วนะภูติ ที่ว่าการอำเภอสวรรคโลก เขียนมาว่า

ตามที่คุณพิชัย สุขวัฒน์ ได้เขียนฝากสิ่งที่เหลือหุเหลือคา ของ คณะกรรมการดำเนินงานวารสารข้าราชการ ซึ่งคุณพิชัยฯ เห็นว่าผิดมาเพื่อแก้ไขซึ่งลงในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๖ เล่มที่ ๕ หน้า ๗๖ ว่า “ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔” ในวารสารข้าราชการ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ หน้า (๒) บรรทัดที่ ๓๕ นั้น ผิด ที่ถูกควรเป็น “ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๓” และทางแผนกคอตัมภ์ตอบสมาชิก ก็ตอบและขอให้สมาชิกแก้ความเข้าใจให้เป็น “ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๓” ผมจึงได้เปิดอ่านในวารสาร ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ หน้า (๑)–(๒) กฏ ก.พ. ฉบับที่ ๒๕๒ ตามที่คุณพิชัย สุขวัฒน์ บอกมาว่าของคุณพิชัยฯ เป็น “ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๐๔” ฉบับของผมก็ถูกต้องคือไม่ใช่ พ.ศ.-๒๕๐๔ อย่างของคุณพิชัยฯ

จึงสงสัยว่า หนังสือวารสารข้าราชการที่จัดพิมพ์ชนนมีวิธีการจัดทำอย่างไรบ้าง ก่อนที่จะส่งมาให้สมาชิกทุกคน อย่างที่ของผมกับของคุณพิชัยฯ ทั้ง ๆ ที่เป็นวารสารปีเดียวกัน เล่มที่ ๓ เหมือนกัน หน้าเหมือนกัน แต่ของอีกผู้หนึ่งผิด อีกผู้หนึ่งถูก ขอให้ตอบให้หายสงสัยด้วย

ตอบ วารสารข้าราชการ ปีที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๐๔ เดิมพิมพ์เพียง ๔,๕๐๐ ชุด ราวกลางปี ๒๕๐๔ ก็หมด แต่ยังมีผู้บอกรับเป็นสมาชิกไปอีก ทางวารสารข้าราชการจึงได้จัดพิมพ์เพิ่มใหม่อีก ๗๐๐ ชุด ในการพิมพ์เพิ่มใหม่นี้ได้แก้ไขคำผิดให้ถูกต้องแล้ว ฉะนั้น สมาชิกผู้บอกรับไปตอนต้นปี ถึงกลางปี ๒๕๐๔ จึงได้รับวารสารข้าราชการซึ่งพิมพ์ครั้งแรกโดยมีคำผิดอยู่บ้าง ส่วนสมาชิกที่บอกรับไปหลังจากนั้น ได้รับวารสารข้าราชการชุดที่จัดพิมพ์เพิ่มใหม่ จึงเป็นฉบับที่ได้อ่านถูกต้องแล้ว

บ.ก.

เรื่องสอบเขวฬและความรู้รอบตัว

ชิงรางวัลประจำฉบับก่อน

๑. จำนวนไทยนั้นว่า “ สัซอให้ควายพัง ” เป็นจำนวนเปรียบเทียบกับความไม่เข้าใจของผู้ฟังในเรื่องที่พูดถึง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้ฟังเขาไม่คิดถึงปหรืออาจเป็นเพราะภูมิปัญญาของผู้ฟังไม่ถึงในเรื่องที่พูดถึงนั้น การตั้งสอนให้ความรู้แก่ผู้อื่นโดยไม่คำนึงถึงสติปัญญาของผู้ฟัง ใ้ถ้อยคำตักซึ่งเกินไป หรือสอนวิชาที่ส่งเกินไปจนผู้ฟังไม่เข้าใจก็ดี หรือพูดกับคนที่ปัญญาไม่ถึง แม้จะพยายามอธิบายสักเท่าใดก็ไม่รู้เรื่องอยู่ตนเอง อย่างนี้เปรียบกันว่า เหมือนตั้งสอนให้ควายพัง
๒. “ มนุษยนาคนานพ ” คือพระนามเดิมของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส “ ต้าเกียดโง้ง ” คือกบฏผู้บุญแห่งเมืองจัมปาศักดิ์ เกิดในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
๓. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นเจ้านายพระองค์แรกที่ปรากฏในพงศาวดารว่า ได้เป็นเปรียญในรัชกาลที่ ๓
๔. กางร่มใต้หลังคา หรือเมื่อฝนไม่ตก
๕. คดกหวดวงควรจะยกดาบขึ้นภาวนาทางฝักพร้อมกับกล่าวประกาศอริษฐานว่า “ ขอเดชะ, ถ้าหากนักโทษผู้ไม่ควรมีโทษถึงตาย ขอให้พระเจ้าจะทรงบันดาลให้ดาบของข้าพเจ้าที่ชักออกมา หนักบถตายเป็นไม้ไปเสียเถิดพระเจ้าข้า ”

ผลการตัดสิน มีผู้ตอบอยู่ในเกณฑ์ที่ ๓ ราย คือ คุณจรรยา ณ ทองสาย แผนกสรรพธำมิต จังหวัดยะลา คุณสงวน ต้าโยชนกร แผนกตำรวจพิชักรหาเข้า กรมศุลกากร และคุณอรรมณ์ แยมแสงทอง ถนนสุขุมวิท พระนคร เนื่องจากแบ่งจ่ายรางวัลเป็นเงินไม่ลงตัว และข้อสอบเขวฬนั้นคราวนี้ก็อยู่ในเกณฑ์ยากพอสมควร ควรได้รับรางวัลพอสมควรแก่ข้อสอบ จึงพิจารณาให้รางวัลเป็นหนังสือ “ ประมวลปัญหาและทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ” คนละเล่ม

สอบเข้า และ ความรู้รอบตัว

๑. ข้างบนนี้เป็นภาพจากตำนานไทยด้านหนึ่ง ด้านไทยนั้นว่าอย่างไร มีความหมายอย่างไร ?
๒. ใครเป็นผู้ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ พระราชทานเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕
๓. ในเมืองไทย ข้าราชการชั้นเจ้าพระยาที่เป็นชาวตะวันตกนั้น มีใครบ้าง ?
๔. เมื่อรถยนต์โดยสารคันหนึ่งหยุดที่สี่แยกเพราะติดไฟแดงอาณัติสัญญาณห้ามผ่าน มีชายคนหนึ่งกำลังรีบร้อนจะก้าวข้ามยังคอนหน้าของรถ เด็กกระเป๋าร้องตะโกนห้ามว่า "อย่าข้ามมาครับ เดี่ยวตำรวจจับ" แต่ชายผู้นั้นก็เผลอพรัดขึ้นมาในขณะที่พอดีไฟเขียวเปิดและรถออกวิ่ง คนโดยสารหัวเราะกันครื้นไหญ่ ชายผู้นั้นก็หัวเราะด้วย เด็กกระเป๋าก็หัวเราะ ท่านพอจะหาได้ใหม่ว่าทำไมเหตุการณ์ที่ควรจะร้ายจึงกลับกลายเป็นเรื่องขบขันไปเช่นนั้น ?
๕. ท่านสามารถเรียงไม้ขีดไฟจำนวน ๘ อันให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ๓ รูปได้โดยวิธีอย่างไร ?

กติกา ให้ส่งคำตอบไปถึงบรรณาธิการวารสารข้าราชการภายในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕
 ส่งมาชิกวารสารข้าราชการผู้ตอบถูกหมดและตอบดีที่สุด จะได้รับรางวัลเงิน ๕๐ บาท
 (ผู้ส่งคำตอบโปรดเขียนชื่อและสถานที่อยู่ชัดๆ และควรแจ้งเลขที่สมาชิกปี ๒๕๐๕ ด้วย)